

**FOLKETINGETS
OMBUDSMAND**

FOB 2024-25

Gældsstyrelsens inddrivelse af bidragskrav i udlandet

Resumé

2. oktober 2024

Ombudsmanden iværksatte en egen drift-undersøgelse af Gældsstyrelsens inddrivelse af danske bidragskrav i udlandet med fokus på underholdsbidrag, der ikke er udlagt forskudsvis af det offentlige, herunder bl.a. forhøjede børnebidrag. I undersøgelsen indgik dels en generel undersøgelse af Gældsstyrelsens processer mv. for inddrivelse af underholdsbidrag i udlandet, dels en undersøgelse af et konkret sagsforløb om inddrivelse i udlandet af et forhøjet børnebidrag.

International ret

9

Skatter

72.2

Skattemyndighederne havde peget på hindringer for inddrivelsen, bl.a. manglende adresseoplysninger på bidragspligtige i udlandet, der ofte er en grundlæggende forudsætning for inddrivelsen.

Ombudsmanden anførte, at der altid vil kunne opstå forhold eller begivenheder, som det kan være vanskeligt eller umuligt at forudse, og som kan have en negativ indflydelse på myndighedens evne til at udføre sine lovpålagte opgaver. Men navnlig i relation til de forhold, som det er muligt at tage højde for, kan myndigheden have pligt til at tage initiativer – f.eks. for at imødegå erkendte, mere væsentlige eller ofte forekommende hindringer for en effektiv og velfungerende administration af dens ressort.

Ombudsmanden mente, at der i alle tilfælde var tale om hindringer, der dels måtte have stået Gældsstyrelsen klart på et tidligt tidspunkt, dels kunne have betydning for inddrivelseseffektiviteten i en væsentlig del af de omhandlede sager.

Det var samlet set ombudsmandens opfattelse, at Gældsstyrelsen i adskillige år ikke havde levet op til sin lovmæssige forpligtelse til at bistå borgerne med inddrivelsen af ikke forskudsvis udlagte underholdsbidrag i udlandet, og at der herved var tale om et grundlæggende myndighedssvigt.

Ombudsmanden fandt i medfør af ombudsmandslovens § 24 grundlag for at underrette Folketingets Retsudvalg og skatteministeren om undersøgelsen. Ombudsmanden fandt endvidere grundlag for at underrette Folketingets Skatteudvalg.

(Sag nr. 23/06414 og 23/04661)

I det følgende gengives ombudsmandens udtalelse om sagen efterfulgt af bilag:

Ombudsmandens udtalelse

1. Indledning

1.1. Undersøgelsens baggrund og afgrænsning mv.

Jeg har flere gange udtalt mig om Gældsstyrelsens inddrivelse af underholdsbidrag. Det gælder både inddrivelse i Danmark og inddrivelse i udlandet. Udtalelserne er offentliggjort på ombudsmandens hjemmeside www.ombudsmanden.dk under "[Afsluttede sager på skatteområdet](#)".

I en udtalelse af 16. december 2022, der vedrørte inddrivelse i Danmark, fandt jeg det meget utilfredsstillende, at den samlede restance for ikke forskudsvis udlagte børnebidrag fortsat var stigende. Jeg forstod i den forbindelse, at en manglende mulighed for inddrivelse ved lønindeholdelse for en stor del af gælden var medvirkende hertil.

For så vidt angår Gældsstyrelsens inddrivelse af danske bidragskrav i udlandet afsluttede jeg den 20. marts 2023 en generel egen drift-undersøgelse af styrelsens processer for fremsendelse af anmodninger til udenlandske myndigheder om bistand til inddrivelse af underholdsbidrag. Jeg henviser til min [nyhed af 21. marts 2023](#) med link til min udtalelse af 20. marts 2023 til Gældsstyrelsen.

Gældsstyrelsen havde i en redegørelse af 16. november 2022 oplyst om manglende processer for fremsendelse af bistandsanmodninger til udenlandske myndigheder og om styrelsens prioritering af andre opgaver.

Jeg konstaterede, at der var manglende fremdrift på området, hvilket efter min opfattelse var kritisabelt. Forholdet kunne efter min opfattelse ikke undskyldes med, at styrelsen havde haft oprydningsopgaver efter suspenderingen af inddrivelse i EFI. Om baggrunden for den manglende fremdrift skrev jeg i udtalelsen af 20. marts 2023 bl.a.:

"Jeg forstår ud fra Gældsstyrelsens oplysninger, at den 'begrænsede fremdrift' og de manglende processer for styrelsens opgavevaretagelse på området har indebåret, at der først i 2022 igen som led i inddrivelsen er sendt bistandsanmodninger til udenlandske myndigheder vedrørende inddrivelse af børne- og underholdsbidrag, og at dette til dels skyldes en bevidst prioritering af andre opgaver. Jeg forstår i den forbindelse også,

at der først som led i de ovenfor omtalte automatiseringer i inddrivelsessystemerne [henholdsvis i 2020 fsva. DMI og 2022 fsva. PSRM; min bemærkning] er etableret faste rykkerprocedurer over for skyldnere i udlandet.”

Gældsstyrelsen ville fremover have et prioriteret fokus på at inddrive underholdsbidrag med hjælp fra udenlandske myndigheder. Styrelsen ville udarbejde en konkret plan, som ville blive fremsendt til mig. Jeg bad tillige om at modtage en status for Gældsstyrelsens arbejde med inddrivelse i udlandet.

I lyset af den status og plan for inddrivelse i udlandet, som jeg herefter modtog fra Gældsstyrelsen, besluttede jeg at spørge nærmere ind til de forhold, der var årsag til den manglende fremdrift i inddrivelsen af underholdsbidrag i udlandet. Jeg rejste således i december 2023 en ny generel undersøgelse af Gældsstyrelsens processer mv. for inddrivelse af underholdsbidrag i udlandet – i det følgende omtalt som ”den generelle egen drift-undersøgelse”.

Jeg havde forinden, i efteråret 2023, endvidere rejst en egen drift-sag om et konkret sagsforløb om Gældsstyrelsens inddrivelse af forhøjet børnebidrag i udlandet – i det følgende omtalt som ”den konkrete egen drift-sag”.

Da den generelle egen drift-undersøgelse og den konkrete egen drift-sag begge omhandler inddrivelse af underholdsbidrag i udlandet, har jeg valgt at behandle sagerne samlet og afgive en samlet udtalelse.

Min undersøgelse har alene angået sagsbehandlingen ved skattemyndighederne, dvs. først og fremmest Gældsstyrelsen. Jeg forholder mig således ikke til sagsbehandlingen i f.eks. Udbetaling Danmark, som siden 2012 har opkrævet underholdsbidrag, herunder børnebidrag.

1.2. Oversigt over myndighedernes udtalelser til brug for min udtalelse

Jeg har fra skattemyndighederne modtaget en række udtalelser mv. til brug for min vurdering af inddrivelsen af danske bidragskrav i udlandet. Det drejer sig navnlig om følgende:

- Gældsstyrelsens status af 3. november 2023 (*”Gældsstyrelsens status for fremsendelse af anmodninger til udenlandske myndigheder om bistand til inddrivelse”*)
- Gældsstyrelsens plan af 3. november 2023 for udlandsområdet (*”Udlandsområdet i Gældsstyrelsen”*) med bilag
- Gældsstyrelsens udtalelse af 3. november 2023 i den konkrete egen drift-sag (*”Besvarelse af henvendelse fra Folketingets Ombudsmand af den 29. september 2023 vedr. inddrivelse af børnebidrag i udlandet”*)
- Gældsstyrelsens mail af 14. marts 2024 med bilag, herunder Gældsstyrelsens notat af 5. februar 2024 (*”Besvarelse af henvendelse fra Folketingets*

Ombudsmand af den 14. december 2023 vedr. supplerende bemærkninger til Gældsstyrelsens besvarelse af 3. november 2023") og sagsakter

- Skatteministeriets mail af 30. august 2024 med bilag, herunder Skatteministeriets følgebrev af 30. august 2024, Gældsstyrelsens status af 22. august 2024 ("*Status til Folketingets Ombudsmand om underholdsbidrag under inddrivelse i udlandet samt udvalgte spørgsmål vedrørende udlandsområdet*"), Gældsstyrelsens bilag 1 ("*Tabeller vedr. skyldnere bosiddende i udlandet med gæld vedr. underholdsbidrag til inddrivelse ved Gældsstyrelsen*"), Gældsstyrelsens bilag 2 ("*Bemærkninger til ombudsmandens konkrete egen drift-sag*") og Gældsstyrelsens bilag 3 ("*Generelt om inddrivelse af gæld til det offentlige*")
- Skatteministeriets brev af 17. september 2024.

Flere af dokumenterne er i deres helhed eller i uddrag vedlagt som bilag til denne udtalelse.

1.3. Øvrige orienteringer fra myndighederne, bl.a. om inddrivelsen i Danmark

Gældsstyrelsen har endvidere med Skatteministeriets mail af 30. august 2024 fremsendt en status af 22. august 2024 om inddrivelse i Danmark af ikke forskudsvis udlagte børnebidrag.

Denne status er givet som svar på min høring af 5. december 2023, hvor jeg – som opfølgning på min ovennævnte udtalelse af 16. december 2022 – bad om en ny status for bl.a. udvikling af it med henblik på at gøre det muligt at foretage lønindeholdelse for fordringer i DMI (mit sagsnr. 23/02255).

I den nye status fra august 2024 har Gældsstyrelsen oplyst bl.a., at gælden vedrørende ikke forskudsvis udlagte børnebidrag er faldende. Styrelsen har også oplyst, at udviklingen af et lønindeholdelsesmodul i inddrivelsessystemet DMI idriftsættes i 3. kvartal 2024. Implementeringen muliggør, at bidragspligtige med ikke forskudsvis udlagte underholdsbidrag i DMI kan underlægges lønindeholdelse.

Myndighederne har endvidere ad flere omgange, bl.a. i brev af 31. januar 2024, redegjort for en særlig problemstilling om forældelse. Det fremgår, at der siden efteråret 2022 har været tvivl om retskraften i forhold til visse underholdsbidrag under inddrivelse på grund af en ikke tilstrækkelig opmærksomhed på forældelseslovens § 8, 1. pkt., om forældelse af bl.a. fordringer på underholdsbidrag. Der er tale om en problemstilling, der har relevans for Gældsstyrelsens inddrivelse af underholdsbidrag i såvel Danmark som i udlandet.

Problemstillingen er også omtalt i Rigsrevisionens beretning nr. 19/2023 om revisionen af statens forvaltning i 2023 (offentliggjort den 12. august 2024).

Gældsstyrelsen har i bilag 3 til status af 22. august 2024 oplyst, at myndighedernes analysearbejde om problemstillingen forventes afsluttet i efteråret 2024.

2. Reglerne om opkrævning og inddrivelse af underholdsbidrag

Udbetaling Danmark opkræver krav på underholdsbidrag, herunder børnebidrag. Det følger af § 2, stk. 1, i bidragsopkrævningsloven (lovbekendtgørelse nr. 1092 af 15. august 2023 om opkrævning af underholdsbidrag). Udbetaling Danmark overtog opkrævningsopgaven fra kommunerne i 2012.

Når Udbetaling Danmark har udtømt mulighederne for at opkræve bidrag, overdrages de til restanceinddrivelsesmyndigheden med henblik på inddrivelse, jf. § 2, stk. 3, 1. pkt., i gældsinddrivelsesloven (lovbekendtgørelse nr. 6 af 7. januar 2022 om inddrivelse af gæld til det offentlige).

Pr. 1. november 2005 blev restanceinddrivelsen samlet hos det daværende SKAT, der herefter varetog opgaven med at inddrive bl.a. underholdsbidrag. Før dette tidspunkt var det kommunerne, som forestod (også) inddrivelsen af disse gældsposter. Jeg henviser til § 2, stk. 1, i lov nr. 429 af 6. juni 2005 om opkrævning og inddrivelse af visse fordringer og bekendtgørelse nr. 976 af 17. oktober 2005 om oprettelse af SKAT.

Fra den 1. juli 2018 er det Gældsstyrelsen, der varetager opgaven som restanceinddrivelsesmyndighed, jf. bekendtgørelse nr. 804 af 20. juni 2018 om varetagelsen af told- og skatteforvaltningens opgaver. Gældsstyrelsen inddriver bl.a. forhøjede underholdsbidrag efter reglerne i gældsinddrivelsesloven, jf. dennes § 1, stk. 1, 2. pkt., og § 1, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 1052 af 18. september 2024 om inddrivelse af gæld til det offentlige.

Gældsstyrelsen kan sende rykkerskrivelser til bidragspligtige bosat i udlandet, men kan som udgangspunkt ikke foretage tvangsinddrivelse, medmindre den bidragspligtige har aktiver i Danmark, der kan foretages udlæg i, modtager ydelser eller udbetalinger, der kan modregnes i, eller modtager A-indkomst, der kan foretages lønindeholdelse i.

Er der ikke mulighed for inddrivelse i Danmark, tager Gældsstyrelsen stilling til, om der er grundlag for at anmode et andet land, f.eks. den bidragspligtiges bopæls- eller opholdsland, om bistand til inddrivelsen. Se også pkt. 3.2.1 og pkt. 3.3.2 nedenfor.

Jeg henviser til vejledning nr. 9275 af 20. marts 2019 om inddrivelse i udlandet af danske krav på børne- og ægtefællebidrag og Skatteforvaltningens juridiske vejledning, afsnit G.A.3.6.2.4, om inddrivelse af danske fordringer på børne- og ægtefællebidrag i udlandet. Jeg henviser også til Gældsstyrelsens plan af 3. november 2023, pkt. 3, og Gældsstyrelsens udtalelse af 3. november 2023 i den konkrete egen drift-sag, pkt. 1.

3. Myndighedernes bemærkninger om inddrivelsen af ikke forskudsvis udlagte underholdsbidrag i udlandet

3.1. Status for antal bidragspligtige i udlandet, gældens størrelse mv.

Gældsstyrelsen har oplyst, at der den 31. december 2023 var ca. 12.300 skyldnere bosiddende i udlandet med gæld vedrørende underholdsbidrag med en samlet gæld til inddrivelse på nominelt 2.592 mio. kr. Heraf havde ca. 1.600 skyldnere gæld vedrørende ikke forskudsvis udlagte underholdsbidrag med en samlet gæld til inddrivelse på nominelt 104 mio. kr.

Gældsstyrelsen har redegjort overordnet for sagsbehandlingen i forhold til de ca. 1.600 skyldnere, herunder eventuelle nationale inddrivelsesindsatser, afskrivning af gæld mv. (Gældsstyrelsens status af 22. august 2024, afsnittet *Status for inddrivelse af gæld vedrørende underholdsbidrag*).

I forhold til ca. 1.200 ud af de ca. 1.600 skyldnere kan der efter det oplyste ikke foretages tvangsinddrivelse på grund af skyldnerens konkrete forhold, f.eks. manglende A-indkomst eller ingen udlægseggede aktiver i Danmark (Gældsstyrelsens status af 22. august 2024, afsnittet *Nationale inddrivelsesindsatser over for skyldnere, der er bosiddende i udlandet og har gæld vedrørende underholdsbidrag*).

Gældsstyrelsen har endvidere i sin status af 3. november 2023, plan af 3. november 2023 for udlandsområdet og status af 22. august 2024 angivet konkrete tal for bl.a. fremsendelse af anmodninger til udenlandske myndigheder, rykkerskrivelser mv., samt opstillet en række driftsmål.

3.2. Generelt om udlandsområdet, systemunderstøttelse mv.

3.2.1. Generelt om udlandsområdet

Gældsstyrelsen har oplyst, at det generelt er vanskeligt at inddrive gæld fra skyldnere, som ikke er bosiddende i Danmark, da styrelsen ofte ikke kan tvangsinddrive fra disse skyldnere ved f.eks. at foretage lønindeholdelse eller udlæg. Området er ifølge Gældsstyrelsen kendetegnet ved en høj kompleksitet og mange manuelle sagsgange (Gældsstyrelsens plan af 3. november 2023 for udlandsområdet, pkt. 2 og 3).

Er der ikke mulighed for inddrivelse i Danmark, tager Gældsstyrelsen som nævnt ovenfor stilling til, om der er grundlag for at anmode et andet land om bistand til inddrivelsen.

Danmark har indgået en række internationale aftaler om gensidig administrativ bistand vedrørende inddrivelse af gæld. Aftalerne er meget forskelligartede, og hver aftale definerer, hvilke skyldnere og gældsposter der er omfattet, og typer af bistand. Der kan være tale om f.eks. aftaler om inddrivelsesbistand eller aftaler om oplysningsbistand (Gældsstyrelsens plan af 3. november 2023 for udlandsområdet, pkt. 2), jf. nærmere om sidstnævnte nedenfor under pkt. 3.3.2.

3.2.2. Begrænset systemunderstøttelse af inddrivelsen i udlandet

Gældsstyrelsen har oplyst, at ressourcerne til etablering af systemunderstøttelse i styrelsen de seneste år er anvendt bl.a. til at sikre implementering af lovtiltag på gældsområdet.

Som en konsekvens heraf løses bl.a. opgaverne i forbindelse med den internationale inddrivelse af underholdsbidrag "meget manuelt" og med begrænset systemunderstøttelse. Herunder sker den nødvendige koordinering med de udenlandske myndigheder via manuel opfølgning.

Den begrænsede systemunderstøttelse er omtalt nærmere i status af 3. november 2023, afsnittet *Status på den systemmæssige understøttelse*, og Gældsstyrelsens status af 22. august 2024, afsnittet *Alternative adresser og anden systemunderstøttelse af udlandsområdet*.

Heraf fremgår det også, at Gældsstyrelsens inddrivelsessystemer ikke understøtter anvendelsen af manuelt noterede adresser – som jeg forstår det, modtaget uden om CPR – til automatiserede maskinelle udsendelser. Det har ifølge styrelsen "i de nuværende inddrivelsessystemer ikke på noget tidspunkt været muligt at anvende en manuelt noteret adresse til maskinelle indsatser". Det medfører øget sagsbehandlingstid, da det manuelt skal sikres, at der f.eks. udsendes rykkere til de pågældende skyldnere.

Gældsstyrelsen har oplyst, at de systemmæssige udfordringer og i forlængelse heraf mulige løsninger med anvendelsen af manuelt noterede adresser vil blive afdækket fra juni 2024 og frem, hvor der er afsat ressourcer til udvikling og systemunderstøttelse.

Ud over udviklingen i forbindelse med registrering af adresser vil yderligere udviklingstiltag og systemmæssig understøttelse inden for udlandsområdet, herunder også koordinering med udenlandske myndigheder, ifølge Gældsstyrelsen blive kvalificeret i efteråret 2024 og frem, så disse kan indgå i Gældsstyrelsens samlede it-prioritering.

Efterhånden som der kommer systemunderstøttelse af udlandsområdet, forventer Gældsstyrelsen at kunne optimere de manuelle processer og dermed sikre en mere effektiv opgaveløsning vedrørende den internationale inddrivelse.

3.2.3. Fastlæggelse af procesgrundlag

Gældsstyrelsen har oplyst, at styrelsen – siden sin redegørelse til mig af 16. november 2022 vedrørende processer for fremsendelse af anmodninger til udenlandske myndigheder om bistand med inddrivelse, jf. pkt. 1.1 ovenfor – har fastlagt procesgrundlaget for at fremsende bistandsanmodninger til udenlandske myndigheder i både DMI og PSRM (Gældsstyrelsens status af 3. november 2023, *Status på arbejdet med fremsendelse af anmodninger til udenlandske myndigheder*, samt i øvrigt min udtalelse af 20. marts 2023 om styrelsens processer mv. på området).

3.3. Manglende oplysninger om bidragspligtiges adresser i udlandet

3.3.1. Generelt

Gældsstyrelsen har anført, at det ofte er problematisk at etablere kontakt til skyldnere, der er bosiddende i udlandet. Det hænger ifølge styrelsen sammen med, at en del af de skyldnere, der er bosat i udlandet, ikke har meldt deres adresse til CPR (Gældsstyrelsens plan af 3. november 2023 for udlandsområdet, pkt. 4.1.2).

Af de ovenfor omtalte (pr. 31. december 2023) ca. 1.200 skyldnere i udlandet med gæld vedrørende ikke forskudsvis udlagte underholdsbidrag, over for hvilke der ikke kan foretages tvangsinddrivelse, har Gældsstyrelsen ”mulige kendte kontaktoplysninger” på ca. 400 skyldnere.

Ved mulige kendte kontaktoplysninger forstås ifølge styrelsen ”enten en systemmæssigt kendt fysisk adresse eller en digital postkasse, hvis skyldner er tilmeldt Digital Post”. Det er ifølge Gældsstyrelsen alene *mulige* kendte kontaktoplysninger, ”da det kan vise sig, at den systemmæssigt kendte fysiske adresse alligevel ikke er korrekt, fx hvis skyldner har angivet en forkert adresse i CPR-registret, eller hvis skyldner har fået ny adresse i udlandet og ikke har registreret sin nye udenlandske adresse i CPR-registret” (Gældsstyrelsens status af 22. august 2024, afsnittet *Nationale inddrivelsesindsatser over for skyldnere, der er bosiddende i udlandet og har gæld vedrørende underholdsbidrag*).

Gældsstyrelsen vil endvidere manuelt, jf. også pkt. 3.2.2 ovenfor, kunne registrere en såkaldt alternativ adresse i Gældsstyrelsens systemer, som styrelsen får kendskab til f.eks. direkte fra skyldner eller via en udenlandsk myndighed (Gældsstyrelsens plan af 3. november 2023 for udlandsområdet, pkt. 4.1.2).

Gældsstyrelsen har også omtalt den situation, hvor styrelsen fra en tredjeperson – f.eks. bidragsberettigede – modtager adresseoplysninger på en bidragspligtig i udlandet.

Sådanne adresseoplysninger anser Gældsstyrelsen som udgangspunkt ikke for at have en sådan validitet, at styrelsen vil lade oplysningen danne grundlag for et inddrivelseskridt. Styrelsen har henvist til en risiko for udlevering af personoplysninger til uvedkommende samt til risikoen for at udlevere oplysninger omfattet af tavshedspligtsbestemmelsen i skatteforvaltningslovens § 17.

Gældsstyrelsen har anført, at styrelsen lægger til grund, at en adresseoplysning er valid, hvis adresseoplysningen er modtaget fra en myndighed, kan verificeres af skyldner selv, eller der er særlige grunde til at anse oplysningen for valid, f.eks. fordi omstændighederne omkring oplysningen giver en styrket formodning for, at oplysningen er valid (Gældsstyrelsens notat af 5. februar 2024, afsnittet *Anvendelsen af adresseoplysninger fra bidragsberettigede*).

3.3.2. Gældsstyrelsens mulighed for at bede udenlandske myndigheder om bistand til adresseoplysninger efter internationale aftaler

I sin status af 22. august 2024, afsnittet *Internationale aftaler*, har Gældsstyrelsen redegjort nærmere for styrelsens muligheder for at bede udenlandske myndigheder om oplysningsbistand, herunder nærmere adresseoplysninger på en skyldner.

Heraf fremgår det, at det er Gældsstyrelsens nuværende praksis, at en indgået aftale eller tiltrådt konvention skal omfatte bistand til adresseforespørgsler, for at styrelsen har det fornødne grundlag for at kunne forespørge en udenlandsk myndighed om adresseoplysninger.

Gældsstyrelsen har i den forbindelse oplyst, at Danmark på nuværende tidspunkt ikke har mulighed for at anmode udenlandske myndigheder om oplysningsbistand, herunder adresseoplysninger, i henhold til internationale aftaler eller konventioner på underholdsbidragsområdet.

Skatteministeriet har i brevet af 30. august 2024 anført bl.a., at Skatteministeriets departement generelt har mulighed for at indgå bilaterale internationale aftaler, hvor der f.eks. opnås gensidig bistand inden for det skatteretlige område, ligesom det også afsøges i en nordisk arbejdsgruppe om gensidig bistand med inddrivelse af visse fordringstyper, herunder SU-gæld. En sådan forhandling kræver dog ifølge ministeriet et gensidigt ønske herom, og i denne sammenhæng er det ikke alene Danmark, som sætter tempoet for det internationale arbejde.

Gældsstyrelsen har i den ovennævnte status af 22. august 2024, afsnittet *Internationale aftaler*, omtalt bl.a. Haagerkonventionen af 23. november 2007 om international inddrivelse af børnebidrag og andre former for underholdsbidrag til familiemedlemmer (Haagerkonventionen af 2007), der efter det oplyste indeholder en mulighed for at anmode om oplysningsbistand, herunder adresseoplysninger på skyldner. Efter lov nr. 275 af 27. marts 2017 om Haagerkonventionen af 2007 kan social- og boligministeren sætte loven i kraft, men dette er endnu ikke sket.

Skatteministeriet har i et brev af 17. september 2024 oplyst, at Gældsstyrelsen på et møde i juni 2024 med Social- og Boligministeriet – som led i samarbejdet om den særlige problemstilling om forældelseslovens § 8 – fik oplyst, at ikrafttrædelse af den nævnte lov ville muliggøre, at Gældsstyrelsen kan indhente adresseoplysninger fra udenlandske myndigheder i de omfattede lande. På baggrund heraf tog Skatteministeriets departement i august 2024 kontakt til Social- og Boligministeriet for at undersøge muligheden for at sætte Haagerkonventionen af 2007 i kraft i Danmark.

Gældsstyrelsen har endvidere i sin status af 22. august 2024, afsnittet *Internationale aftaler*, oplyst, at styrelsen altid ser på muligheden for at anmode om oplysningsbistand ud fra et skyldnerperspektiv. Har skyldner anden gæld til inddrivelse end underholdsbidrag, f.eks. skatte- eller afgiftsgæld, som kan danne grundlag for en anmodning om oplysningsbistand til en udenlandsk myndighed i medfør af en anden international aftale eller konvention, kan Gældsstyrelsen anvende denne aftale eller konvention til at anmode om oplysningsbistand. Ved skatte- og afgiftsgæld er der ifølge Gældsstyrelsen andre og bedre muligheder i de internationale aftaler og konventioner for at anmode om oplysningsbistand.

Ud af de ca. 1.600 skyldnere i udlandet med gæld vedrørende ikke forskudsvis udlagte underholdsbidrag har ca. 500 skyldnere også anden gæld til inddrivelse, som – hvis betingelserne i medfør af en international aftale eller konvention er opfyldt – ifølge Gældsstyrelsen kan danne grundlag for en anmodning om oplysningsbistand til en udenlandsk myndighed.

Gældsstyrelsen omtalte i øvrigt i sin plan af 3. november 2023 for udlandsområdet, pkt. 3.2, spørgsmålet om internationale aftaler om oplysningsbistand. Styrelsen anførte i den forbindelse, at "Gældsstyrelsen benytter p.t. kun muligheden i begrænset omfang, da der er udfordringer med at anvende adresser indhentet på denne måde i de automatiserede maskinelle udsendelser". Styrelsen anførte, at styrelsen i 2023 benyttede muligheden for at anmode udenlandske myndigheder om bistand i form af oplysninger til brug for inddrivelse særligt i relation til initiativer vedrørende skyldnere med høj gæld og skyldnere med ikke forskudsvis udlagte underholdsbidrag.

3.3.3. *Anvendelse af privat aktør*

Gældsstyrelsen har i sit notat af 5. februar 2024, afsnittet *Handlinger ift. at få oplysninger om skyldners adresse*, beskrevet, hvorledes Gældsstyrelsen og det daværende SKAT undertiden har anvendt en privat aktør til at bistå med bl.a. at finde adresser på skyldnere i udlandet.

Det er oplyst, at en kontrakt med en privat aktør udløb i 2013, hvorefter Gældsstyrelsen i perioden 2019-2023 på ny har haft en aftale med en privat aktør om bl.a. indhentelse af adresseoplysninger. Aftalen var dog geografisk begrænset til lande i Norden. Gældsstyrelsen har i 2021 gennemført et udbud vedrørende en fornyet aftale med en privat aktør om inddrivelse, herunder indhentelse af adresseoplysninger, i forhold til skyldnere bosiddende i Europa og USA. Gældsstyrelsen modtog ingen tilbud, hvorfor en sådan aftale ikke blev indgået.

Anvendelsen af privat aktør er også omtalt i Gældsstyrelsens status af 22. august 2024, afsnittet *Anvendelse af privat aktør og andre foranstaltninger for at finde skyldners adresse i udlandet*.

Det fremgår, at det er Gældsstyrelsens vurdering, at ressourceanvendelsen og gevinster ved at anvende en privat aktør ikke står mål med hinanden, og at der derfor skal søges andre alternative løsninger (se herom pkt. 3.3.4 nedenfor).

3.3.4. *Initiativer med henblik på indhentelse eller bekræftelse af adresseoplysninger mv.*

I forhold til skyldnere med ikke forskudsvis udlagte underholdsbidrag har Gældsstyrelsen ifølge sin plan af 3. november 2023, pkt. 3.2, igangsat en indsats for at få adresseoplysninger på de skyldnere, der ikke har fyldstgørende adresseoplysninger, men hvor opholdslandet er kendt. Dette med henblik på at øge andelen af potentielle bistandsanmodninger vedrørende skyldnersegmentet.

I sin status af 22. august 2024, afsnittet *Anvendelse af privat aktør og andre foranstaltninger for at finde skyldners adresse i udlandet*, har Gældsstyrelsen redegjort nærmere for igangsatte initiativer for at finde eller få bekræftet formodede adresseoplysninger på skyldnere i udlandet.

Det drejer sig om bl.a. indhentelse af oplysninger fra udenlandske, offentligt tilgængelige registre, eventuelt via ressourcer med et særligt lokalt kendskab i udvalgte lande. Gældsstyrelsen har i den sammenhæng bemærket, at "Gældsstyrelsen er i gang med at afklare det juridiske grundlag for udveksling af adresseoplysninger med myndigheder i udlandet. En sådan afklaring vil

omfatte de tilfælde, hvor en international aftale eller konvention ikke giver adgang til oplysningsbistand, samt forholdet til EU's databeskyttelsesforordning".

Gældsstyrelsen forsøger endvidere bl.a. at "anmode danske ambassader i udlandet om bistand til at indhente adresseoplysninger i de tilfælde, hvor skyldners gæld ikke er omfattet af en international aftale eller konvention, der eksplicit indeholder regler om samarbejde om udveksling af adresseoplysninger". Herudover er Gældsstyrelsen i løbende dialog og erfaringsudveksling med fordringshavere med henblik på at styrke samarbejdet og udvekslingen af oplysninger om borgere og virksomheder. Det overvejes i øvrigt at "in-source" opgaven med adresseresøgninger i offentlige registre ved ansættelse af studentervedhjælpere.

Af samme status af 22. august 2024 fremgår det under afsnittet *Anmodning om oplysningsbistand*, at Gældsstyrelsen i 2023 i forhold til skyldnere, der pr. 31. december 2023 havde gæld vedrørende underholdsbidrag, havde fremsendt i alt 190 anmodninger om oplysningsbistand til de udenlandske myndigheder og de danske ambassader i udlandet. Anmodningerne havde resulteret i, at Gældsstyrelsen pr. 30. juni 2024 havde modtaget 41 nye udenlandske adresseoplysninger. I 1. halvår 2024 havde Gældsstyrelsen fremsendt 230 anmodninger om oplysningsbistand til de udenlandske myndigheder og de danske ambassader i udlandet på skyldnere med gæld vedrørende underholdsbidrag. Anmodningerne havde resulteret i, at Gældsstyrelsen pr. 30. juni 2024 havde modtaget 86 nye udenlandske adresseoplysninger.

Om Gældsstyrelsens juridiske afklaringer mv. anførte styrelsen i øvrigt i sit forudgående notat af 5. februar 2024, afsnittet *Anvendelsen af adresseoplysninger fra bidragsberettigede*, at styrelsen som led i sit særlige fokus på inddrivelse af underholdsbidrag med bistand fra udenlandske myndigheder ville vurdere nærmere, om styrelsens "generelle praksis for fremsendelse af anmodninger om inddrivelsesbistand kan lempes når Gældsstyrelsen ikke har kendskab til bidragspligtiges konkrete adresse, men alene har en stærk formodning om, hvilket land den bidragspligtige opholder sig i".

I det nævnte notat fra februar 2024 anførte Gældsstyrelsen desuden, at styrelsen ville vurdere nærmere, om "Gældsstyrelsens nuværende praksis, hvorefter udenlandske myndigheder kun anmodes om oplysningsbistand, hvis der er hjemmel i en aftale eller konvention, bør ændres, herunder om den særlige tavshedspligt i skatteforvaltningslovens § 17 og de almindelige persondataretlige regler er til hinder for en sådan ændring".

3.4. Prioritering af inddrivelsen af danske bidragskrav i udlandet

I min udtalelse af 20. marts 2023, jf. pkt. 1.1 ovenfor, omtalte jeg Gældsstyrelsens begrænsede fremdrift og manglende processer for inddrivelsen af danske bidragskrav i udlandet.

Af min udtalelse fremgik det bl.a., at Gældsstyrelsen havde haft fokus på at skabe mulighed for at bruge nationale inddrivelsesskridt over for skyldnere i udlandet og i øvrigt på udlandsområdet havde prioriteret den myndighedsopgave, der består i at bistå udenlandske myndigheder med inddrivelse i Danmark, frem for opgaven med at fremsende anmodninger til udenlandske myndigheder vedrørende bistand til inddrivelse af danske gældsposter.

Gældsstyrelsen har i sin status af 3. november 2023, afsnittet *Initiativ i forhold til ej forskudsvis udlagte underholdsbidrag*, oplyst, at Gældsstyrelsen i 1. halvår 2023 fokuserede på den generelle gæld, mens skyldnere med ikke forskudsvis udlagte underholdsbidrag blev prioriteret i 2. halvår 2023. Formålet med initiativet var, at inddrivelsen af underholdsbidrag, hvor den bidragsberettigedes udbetalinger afhænger af inddrivelsen, prioriteres højest i forhold til det relativt begrænsede antal sager, der kan fremsendes.

Gældsstyrelsen har endvidere i sin nye status af 22. august 2024, afsnittet *Prioritering af Gældsstyrelsens inddrivelse*, redegjort generelt for Gældsstyrelsens prioritering på inddrivelsesområdet.

Det fremgår bl.a., at man siden nedlukningen af det gamle inddrivelsessystem EFI og som led i genopretningen af gældsinddrivelsen har prioriteret den nationale inddrivelse, da den offentlige gæld i Danmark udgør langt den største del af gælden til inddrivelse. Den nationale inddrivelse er ifølge styrelsen endvidere forudsætningen for, at der kan ske inddrivelse i udlandet.

Gældsstyrelsen har videre samme sted anført, at styrelsen har prioriteret inddrivelse i udlandet de seneste år, hvilket bl.a. kommer til udtryk i Gældsstyrelsens plan af 3. november 2023 for udlandsområdet.

Gældsstyrelsen har i den forbindelse anført, at styrelsen på udlandsområdet – som også nævnt ovenfor – har særligt fokus på skyldnere med gæld vedrørende ikke forskudsvis udlagte underholdsbidrag.

Gæld vedrørende ikke forskudsvis udlagte underholdsbidrag adskiller sig ifølge Gældsstyrelsen markant fra anden gæld, som styrelsen inddriver. Dette skyldes, at disse bidrag har karakter af forsørgelse, og at bidragene inddrives for en privatperson. Det kan således have stor betydning for den enkeltes levevilkår, om bidragene inddrives. Ved denne kategori af fordringshavere er der derfor et helt særligt hensyn, som ikke gør sig gældende for øvrige fordringshavere, som typisk er offentlige myndigheder og institutioner

eller private virksomheder og institutioner, hvor inddrivelse af gælden ikke har samme essentielle betydning for den enkelte.

3.5. Status på hidtidige tiltag, myndighedernes fremadrettede forventninger mv.

I sin status af 22. august 2024, afsnittet *Gældsstyrelsens fortsatte fokus på udlandsområdet*, har Gældsstyrelsen anført bl.a., at man "arbejder målrettet efter udlandsplanen [af 3. november 2023; min bemærkning], og der er god fremdrift i de igangsatte initiativer, der bidrager til en mere effektiv sagsbehandling og inddrivelse på udlandsområdet".

Driftsmålene for 2023 er efter det oplyste blevet opfyldt, og de fastsatte mål for 2024 er justeret op.

Endelig fremgår det, at Gældsstyrelsen de næste seks måneder fortsat vil tilrettelægge sit arbejde efter planen for udlandsområdet og de initiativer, der skal styrke inddrivelsen. Der vil også i de kommende år blive opsat konkrete driftsmål på området, ligesom Gældsstyrelsen har fokus på at følge fremdriften på området.

I sit følgebrev af 30. august 2024 har Skatteministeriet henvist til, at der på området som helhed sker en positiv udvikling for inddrivelsen af ikke forskudsvis udlagte børnebidrag. Ministeriet fremhæver bl.a., at gælden er faldende, og provenuet er stigende, at antallet af fremsendte bistandsanmodninger til udlandet er stigende, samt at Gældsstyrelsen har et særligt fokus på denne type af underholdsbidrag. Skatteministeriet anfører også, at ministeriet følger udviklingen på området tæt.

Skatteministeriet har i sit brev af 17. september 2024 på min forespørgsel bekræftet, at arbejdet med at udarbejde en samlet plan for udlandsområdet blev igangsat i slutningen af 2022, og at initiativerne beskrevet heri blev igangsat herefter.

Skatteministeriet har anført, at der dog også forud for udarbejdelsen af udlandsplanen var iværksat initiativer på udlandsområdet. Ministeriet har i den forbindelse omtalt bl.a. ordningen med brug af private aktører (se også pkt. 3.3.3 ovenfor) og en plan i 2018 for styrkelse af inddrivelsen af SU-gæld i udlandet. Ministeriet har også henvist til, at det i 2018 blev lovbestemt, at skyldnere, der har gæld under inddrivelse på mindst 100 kr., og som fraflytter Danmark, skal oplyse deres adresse i udlandet inden udrejsen. Ministeriet anerkender, at disse initiativer ikke har været tilstrækkelige til at bringe inddrivelsen af underholdsbidrag i udlandet til et tilfredsstillende niveau, hvorfor der nu er iværksat en række yderligere initiativer i planen for udlandsområdet, der skal styrke inddrivelsen af underholdsbidrag i udlandet.

4. Sagsforløbet i den konkrete egen drift-sag og Gældsstyrelsens bemærkninger mv.

Sagsforløbet i den konkrete egen drift-sag fremgår nærmere af Gældsstyrelsens udtalelse af 3. november 2023, styrelsens notat af 5. februar 2024 og bilag 2 til styrelsens status af 22. august 2024.

Det fremgår, at sagen vedrører inddrivelse i udlandet af ikke forskudsvis udlagt underholdsbidrag for en periode fra 1997 til 2013. Sagen angår inddrivelsen af et forhøjet børnebidrag for et barn, der bor hos sin mor i Danmark, fra en far, som efter det oplyste er udrejst fra Danmark.

Det fremgår også, at i den periode, hvor restanceinddrivelsesmyndigheden har stået for inddrivelsen – dvs. siden slutningen af 2005 – er der sendt tre rykkerskrivelser af det daværende SKAT. Rykkerne er sendt til formodede adresser, da skyldner ikke var registreret med adresseoplysninger i CPR. Adresserne viste sig ikke at være valide.

Det daværende SKAT anmodede på et tidspunkt en privat aktør om hjælp til at finde skyldnerens adresse. Den private aktør meddelte SKAT, at det ikke var muligt at spore skyldner.

Det fremgår endvidere, at den bidragsberettigede to gange rettede henvendelse til henholdsvis SKAT og Gældsstyrelsen med oplysninger om skyldnerens formodede adresse i et bestemt land. Gældsstyrelsen har oplyst, at SKAT og senere Gældsstyrelsen alene har registreret henvendelserne fra den bidragsberettigede, inklusiv fremsendte informationer, i inddrivelsessystemet DMI, og at der ikke er foretaget yderligere sagsbehandling på baggrund af henvendelserne.

Efter den sidste henvendelse indhentede Gældsstyrelsen dog efter det oplyste fra Udbetaling Danmark de relevante bidragsafgørelser. Der blev ifølge det oplyste ikke foretaget en vurdering af, hvorvidt det modtagne materiale kunne danne grundlag for en bistandsanmodning til udenlandske myndigheder. Gældsstyrelsen har forklaret, at der på daværende tidspunkt – i modsætning til nu – ikke forelå en konkret praksis, der foreskrev, hvordan der skulle foretages en sådan vurdering ved modtagelse.

Det fremgår videre, at Gældsstyrelsen senere foretog en undersøgelse af inddrivelsesmuligheder i Danmark. Det blev konstateret, at der ikke var inddrivelsesmuligheder her i landet.

Gældsstyrelsen har ikke forsøgt at kontakte skyldnerens formodede opholdsland med henblik på at modtage adresseoplysninger, da Danmark ikke har

en aftale med det pågældende land om oplysningsbistand i forhold til de omfattede gældsposter. Gældsstyrelsen har ikke kendskab til, at det fra dansk side skulle være forsøgt at etablere et bilateralt aftalegrundlag med det pågældende land, som ville muliggøre anmodninger om oplysninger i forhold til gældsposterne.

5. Sammenfattende om de eksisterende hindringer mv. for inddrivelse af ikke forskudsvis udlagte underholdsbidrag i udlandet

Inddrivelse af gæld i udlandet, herunder af ikke forskudsvis udlagte underholdsbidrag, er ifølge Gældsstyrelsen en kompleks opgave, bl.a. idet tempoet i det internationale arbejde ikke sættes af Danmark alene.

Skattemyndighederne har – som omtalt i pkt. 3 og 4 ovenfor samt i bilaget til denne udtalelse med gengivelse af myndighedernes redegørelser mv. – peget på, hvad myndighederne anser for en række udfordringer og hindringer for inddrivelsen af ikke forskudsvis udlagte underholdsbidrag i udlandet.

Gældsstyrelsen har således redegjort for begrænset systemunderstøttelse og manuelle sagsgange ved udlandsinddrivelsen af underholdsbidrag, herunder i forhold til samarbejdet med udenlandske myndigheder (pkt. 3.2.2 ovenfor).

Det fremgår også, at der forud for november 2022 ikke var fastlagt processer for bistandsanmodninger til udenlandske myndigheder. I den konkrete egen drift-sag har Gældsstyrelsen oplyst, at styrelsen efter modtagelsen af bidragsafgørelserne ikke foretog en vurdering af, om de kunne danne grundlag for en bistandsanmodning, da der ikke forelå en konkret praksis herfor (pkt. 3.2.3 og 4 ovenfor).

Ifølge Gældsstyrelsen vanskeliggøres inddrivelse i udlandet endvidere af, at det ofte er problematisk at etablere kontakt til skyldnere, som ikke har meldt deres udenlandske adresse til CPR. Ud af de ca. 1.200 skyldnere bosiddende i udlandet med gæld vedrørende ikke forskudsvis udlagte underholdsbidrag, hvor der ikke kan foretages national tvangsinddrivelse, havde Gældsstyrelsen "mulige kendte kontaktoplysninger" på ca. 400 (pkt. 3.3.1 ovenfor).

Med henblik på f.eks. at få en bidragspligtigs adresse i udlandet har skattemyndighederne tidligere anvendt private aktører. Denne fremgangsmåde har dog ikke været i brug siden 2013, bortset fra en aftale med en privat aktør for 2019-2023, der alene dækkede Norden (pkt. 3.3.3 ovenfor).

Myndighederne har også peget på udfordringer ved det internationale aftalegrundlag i forhold til indhentelse eller bekræftelse af adresseoplysninger.

Gældsstyrelsen har således givet udtryk for det synspunkt, at en international aftale mv. skal omfatte bistand til adresseforespørgsler, for at styrelsen har det fornødne grundlag for en sådan forespørgsel til en udenlandsk myndighed.

Imidlertid giver internationale aftaler mv. på underholdsbidragsområdet ifølge styrelsen ikke på nuværende tidspunkt mulighed for at anmode udenlandske myndigheder om sådan oplysningsbistand (pkt. 3.3.2 ovenfor). Det ses illustreret af den konkrete egen drift-sag, hvor Gældsstyrelsen ikke bad om oplysninger fra myndighederne i det land, hvor den bidragspligtige formentlig boede, idet der ikke forelå en international aftale herom.

Der er derudover generelt forekommet tilfælde, hvor skattemyndighederne har visse oplysninger om den bidragspligtiges opholdssted i udlandet, men hvor der alligevel ikke er taget inddrivelseskridt. Jeg forstår, at det navnlig angår tilfælde, hvor tredjemand – f.eks. den bidragsberettigede – har oplyst om den bidragspligtiges adresse mv. Sådanne oplysninger anser Gældsstyrelsen som udgangspunkt ikke for tilstrækkeligt valide til at danne grundlag for inddrivelse (pkt. 3.3.1 ovenfor).

Også denne problemstilling ses illustreret af den konkrete egen drift-sag, hvor den bidragsberettigede to gange henvendte sig til skattemyndighederne med oplysninger om den bidragspligtiges formodede adresse i et angivet andet land. Henvendelserne blev registreret, men der blev ifølge Gældsstyrelsen "ikke foretaget yderligere sagsbehandling på baggrund af henvendelserne".

6. Min vurdering

6.1. Indledning

Gældsstyrelsen har siden 2018 haft en lovmæssig forpligtelse til at bistå borgerne med at inddrive ikke forskudsvis udlagte underholdsbidrag fra bidragspligtige i udlandet. Inden da lå opgaven – siden 2005 – hos en anden myndighed under Skatteministeriet, nemlig det daværende SKAT.

Ved udgangen af 2023 var der ifølge Gældsstyrelsens oplysninger ca. 1.600 skyldnere i udlandet med gæld vedrørende ikke forskudsvis udlagte underholdsbidrag med en samlet gæld til inddrivelse på nominelt ca. 104 mio. kr.

Ved ikke forskudsvis udlagte underholdsbidrag, f.eks. et forhøjet børnebidrag, får bidragsmodtageren først udbetalt bidraget, når Gældsstyrelsen har inddrevet beløbet hos den bidragspligtige. Det er derfor afgørende for de berørte familier, at myndighederne foretager en effektiv inddrivelse, herunder at

sagsbehandlingstiden ikke er lang, og at der i forhold til bidragspligtige i udlandet er effektive processer for indhentelse af bl.a. adresseoplysninger og inddragelse af udenlandske myndigheder.

Vigtigheden af dette illustreres også af den konkrete egen drift-sag om inddrivelse af forhøjet børnebidrag i udlandet, jf. pkt. 4 ovenfor. Sagsforløbet strækker sig hen over de næsten 20 år, hvor det daværende SKAT og Gældsstyrelsen har haft ansvaret for at inddrive underholdsbidrag, uden at moren og barnet modtog det forhøjede børnebidrag, de var berettiget til.

Som omtalt i pkt. 1.1 ovenfor har jeg flere gange udtalt mig om Gældsstyrelsens inddrivelse af underholdsbidrag.

For så vidt angår inddrivelse i Danmark har Gældsstyrelsen i august 2024 oplyst bl.a., at gælden vedrørende ikke forskudsvis udlagte børnebidrag er faldende, samt orienteret om implementering af et lønindeholdelsesmodul i DMI. Myndighederne har endvidere flere gange oplyst om en problematik om forældelseslovens § 8, 1. pkt., der har betydning for inddrivelse af underholdsbidrag i både Danmark og i udlandet, og hvor myndighedernes analysearbejde forventes afsluttet i efteråret 2024 (pkt. 1.3 ovenfor). Jeg kvitterer hermed for underretningerne og foretager mig på det foreliggende grundlag ikke mere i den anledning.

For så vidt angår inddrivelse i udlandet af danske bidragskrav kritiserede jeg, i en udtalelse af 20. marts 2023, at der var manglende fremdrift på området. Jeg anførte bl.a., at den begrænsede fremdrift og de manglende processer for styrelsens opgavevaretagelse på området efter min forståelse havde indebåret, at der først i 2022 igen var sendt bistandsanmodninger til udenlandske myndigheder vedrørende inddrivelse af underholdsbidrag, og at dette til dels skyldtes en bevidst prioritering af andre opgaver.

Siden min udtalelse i marts 2023 har jeg stillet skattemyndighederne en række spørgsmål. Det har jeg gjort særligt med henblik på at få afdækket årsagerne til den manglende fremdrift. Mine spørgsmål har også været foranlediget af den nævnte undersøgelse af et konkret sagsforløb om inddrivelse af forhøjet børnebidrag i udlandet.

6.2. Myndighedernes tiltag for at imødegå hindringer mv. for inddrivelsen af ikke forskudsvis udlagte underholdsbidrag i udlandet

Det er en myndigheds ansvar at sikre, at dens sagsbehandling understøtter lovgivningsmæssige og forvaltningsretlige krav. Det gælder f.eks. ved myndighedens brug af it-systemer, jf. [FOB 2023-7](#) og [FOB 2023-34](#) (på ombudsmandens hjemmeside), men også i øvrigt har en myndighed pligt til at etablere processer, der gør det muligt for myndigheden at opfylde dens opgaver efter lovgivningen.

En forsvarlig tilrettelæggelse af myndighedens opgaveudførelse forudsætter således, at myndigheden skaber sig et overblik over de forudsætninger, der er nødvendige for at kunne administrere de relevante regler, og at myndigheden f.eks. indfører processer, der tager højde for de forskellige forløb, som dens sager kan tænkes at få, jf. – med særlig henblik på it-systemer – [overblik #13](#) om generelle forvaltningsretlige krav til offentlige it-systemer i Myndighedsguiden på ombudsmandens hjemmeside.

Der vil altid kunne opstå forhold eller begivenheder, som det kan være vanskeligt eller umuligt at forudse, og som kan have en negativ indflydelse på myndighedens evne til at udføre sine lovpålagte opgaver. Men navnlig i relation til de forhold, som det er muligt at tage højde for, kan myndigheden have pligt til at tage initiativer – f.eks. for at imødegå erkendte, mere væsentlige eller ofte forekommende hindringer for en effektiv og velfungerede administration af dens ressort. Se hertil [FOB 2017-14](#), [FOB 2023-15](#) og [FOB 2024-10](#) (på ombudsmandens hjemmeside).

Som en del af sin lovmæssige forpligtelse til at foretage inddrivelse af ikke forskudsvis udlagte underholdsbidrag i udlandet har Gældsstyrelsen – og tidligere det daværende SKAT – på den baggrund haft en pligt til at søge at fjerne hindringer, som efter myndighedernes opfattelse har stået i vejen for en effektiv inddrivelse.

Som nærmere beskrevet i pkt. 3-5 ovenfor har Gældsstyrelsen og Skatteministeriet selv identificeret en række hindringer for en effektiv inddrivelse. Myndighederne har i den forbindelse peget på bl.a., at der ofte er vanskeligheder med at få kendskab til den bidragspligtiges adresse i udlandet. Der er i alle tilfælde tale om hindringer, der dels må have stået styrelsen klart på et tidligt tidspunkt, dels kan have betydning for inddrivelseseffektiviteten i en væsentlig del af de omhandlede sager.

Skatteministeriet har anerkendt, at de initiativer, der før slutningen af 2022 blev iværksat for at imødegå disse hindringer, ikke har været tilstrækkelige til at bringe inddrivelsen af underholdsbidrag i udlandet til et tilfredsstillende niveau. Det drejer sig bl.a. om et tiltag fra 2018, hvor det blev lovbestemt, at skyldnere skal oplyse deres adresse i udlandet inden udrejse.

Det er jeg enig i. Efter min opfattelse har myndighederne langt fra gjort nok for at imødegå de forhold, som myndighederne har identificeret som hindringer for inddrivelsen.

Eksempelvis har myndighederne først for relativt nylig iværksat tiltag i forhold til den begrænsede systemunderstøttelse for udlandsinddrivelsen. Fra juni 2024 og frem er der afsat ressourcer til udvikling af systemunderstøttelsen

(pkt. 3.2.2 ovenfor). Uanset den begrænsede systemunderstøttelse var det desuden først efter november 2022, at Gældsstyrelsen fastlagde processer for bistandsanmodninger til udenlandske myndigheder. Jeg minder i den forbindelse om, at det som nævnt er en myndigheds ansvar at sikre, at dens brug af it-systemer understøtter lovgivningsmæssige og forvaltningsretlige krav. Hvis et it-system ikke i sig selv understøtter de forvaltningsretlige krav, skal myndigheden sikre, at kravene opfyldes på anden måde, herunder ved manuel sagsbehandling.

Som myndighederne selv er inde på, er behovet for at have valide oplysninger om bidragspligtiges adresser i udlandet ofte en grundlæggende forudsætning for inddrivelsen i mange af de omhandlede sager. Det er derfor essentielt, at Gældsstyrelsen tager tilstrækkelige skridt for at tilvejebringe sådanne adresseoplysninger.

Jeg må imidlertid ud fra myndighedernes udtalelser til mig lægge til grund, at sådanne skridt kun i meget begrænset omfang blev taget, inden jeg indledte mine undersøgelser af inddrivelsen af underholdsbidrag i udlandet.

Som omtalt har der f.eks. været tilfælde – som i den konkrete egen drift-sag – hvor myndighederne har modtaget oplysninger fra den bidragsberettigede om den bidragspligtiges adresse, uden at inddrivelsen er forsøgt fremmet. Endvidere er en tidligere anvendt fremgangsmåde med private aktører, som bistod med bl.a. at skaffe adresseoplysninger, opgivet.

Gældsstyrelsen har over for mig givet udtryk for det synspunkt, at adresseforespørgsler til udenlandske myndigheder forudsætter grundlag i en international aftale mv.

Det står ikke klart for mig, hvad der nærmere ligger til grund for denne retsopfattelse. Men når Gældsstyrelsen selv lægger til grund, at den alene kan anmode udenlandske myndigheder om adresseoplysninger, såfremt der er indgået en forudgående international aftale mv. herom, bliver det af væsentlig betydning for styrelsens muligheder for at opfylde sine lovmæssige opgaver, at der foreligger sådanne internationale aftaler mv.

Imidlertid har Danmark efter det oplyste slet ikke gældende internationale aftaler mv. på underholdsbidragsområdet, der giver mulighed for oplysningsbistand.

Endvidere er det først for relativt nylig – efter Gældsstyrelsens redegørelse til mig i november 2022 – at skattemyndighederne iværksatte tiltag vedrørende indhentelse af adresseoplysninger og initiativer i forhold til det internationale aftalegrundlag med hensyn til oplysningsbistand og juridiske afklaringer i den forbindelse.

Jeg må med andre ord forstå myndighederne således, at der ikke i de første ca. 4,5 år, hvor Gældsstyrelsen har haft ansvaret, f.eks. blev arbejdet effektivt på at indgå de internationale aftaler, som styrelsen selv anser for nødvendige for at imødegå problemstillingen vedrørende manglende adresseoplysninger på bidragspligtige i udlandet.

For så vidt angår synspunktet om, at Danmark ikke sætter tempoet alene i det internationale samarbejde, bemærker jeg for det første, at dette forhold ikke fritager myndighederne for at søge internationale aftaler indgået.

For det andet bemærker jeg, at Danmark efter det oplyste siden 2017 har haft mulighed for at sætte en lov om Haagerkonventionen af 2007 i kraft, og at myndighederne selv har anført, at et sådant tiltag ville have gjort det muligt bl.a. at anmode om adresseoplysninger i de lande, der har tiltrådt konventionen. Imidlertid rettede Skatteministeriet først i august 2024 henvendelse til Social- og Boligministeriet med henblik på at undersøge muligheden for at sætte konventionen i kraft i Danmark (pkt. 3.3.2 ovenfor).

6.3. Konklusion

Jeg har ikke med denne undersøgelse foretaget en fuldstændig gennemgang af skattemyndighedernes indsats for i udlandet at inddrive ikke forskudsvis udlagte underholdsbidrag, f.eks. forhøjede børnebidrag.

De redegørelser, jeg har modtaget, vidner imidlertid efter min opfattelse om en inddrivelsesindsats, der har været klart utilstrækkelig i forhold til at imødegå de forhold, som myndighederne har anset for at udgøre hindringer for inddrivelsen i udlandet.

Gældsstyrelsen overtog inddrivelsesopgaven i 2018, og før det lå den i mange år i en anden myndighed under Skatteministeriet, nemlig det daværende SKAT.

Jeg må lægge til grund, at myndighederne længe har haft kendskab til de hindringer for en effektiv inddrivelse, som min undersøgelse har afdækket. Jeg må også lægge til grund, at hindringerne kan være af væsentlig betydning i mange af de omhandlede sager vedrørende inddrivelse af ikke forskudsvist udlagte underholdsbidrag i udlandet.

Alligevel er så godt som alle de tiltag, som myndighederne har beskrevet, for at imødegå disse forhold, først påbegyndt for relativt nylig, efter Gældsstyrelsens redegørelse til mig i november 2022.

Jeg har herved forstået, at der i en årrække har været tale om en bevidst nedprioritering af inddrivelse i udlandet af bl.a. underholdsbidrag, jf. også min udtalelse af 20. marts 2023.

Samlet set mener jeg, at Gældsstyrelsen i adskillige år ikke har levet op til sin lovmæssige forpligtelse til at bistå borgerne med denne inddrivelse. Af samme grund finder jeg, at tilrettelæggelsen af indsatsen for at inddrive ikke forskudsvis udlagte underholdsbidrag i udlandet, f.eks. forhøjede børnebidrag, har haft karakter af et grundlæggende myndighedssvigt over for de berørte bidragsberettigede familier.

Således har de ovenfor omtalte problemstillinger om manglende adresseoplysninger mv. – sammenholdt med de hindringer, som myndighederne har set i forhold til bl.a. at tilvejebringe valide adresseoplysninger – resulteret i en inddrivelsespraksis, hvor det så vidt ses har været muligt for en bidragspligtig i udlandet at undgå at betale f.eks. et forhøjet børnebidrag ved ikke at oplyse sin adresse til CPR.

Den utilstrækkelige inddrivelsesindsats illustreres også af sagsforløbet i min konkrete egen drift-sag. Her ses inddrivelsesindsatsen i udlandet af et forhøjet børnebidrag at have været sporadisk, ineffektiv og uden resultater igennem de næsten 20 år, hvor Gældsstyrelsen og det daværende SKAT har haft ansvaret. Dette har været tilfældet, uanset at den bidragsberettigede to gange henvendte sig med oplysninger om den bidragspligtiges mulige adresse i et bestemt land.

6.4. Den fremadrettede inddrivelsesindsats

Det er nu skattemyndighedernes opfattelse, at der på området som helhed sker en positiv udvikling for inddrivelsen af ikke forskudsvis udlagte børnebidrag. Skatteministeriet har i august 2024 peget på f.eks., at gælden er faldende, og provenuet er stigende, ligesom antallet af fremsendte bistanstandninger til udlandet er stigende. Myndighederne har også anført, at Gældsstyrelsen på udlandsområdet har særligt fokus på skyldnere med gæld vedrørende ikke forskudsvis udlagte underholdsbidrag, ligesom Skatteministeriet vil følge udviklingen på området tæt.

På den baggrund beder jeg om, at Gældsstyrelsen i august 2025 sender Folketingets Ombudsmand en status for arbejdet med at sikre, at styrelsen fremadrettet lever op til sine lovmæssige forpligtelser til at bistå borgerne med inddrivelsen af underholdsbidrag, der ikke er forskudsvis udlagt, fra bidragspligtige i udlandet. Jeg beder om, at Gældsstyrelsen sender sin udtalelse via Skatteministeriet, således at også ministeriet får lejlighed til at fremkomme med sine eventuelle bemærkninger.

Jeg har fundet grundlag for at underrette Folketingets Retsudvalg og skatteministeren om resultatet af min undersøgelse. Jeg henviser til ombudsmandslovens § 24, hvorefter ombudsmanden skal underrette Folketingets Retsudvalg og vedkommende minister, såfremt ombudsmandens undersøgelse af en sag viser, at der må antages at være begået fejl eller forsømmelser af større betydning. Jeg har endvidere fundet grundlag for at underrette Folketingets Skatteudvalg om sagen.

Bilag 1

Gældsstyrelsens status af 3. november 2023:

Gældsstyrelsens status for fremsendelse af anmodninger til udenlandske myndigheder om bistand til inddrivelse

Ombudsmanden har i sin udtalelse af den 20. marts 2023 anmodet Gældsstyrelsen om en status på nedenstående punkter:

1. Gældsstyrelsens arbejde med fremsendelse af anmodninger til udenlandske myndigheder om bistand til inddrivelse, herunder en status vedrørende arbejdet med den systemmæssige understøttelse af koordineringen med udenlandske myndigheder.
2. Fremsendelse af rykkere til skyldnere med bopæl i udlandet.

Gældsstyrelsen oplyste i sin redegørelse af den 16. november 2022, at styrelsen fremover ville have fokus på at inddrive børne- og underholdsbidrag med hjælp fra udenlandske myndigheder, og at der vil blive udarbejdet en konkret plan til at understøtte dette. Denne plan er vedlagt besvarelsen.

Gældsstyrelsen har, siden redegørelsen af den 16. november 2022 vedrørende processer for fremsendelse af anmodninger til udenlandske myndigheder om bistand med inddrivelse, fastlagt processerne på området. Samtidig har Gældsstyrelsen i 2023 øget antallet af fremsendte bistandsanmodninger til udenlandske myndigheder væsentligt sammenlignet med 2022 og tidligere år.

Derudover har Gældsstyrelsen etableret et særskilt projektspor, som indledningsvist har fokus på at skabe et samlet overblik over behovet og potentialet for systemudvikling på udlandsområdet. Systemudviklingen vil ske som led i den samlede prioritering af it-udvikling på styrelsens område. Indtil en egentlig systemunderstøttelse er udviklet, foregår koordineringen med de udenlandske myndigheder via manuel opfølgning på sagerne.

Gældsstyrelsen fremsender som minimum en årlig rykker til skyldnere bosiddende i udlandet med inddrivelsesparat gæld, hvor Gældsstyrelsen har kontaktoplysninger fra CPR-registret. Det gælder for ca. 50 pct. af populationen. Siden redegørelsen af den 16. november til ombudsmanden har Gældsstyrelsen gennemført den årlige udsendelse af rykkere for 2022 og igangsat udsendelsen for 2023.

Ad 1: Gældsstyrelsens arbejde med fremsendelse af anmodninger til udenlandske myndigheder

Status på arbejdet med fremsendelse af anmodninger til udenlandske myndigheder

Gældsstyrelsen har siden styrelsens redegørelse af den 16. november 2022 fastlagt procesgrundlaget til brug for fremsendelse af bistandsanmodninger til udenlandske myndigheder. Procesgrundlaget fastlægger både processer i forhold til det ældre inddrivelsessystem DMI og det nye inddrivelsessystem PSRM. Fremsendelse af bistandsanmodninger er i drift i begge systemer.

I 2022 sendte Gældsstyrelsen 36 bistandsanmodninger om inddrivelsesbistand til de udenlandske myndigheder. Heraf omfattede 29 gæld vedrørende underholdsbidrag og syv skatte- og afgiftsgæld.

Gældsstyrelsen forventer i 2023 at sende 600-700 anmodninger om inddrivelsesbistand til udenlandske myndigheder. Primo september 2023 var der fremsendt 479 bistandsanmodninger, hvoraf 22 vedrørte underholdsbidrag, mens 457 vedrørte skyldnere med skatte- og afgiftsgæld.

I udvælgelsen af, hvilke skyldnere der skulle sendes en bistandsanmodning på, har der bl.a. været fokus på skyldnere med den højeste dækningsparate gæld. Der fremsendes flere bistandsanmodninger vedrørende underholdsbidrag fra september 2023 og året ud, idet flere bistandsanmodninger er klargjort til fremsendelse.

I tilfælde, hvor Gældsstyrelsen har anmodet udenlandske myndigheder om inddrivelsesbistand, inddriver de udenlandske myndigheder i henhold til gældende regler og praksis i det pågældende land. De gældsposter, som fremsendes på en bistandsanmodning, vil i en del af sagerne være til inddrivelse hos de udenlandske myndigheder over en længere årrække, mens andre afsluttes hurtigt eksempelvis som følge af fuld indfrielse, eller fordi det viser sig, at skyldner ikke kan lokaliseres på den adresse, som Gældsstyrelsen har angivet i bistandsanmodningen.

Status medio september 2023 er, at Gældsstyrelsen samlet har 283 bistandsanmodninger om inddrivelsesbistand vedrørende underholdsbidrag til inddrivelse hos udenlandske myndigheder. Dette inkluderer også anmodninger, der er sendt tidligere år, og som endnu ikke er afsluttede.

Påvirkninger for fremsendelsen af bistandsanmodninger vedr. underholdsbidrag

Der er på nuværende tidspunkt særligt to forhold, der har begrænset og vanskeliggjort fremsendelsen af bistandsanmodninger vedrørende underholdsbidrag.

For det første skal Gældsstyrelsen indhente en bidragsafgørelse hos fordringshaver som dokumentation for kravets eksistens, før Gældsstyrelsen kan sende en bistandsanmodning vedrørende underholdsbidrag til en udenlandsk myndighed. I praksis har indhentningen af bistandsafgørelsen ved fordringshaver vist sig at tage længere tid end forventet, særligt når der er tale om bidragsafgørelser af ældre dato. Først efter modtagelse af bistandsafgørelsen kan Gældsstyrelsen endeligt vurdere, om der i den konkrete sag kan anmodes om bistand hos de udenlandske myndigheder.

For det andet er der opstået tvivl om retskraften for en række underholdsbidrag, der er til inddrivelse. Tvivlen beror på, at det ikke kan udelukkes, at underholdsbidragene er forældede efter forældelseslovens § 8, 1. pkt. Det bemærkes dog, at det ikke er ensbetydende med, at forældelsen er indtrådt for de pågældende underholdsbidrag, og at det sandsynligvis kun er en mindre del, der er forældet. Forældelseslovens § 8 indebærer, at alle krav på underholdsbidrag i henhold til en bistandsafgørelse eller -aftale forældes, hvis der i en periode på 10 år ikke er sket betaling.

Forældelsesloven hører under Justitsministeriet, og en eventuel forældelse kan være indtrådt som følge af, at fordringshaver ikke har administreret efter forældelseslovens § 8, ligesom der heller ikke har været opmærksomhed på bestemmelsen i forbindelse med oversendelse og modtagelse af gældsposterne. Gældsstyrelsen har på den baggrund præventivt undtaget en række gældsposter vedr. underholdsbidrag fra inddrivelsen.

Udbetaling Danmark, som hører under Beskæftigelsesministeriets ressort, har varetaget opkrævningen af underholdsbidrag siden 2012, og før det blev opgaven varetaget af kommunerne. Gældsstyrelsen er derfor sammen med Udbetaling Danmark og Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering i gang med at undersøge problemstillingen, omfanget og mulige løsninger.

Det følger af gældsinddrivelsesloven, at det er fordringshavers ansvar at sikre, at gældsposter, der sendes til inddrivelse, er retskraftige på det tidspunkt, de oversendes, ligesom fordringshaver skal give Gældsstyrelsen de oplysninger, der er nødvendige for inddrivelsen. Eftersom Udbetaling Danmark, og før det kommunerne, ikke har administreret efter forældelseslovens § 8, kan der være sendt forældede underholdsbidrag til inddrivelse, ligesom Gældsstyrelsen ikke har modtaget relevante oplysninger om bistandsafgørelser mv., så Gældsstyrelsen har kunnet administrere efter forældelseslovens § 8, 1. pkt.

Initiativ i forhold til ej forskudsvis udlagte underholdsbidrag

Som konsekvens af ovenstående forhold har Gældsstyrelsen foretaget yderligere prioritering i forhold til fremsendelsen af bistandsanmodninger vedrørende inddrivelsesbistand af underholdsbidrag. Gældsstyrelsen fokuserede i

første halvår 2023 på den generelle gæld, mens skyldnere med ej forskudsvis udlagte underholdsbidrag prioriteres i andet halvår 2023. Formålet med initiativet er, at inddrivelsen af underholdsbidrag, hvor en bidragsberettigedes udbetalinger afhænger af inddrivelsen, prioriteres højst i forhold til det relativt begrænsede antal sager, der kan fremsendes.

Der er ved udgangen af første halvår 2023 ca. 250 skyldnere ud af i alt ca. 1.800 skyldnere med ej forskudsvis udlagte underholdsbidrag, og som er bosiddende i udlandet, hvor det vurderes, at fremsendelse af anmodning om inddrivelsesbistand til en udenlandsk myndighed har potentiale. Gældsstyrelsen er i gang med at gennemgå de 250 sager og anmode fordringshaver om bidragsafgørelsen. Denne del forventes håndteret inden udgangen af 2023. I det omfang det er muligt, sendes bistandsanmodningerne i umiddelbar forlængelse af modtagelse af bidragsafgørelserne.

Status på den systemmæssige understøttelse

Som det fremgår af Gældsstyrelsens redegørelse af den 16. november 2022, skal Gældsstyrelsen løbende koordinere med udenlandske myndigheder, når Gældsstyrelsen har anmodet udenlandske myndigheder om bistand med inddrivelsen.

Der er på nuværende tidspunkt meget begrænset systemunderstøttelse på området, og den nødvendige koordinering med de udenlandske myndigheder sker pt. via manuel opfølgning på sagerne. Der er afsat de nødvendige ressourcer hertil.

Gældsstyrelsen har etableret et særskilt projektspor, som indledningsvist har fokus på at skabe et samlet overblik over behov for systemudvikling på udlandsområdet. Fra 2024 vil de indmeldte behov og vurderede potentialer indgå i Gældsstyrelsens samlede prioritering i forhold til it-udvikling.

Ad 2: Status i forhold til at sende rykkere til skyldnere med bopæl i udlandet

Det er en del af den almindelige drift i Gældsstyrelsen at udsende rykkere til skyldnere i udlandet. Gældsstyrelsen fremsender som minimum årligt en rykker til skyldnere bosiddende i udlandet med inddrivelsesparat gæld, hvor Gældsstyrelsen har kendte kontaktoplysninger fra CPR-registeret. I 2022 blev der sendt i alt ca. 127.000 rykkere til i alt ca. 90.000 skyldnere. I 2023 er der i første halvår sendt ca. 66.000 rykkere til ca. 62.000 skyldnere.

Status på fremsendelse af rykkere i DMI

I redegørelsen af den 16. november 2022 oplyste Gældsstyrelsen, at der siden 2020 automatisk er sendt rykkere i Gældsstyrelsens inddrivelsessystem DMI. I 2022 blev der i DMI fremsendt i alt ca. 60.000 rykkere til skyldnere bosiddende i udlandet, mens der i første halvår 2023 er sendt ca. 54.000 rykkere.

Status på fremsendelse af rykkere i PSRM

Fra og med 2022 blev det muligt i PSRM at fremsende automatiserede rykkere til skyldnere bosiddende i udlandet. Her blev der i 2022 sendt i alt ca. 67.000 rykkere, mens der i første halvår 2023 er sendt ca. 12.000 rykkere til skyldnere bosiddende i udlandet. Udsendelsen af automatiserede rykkere i første halvår 2023 omfatter samtlige skyldnere med underholdsbidrag, der opfylder kriterierne for rykkere. Den resterende årlige rykkerudsendelse fra PSRM er planlagt afsluttet i 3. kvartal 2023.

Bilag 2

Gældsstyrelsens plan af 3. november 2023 for udlandsområdet (uden bilag):

Udlandsområdet i Gældsstyrelsen

1. Indledning

Udlandsområdet i Gældsstyrelsen omfatter overordnet:

- Skyldnere bosiddende i udlandet med gæld til inddrivelse ved Gældsstyrelsen.
- Skyldnere bosiddende i Danmark med udenlandsk gæld til inddrivelse ved Gældsstyrelsen.

Uanset om skyldner er bosiddende i Danmark eller i udlandet, skal pågældende have indkomst eller aktiver, som gør det muligt for dem at betale gælden, for at Gældsstyrelsen og/eller de udenlandske myndigheder kan inddrive på gælden. Bor skyldner i udlandet, har Gældsstyrelsen typisk begrænsede oplysninger om skyldners forhold og dermed om skyldners betalings-evne.

Der gives i afsnit 2 først en kort beskrivelse af udlandsområdets to hovedsegmenter. Herefter følger der i afsnit 3 en status i forhold til driften af udlandsområdet. Afsnittet er suppleret af bilag 1, der giver et overblik over udviklingen og status på området.

Gældsstyrelsen har identificeret en række generelle udfordringer, hvis løsning kan understøtte en mere effektiv sagsbehandling og inddrivelse på udlandsområdet. I afsnit 4 beskrives udfordringerne kort, ligesom der fastlægges en overordnet plan for løsningen af de identificerede udfordringer.

2. Udlandsområdets to hovedsegmenter

2.1. Skyldnere bosiddende i udlandet med gæld til inddrivelse ved Gældsstyrelsen

Segmentet omfatter de skyldnere, der er bosiddende i udlandet, og som har gæld til inddrivelse ved Gældsstyrelsen. Der er pr. 30. juni 2023 ca. 210.000 skyldnere bosiddende i udlandet med en samlet gæld til inddrivelse på nominelt ca. 18,9 mia. kr. opgjort til en kursværdi på ca. 0,9 mia. kr., *jf. tabel 1*.

Tabel 1: Skyldnere bosiddende i udlandet med gæld til inddrivelse ved Gældsstyrelsen

	2020	2021	2022	1. halvår 2023
Antal skyldnere	190.000	200.000	220.000	210.000
Antal gældsposter	2,8 mio.	3,2 mio.	3,6 mio.	3,9 mio.
Gæld ekskl. rente	13,5 mia. kr.	13,6 mia. kr.	13,1 mia. kr.	13,5 mia. kr.
Rente	4,2 mia. kr.	4,7 mia. kr.	4,9 mia. kr.	5,3 mia. kr.
Total gæld inkl. rente	17,6 mia. kr.	18,3 mia. kr.	18,0 mia. kr.	18,9 mia. kr.
Kursværdi	0,6 mia. kr.	0,8 mia. kr.	1,1 mia. kr.	0,9 mia. kr.

Tabellen viser udviklingen i antal skyldnere, antal gældsposter, samlet gæld samt kursværdien fra og med 2020 og til og med 1. halvår 2023 for skyldnere bosiddende i udlandet med gæld til inddrivelse ved Gældsstyrelsen. Det inkluderer både person- og virksomhedsskyldnere, der er registreret med og uden CPR-/CVR-nummer. Afvigelser i summeringer skyldes afrunding. Alt gæld er BNP-korrigeret (faste priser) med udgangspunkt i maj 2023.

I beregning af gældsposternes kursværdi indgår en beregnet betalingsevne på skyldner. Kursværdien for skyldnere bosiddende i udlandet er forbundet med en større usikkerhed end skyldnere bosiddende i Danmark, idet Gældsstyrelsen ofte ikke har alle de oplysninger, som normalt indgår i en betalingsevneberegning, når der er tale om skyldnere bosiddende i udlandet.

Kilde: Gældsstyrelsen

Det er generelt vanskeligt at inddrive gæld fra skyldnere, som ikke er bosiddende i Danmark, da Gældsstyrelsen ofte ikke kan tvangsinddrive fra disse skyldnere ved fx at foretage lønindeholdelse eller udlæg i aktiver. Gældsstyrelsen kan nemlig kun anvende disse tvangsinddrivelseskridt i tilfælde, hvor skyldnere bosat i udlandet fortsat modtager lønindkomst eller anden A-indkomst i Danmark eller har aktiver i Danmark, som kan gøres til genstand for udlæg.

Internationale aftaler

Danmark har indgået en række internationale aftaler om gensidig administrativ bistand vedrørende inddrivelse af gæld¹. Nogle af aftalerne omfatter udelukkende Danmark og ét andet land, mens andre aftaler omfatter flere lande. Aftalerne er meget forskelligartede, og hver aftale definerer, hvilke skyldnere og gældstyper der er omfattet.

¹ Myndighederne i de lande, som har tiltrådt en given aftale, kan i henhold til aftalerne anmode hinanden om forskellige typer af bistand. Grundlæggende findes der tre forskellige typer af bistand (ikke alle aftaler omfatter samtlige typer). Det omfatter bistand med inddrivelsen (og retsbevarende foranstaltninger), bistand med forkyndelse/notifikation af dokumenter samt bistand med oplysninger til brug for inddrivelsen. For yderligere om de internationale aftaler henvises til Den juridiske vejledning G.A 3.6.2.(skat.dk)

De fleste gældstyper er omfattet af aftaler mellem de Nordiske lande samt mellem EU-medlemsstaterne. Det er dog ikke alle gældstyper, der er omfattet af aftaler. Det gælder fx SU-gæld. I de tilfælde, hvor der ikke findes en international aftale, som Gældsstyrelsen kan anmode om bistand på grundlag af, kan gælden forsøges inddrevet via udenlandske domstole.

2.2. Skyldnere bosiddende i Danmark med udenlandsk gæld til inddrivelse ved Gældsstyrelsen

Segmentet omfatter skyldnere, der er bosiddende i Danmark, men som har gæld til udenlandske myndigheder, og hvor udenlandske myndigheder anmoder Gældsstyrelsen om bistand med at inddrive gælden. Pr. 30. juni 2023 havde Gældsstyrelsen registreret ca. 6.400 skyldnere i Danmark med udenlandske gældsposter til en samlet værdi af nominelt ca. 1,4 mia. kr. opgjort til en kursværdi på ca. 0,4 mia. kr., *jf. tabel 2.*

Tabel 2: Udenlandske gældsposter til inddrivelse ved Gældsstyrelsen

	2020	2021	2022	1. halvår 2023
Antal skyldnere	6.200	5.900	6.600	6.400
Antal gældsposter	123.000	122.000	127.000	124.000
Gæld ekskl. rente	633 mio. kr.	602 mio. kr.	1.268 mio. kr.	1.330 mio. kr.
Rente	32 mio. kr.	34 mio. kr.	37 mio. kr.	66 mio. kr.
Total gæld inkl. rente	665 mio. kr.	636 mio. kr.	1.305 mio. kr.	1.396 mio. kr.
Kursværdi	170 mio. kr.	194 mio. kr.	442 mio. kr.	389 mio. kr.

Tabellen viser udviklingen i antal skyldnere, antal gældsposter, samlet gæld samt kursværdien fra og med 2020 til og med 1. halvår 2023 i forhold til skyldnere bosiddende i Danmark med udenlandsk gæld til inddrivelse. Den store stigning i gælden i 2022 skyldes, at Gældsstyrelsen fik anmodning om inddrivelse af gæld på enkelte skyldnere med meget stor gæld. Afvigelser i summeringer skyldes afrunding. Alt gæld er BNP-korrigeret (faste priser) med udgangspunkt i 2023.

Kilde: Gældsstyrelsen

De udenlandske gældsposter er i langt overvejende grad ikke omfattet af de danske regler om udskydelse af forældelsen.

Ud over bistand med at inddrive gælden kan udenlandske myndigheder også anmode Gældsstyrelsen om bistand til at forkynde dokumenter samt indhente oplysninger om skyldners adresse, indkomst mv. til brug for inddrivelse af skyldners udenlandske gæld.

3. Status på driften af udlandsområdet

Udlandsområdet i Gældsstyrelsen udgør en forholdsvis stor del af den samlede gæld, der er til inddrivelse ved Gældsstyrelsen. Området kendetegnes ved en høj kompleksitet og mange manuelle sagsgange. I det følgende afsnit gives en kort status vedrørende inddrivelsen overfor de to skyldnersegmenter på udlandsområdet. I det omfang, der er opstillet særlige driftsmål, er disse tillige anført.

3.1. Generelle inddrivelsestiltag overfor skyldnere bosiddende i udlandet med gæld til inddrivelse ved Gældsstyrelsen

De mest almindelige nationale inddrivelseskridt, som Gældsstyrelsen anvender, er følgende:

Rykkere

Gældsstyrelsen fremsender årligt minimum en rykker til skyldnere bosiddende i udlandet med inddrivelsesparat gæld², hvor Gældsstyrelsen har kendte kontaktoplysninger fra CPR-registret.

Modregning

Gældsstyrelsen anvender muligheden for at foretage automatiseret modregning efter gældsinddrivelseslovens § 9a over for skyldnere bosiddende i udlandet.

Lønindeholdelse

Gældsstyrelsen lønindeholder, når skyldnere bosiddende i udlandet har dansk lønindkomst eller anden A-indkomst. Dette er et af de mest effektive inddrivelseskridt, men det kan pt. udelukkende benyttes i forhold til gæld registreret i det nye inddrivelsessystem PSRM.

Udlæg

Gældsstyrelsen har særligt fokus på at foretage udlæg i aktiver, der befinder sig i Danmark, når dette er muligt, da inddrivelsesmulighederne over for skyldnere bosiddende i udlandet grundlæggende er mere begrænsede end for skyldnere bosiddende i Danmark.

Som det fremgår af tabel 7 i bilag 1, har lidt over halvdelen (52 pct.) af de skyldnere, som er bosiddende i udlandet, været omfattet af en af Gældsstyrelsens nationale inddrivelsesindsatser det seneste år. Rykkere og modregning er de to mest benyttede inddrivelsesindsatser.

² En andel af den gæld, der er til inddrivelse hos Gældsstyrelsen, omfattes ikke af inddrivelse, fordi der er risiko for datafejl, herunder manglende afklaringer om forældelse. Denne del af gælden betegnes som ikke-inddrivelsesparat.

I det omfang skyldner ikke betaler i forbindelse med ovenstående tiltag, eller for langt hovedparten af skyldnere bosiddende i udlandet, hvor tvangsinddrivelse ikke er mulig, kan Gældsstyrelsen, hvis betingelserne er opfyldt, anmode udenlandske myndigheder om bistand i henhold til de internationale aftaler på området.

3.2. Internationale inddrivelsestiltag overfor skyldnere bosiddende i udlandet med gæld til inddrivelse ved Gældsstyrelsen

I det følgende afsnit gennemgås de inddrivelsestiltag, Gældsstyrelsen har mulighed for at anvende, jf. de internationale aftaler. Inddrivelsestiltagene omfatter oplysningsbistand, inddrivelsesbistand og brug af udenlandske domstole. For hvert inddrivelsestiltag beskrives også driftsmål og prioriteringer i Gældsstyrelsen.

Oplysningsbistand

De internationale aftaler giver Gældsstyrelsen mulighed for at anmode udenlandske myndigheder om oplysningsbistand. Det kan fx være anmodninger om skyldners adresse. Gældsstyrelsen benytter pt. kun muligheden i begrænset omfang, da der er udfordringer med at anvende adresser indhentet på denne måde i de automatiserede maskinelle udsendelser (se nærmere afsnit 4.1.2).

Gældsstyrelsen benytter i 2023 muligheden for at anmode udenlandske myndigheder om bistand i form af oplysninger til brug for inddrivelse særligt i relation til initiativer vedrørende skyldnere med høj gæld og skyldnere med ej forskudsvis udlagte underholdsbidrag.

I 2024 er der fastsat et driftsmål om, at Gældsstyrelsen skal anmode udenlandske myndigheder om adresseoplysninger på minimum 750 skyldnere. Effekten og ressourceforbruget evalueres i 2024 med henblik på at fastsætte mål fra 2025 og frem. Baggrunden for, at der først i 2024 opstilles et egentligt driftsmål, skal ses i sammenhæng med udviklingstiltag i forhold til at sikre kontakt med skyldner beskrevet i afsnit 4.2.2.

Inddrivelsesbistand

De internationale aftaler giver Gældsstyrelsen mulighed for at anmode udenlandske myndigheder om bistand til at inddrive gæld i udlandet. Gældsstyrelsen har siden primo 2023 øget fremsendelsen af anmodninger om inddrivelsesbistand til udlandet og etableret et projekt, der har fokus på at udvikle området i forhold til udsendelse af bistandsanmodninger mv. yderligere. Gennem projektet vil Gældsstyrelsen opbygge et erfaringsgrundlag i forhold til effekten af anmodningerne til de udenlandske myndigheder om inddrivelsesbistand via de eksisterende internationale aftaler.

Gældsstyrelsen forventer i 2023 at sende mellem 600-700 anmodninger om inddrivelsesbistand til udenlandske myndigheder. I 2024 er ambitionen, at der skal være minimum 1.250 åbne bistandsanmodninger til udenlandske myndigheder og minimum fremsendes 700 bistandsanmodninger til de udenlandske myndigheder.

I ovennævnte projekt, som har fokus på at udvikle området omkring bistandsanmodninger, har Gældsstyrelsen ud over en mere generel opbygning af området igangsat to initiativer på udvalgte segmenter. Nedenfor følger en kort beskrivelse af initiativerne:

- Top 100-skyldnerne:
Initiativet omfatter de 100 skyldnere bosiddende i udlandet med mest gæld, der er inddrivelsesparat.

Den samlede gæld for top 100-skyldnerne udgjorde d. 30. april 2023 3,5 mia. kr., hvoraf 3,1 mia. kr. var inddrivelsesparat. Formålet med initiativet er at sikre, at Gældsstyrelsen enten har en igangværende inddrivelsesindsats som eksempelvis bobehandling, udlæg, lønindeholdelse eller bistandsanmodning på de pågældende skyldnere eller har gjort, hvad der er muligt for at sikre dette.

- Skyldnere med ej forskudsvis udlagt underholdsbidrag:
Initiativet omfatter samtlige skyldnere bosiddende i udlandet med ej forskudsvis udlagt underholdsbidrag. I tabel 9 i bilag 1 ses en segmentering af skyldnere bosiddende i udlandet med gæld vedrørende ej forskudsvis udlagt underholdsbidrag.

Gældsstyrelsen er i gang med at gennemgå sagerne med henblik på at identificere de sager, hvor en bistandsanmodning til en udenlandsk myndighed potentielt vurderes at være relevant. Vurderes det som led i gennemgangen, at det er relevant at sende en bidstandsanmodning til den udenlandske myndighed, anmodes fordringshaver om bidragsafgørelsen, som skal medsendes sammen med bistandsanmodninger. Bistandsanmodningerne sendes i umiddelbar forlængelse af modtagelse af afgørelserne. Gennemgangen samt anmodning til fordringshaver om bistandsafgørelserne forventes tilendebragt inden udgangen af 2023.

Derudover har Gældsstyrelsen igangsat en indsats for at få adresseoplysninger på de skyldnere, der ikke har fyldestgørende adresseoplysninger, men hvor opholdslandet er kendt. Det er med henblik på at øge andelen af potentielle bistandsanmodninger vedrørende skyldnersegmentet. Denne opgave er ligeledes planlagt tilendebragt inden udgangen af 2023.

Udenlandske domstole

Gældsstyrelsen kan, hvis der ikke findes en international aftale om gensidig administrativ bistand med inddrivelsen, forsøge at inddrive gælden via udenlandske domstole. I den sammenhæng findes en række domsforordninger om gensidig anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser. Bruxelles I-forordningen er en sådan domsforordning og kan benyttes i forhold til bl.a. civilretlige krav. Gældsstyrelsen forventer i 2023 at sende 150 anmodninger til domstolene. På baggrund af resultaterne i 2023 fastsættes der ultimo 2023 et driftsmål for 2024.

- SU-lånegæld
Gældsstyrelsen har igangsat et initiativ i forhold til inddrivelse af gæld for SU-lån via Bruxelles I-forordningen, idet denne gældstype ikke er omfattet af nogen af de internationale aftaler.

3.3. Inddrivelsestiltag i forhold til skyldnere bosiddende i Danmark med udenlandsk gæld til inddrivelse ved Gældsstyrelsen

Gældsstyrelsen modtager fra udenlandske myndigheder anmodninger om oplysninger til brug for inddrivelsen, anmodninger om bistand med forkyndelse/notifikation samt anmodninger om bistand med selve inddrivelsen. Gældsstyrelsen er forpligtet til at yde den bistand, de forskellige internationale aftaler fastlægger. Aftalerne er forskellige i deres indhold, jf. afsnit 2.1.

Gældsstyrelsen har opstillet konkrete tidsfrister for håndteringen af de modtagne bistandsanmodninger med henblik på at sikre, at Gældsstyrelsen lever op til forpligtelserne over for de udenlandske myndigheder.

Som det fremgår af tabel 11 i bilag 1, modtog Gældsstyrelsen i 2022 ca. 2.000 bistandsanmodninger fra udenlandske myndigheder.

Anmodninger om oplysningsbistand

Der eksisterer en lang række aftaler, som giver udenlandske myndigheder mulighed for at anmode om oplysninger til brug for inddrivelsen. Typiske oplysninger, som efterspørges, er oplysninger om skyldners adresse eller indkomst og formueforhold. Gældsstyrelsen modtog i 2022 ca. 900 anmodninger om oplysningsbistand, jf. bilag 1, tabel 13.

Gældsstyrelsen har fokus på at besvare de modtagne anmodninger inden for de tidsfrister, der er fastlagt i de internationale aftaler eller af Gældsstyrelsen.

Anmodninger om forkyndelse/notifikation

Nogle lande har en national lovgivning, som gør, at dokumenter skal forkyndes/notificeres af myndighederne i det land, hvor skyldner befinder sig, for at

myndighederne i det andet land kan gennemføre deres inddrivelse. Gældsstyrelsen modtog i 2022 ca. 100 anmodninger om forkyndelses-/notifikationsbistand, *jf. bilag 1, tabel 13*.

Gældsstyrelsen har fokus på at håndtere de modtagne anmodninger inden for de tidsfrister, der er fastlagt i de internationale aftaler eller af Gældsstyrelsen.

Anmodninger om inddrivelse

Gældsstyrelsen inddriver de udenlandske gældsposter på samme måde, som lignende danske gældsposter inddrives. Der er dog nogle særlige forhold, som gør sig gældende for udenlandske gældsposter. Blandt andet er udenlandske gældsposter i langt overvejende grad ikke omfattet af de danske regler om udskydelse af forældelsen, hvilket betyder, at de forælder løbende og har gjort det i den årrække, hvor danske gældsposter ikke er forældet pga. udskydelsesreglerne. Derudover skal der ske en løbende koordinering med de udenlandske myndigheder omkring inddrivelsen.

I forhold til underholdsbidrag modtager Gældsstyrelsen de inddrivelsesansøgninger, som bygger på en udenlandsk bidragsafgørelse, og hvor bidragspligtige er bosiddende her i landet. Gældsstyrelsen er i henhold til nationale regler forpligtet til først at opkræve gælden. Betales gælden ikke, overføres gældsposterne til inddrivelse.

Gældsstyrelsen modtog i 2022 ca. 1.000 anmodninger fra udenlandske myndigheder om inddrivelsesbistand, *jf. bilag 1, tabel 13*. Gældsstyrelsen har fokus på at håndtere anmodningerne inden for de fastlagte tidsfrister og sikre, at der sker den nødvendige koordinering, så længe gældsposterne er til inddrivelse ved Gældsstyrelsen.

Da gældsposterne som udgangspunkt ikke er omfattet af reglerne for forældelsesudskydelse og derfor forælder løbende, har Gældsstyrelsen fokus på inddrivelsen af gældsposterne, herunder vurdering af om der skal gennemføres en udlægsforretning over for skyldner.

4. Plan for håndtering af identificerede udfordringer

Gældsstyrelsen har identificeret en række generelle udfordringer og initiativer, der skal understøtte en mere effektiv sagsbehandling og inddrivelse på udlandsområdet.

I det følgende beskrives en overordnet plan for løsningen af de identificerede udfordringer. Løsningstiltagene er fordelt på udlandsområdet to hovedsegmenter. De tiltag, som er vurderet at have mest effekt i forhold til udlandsområdet, er markeret med "høj-prioritet" i overskriften.

4.1. Identificerede udfordringer vedr. skyldnere bosiddende i udlandet med gæld til inddrivelse ved Gældsstyrelsen

4.1.1. Manglende tvangsinddrivelsesmulighed

Pr. 30. juni 2023 var der et potentiale for tvangsinddrivelse på ca. 12.000 af de i alt ca. 210.000 skyldnere bosiddende i udlandet, der enten kan omfattes af en lønindeholdelse, eller har aktiver, der kan dække hele skyldners gæld. Det svarer til ca. 6 pct. af det samlede antal skyldnere, som er bosiddende i udlandet. Gældsstyrelsens inddrivelsesmuligheder over for de resterende 94 pct. beror derfor primært på de internationale inddrivelsesmuligheder via bi-standsaftaler, samarbejdet med andre lande og tilgangen til inddrivelsen i det land, som skyldner opholder sig i.

Uanset om det er Gældsstyrelsen og/eller udenlandske myndigheder, som forestår inddrivelsen, skal skyldner dog have midler, som gør det muligt for pågældende at betale.

4.1.2. Manglende mulighed for kontakt til skyldnere

Det er ofte problematisk at etablere kontakt til skyldnere, der er bosiddende i udlandet. Det hænger sammen med, at en del af de skyldnere, som er bosiddende i udlandet, ikke har meldt deres udenlandske adresse til CPR. Der er i gældsinddrivelsesloven indført bestemmelse om adresseoplysningspligt, så skyldnere, der har gæld under inddrivelse på mindst 100 kr., og som fraflytter Danmark, skal oplyse deres adresse i udlandet inden udrejse. Undladelse heraf kan straffes med bøde, hvilket dog er vanskeligt at pålægge i og med, at skyldneren er udrejst. Hertil kommer, at adresseoplysningerne i CPR over tid kan forælde, da skyldner efterfølgende kan skifte adresse eller bopælsland uden, at CPR oplyses herom.

Gældsstyrelsen mangler adresse på ca. 50 pct. af skyldnere bosiddende i udlandet. Det betyder, at Gældsstyrelsen er udfordret i forhold til aktivt at kunne inddrive på gælden.

I tilfælde af at Gældsstyrelsen får kendskab til adresseoplysningerne, fx direkte fra skyldner eller via en udenlandsk myndighed, kan en sådan alternativ adresse ikke registreres i CPR, men alene internt i Gældsstyrelsens systemer. I Gældsstyrelsens it-systemer er det dog pt. ikke muligt at anvende disse alternative adresser i forbindelse med automatiserede maskinelle udsendelser af fx rykkere.

4.1.3. Oprydning af gæld, hvor skyldner er bosiddende i udlandet

Gældsstyrelsens oprydning af ikke-inddrivelsesparat gæld sker ud fra en størst-først betragtning i forhold til gældens kursværdi. På udlandsområdet er der imidlertid forhold, der komplicerer beregningen af en retvisende kursværdi, herunder at Gældsstyrelsen har begrænsede oplysninger om betalingsevne på skyldnere, der er bosiddende i udlandet. Derfor er det afgørende, at prioriteringen på området sker under hensyntagen til de særlige forhold, der gør sig gældende.

Medio 2023 havde skyldnere bosiddende i udlandet ca. 1,4 mio. ikke-inddrivelsesparate gældsposter svarende til en samlet gæld på nominelt ca. 6,7 mia. kr., *jf. bilag 1, tabel 4.*

4.1.4. Afskrivninger

Der foretages pt. ikke afskrivninger for skyldnere bosiddende i udlandet i samme omfang som for skyldnere bosiddende her i landet. Det skal afklares, hvornår det må anses for formålsløst eller forbundet med uforholdsmæssige omkostninger at fortsætte inddrivelse, når skyldner er bosiddende i udlandet, *jf. gældsinddrivelsesloven § 16, stk. 1, og den særlige midlertidige afskrivningsmulighed, som foreslås genindført i det fremsatte lovforslag om datalovpakke 3 (L 9).*

4.2. Løsningsforslag vedr. skyldnere bosiddende i udlandet med gæld til inddrivelse ved Gældsstyrelsen

4.2.1. Anmode udenlandske myndigheder mv. om bistand med inddrivelsen (Høj prioritet)

For at opnå et vist erfaringsgrundlag er der igangsat et projekt med udsendelse af bistandsanmodninger, *jf. afsnit 3.2.* Med henblik på løbende at optimere de nuværende processer vil Gældsstyrelsen systematisk se på effekterne af de igangværende tiltag, der er sket i driften siden primo 2023. Procesgrundlaget for fremsendelse af bistandsanmodninger er opdateret i 3. kvartal 2023. Herefter vil Gældsstyrelsen løbende vurdere, hvorvidt der er behov for at opdatere det øvrige procesgrundlag i forbindelse med bistandsanmodninger. I Gældsstyrelsens samlede prioritering af opgaver indgår også fremsendelse af bistandsanmodninger, og der skal på tværs af forretningen sikres principper for anvendelsen af bistandsanmodninger som inddrivelseskridt. Principperne fastlægges i andet halvår 2023 og vil herefter være dynamiske og udvikle sig i takt med, at området udvikler sig. I løbet af 2024 vil der ske en opdatering således, at der tilføjes oplysninger om gennemsnitlige omkostninger og estimat omkring provenu.

I udviklingsarbejdet vil der tillige blive gennemført analyser med henblik på at estimere bruttopotentialet ved fremsendelse af bistandsanmodninger samt til at belyse eventuelle potentialer for systemunderstøttelse. Dette projektspor

har i 2023 fokus på at få udarbejdet et overblik over de samlede potentialer for it-understøttelse på udlandsområdet, og fra 2024 vil det kunne indgå i Gældsstyrelsens samlede it-prioritering.

I relation til de internationale aftaler har Gældsstyrelsen fokus på at styrke samarbejdet med de udenlandske myndigheder. Gældsstyrelsen deltager i de formelle fora mv., som er etableret på området. Ligeledes har Gældsstyrelsen fokus på at etablere bilaterale dialoger med særligt de lande, hvor Gældsstyrelsen har størst gæld til inddrivelse. På nuværende tidspunkt er der bilaterale dialoger med en række af de nordiske lande, men denne form for netværk forventes udbygget fremadrettet, i det omfang de udenlandske myndigheder også finder det relevant.

Der er gældsposter, som i dag ikke er omfattet af de internationale aftaler. I nordisk regi er der nedsat en arbejdsgruppe, som undersøger mulighederne for, at landene i Norden i højere grad kan anmode hinanden om inddrivelsesbistand. Gældsstyrelsen bidrager til arbejdet, som ledes af Skatteministeriet.

4.2.2. Sikre muligheden for kontakt med skyldner (Høj prioritet)

En række af de nationale inddrivelseskridt, som Gældsstyrelsen gennemfører, er afhængig af, at Gældsstyrelsen har en adresse på skyldner. Ved inddrivelse i udlandet er Gældsstyrelsen ligeledes afhængig af at kende skyldners adresse for at vide, hvortil bistandsanmodningerne skal rettes. Derfor ses der i det tidligere nævnte projektspor om systemudvikling også på mulighederne for at kunne anvende alternative adresser i forbindelse med automatiserede maskinelle udsendelser af rykkere.

Når Gældsstyrelsen indhenter adresser via de udenlandske myndigheder, er det en forudsætning, at Gældsstyrelsen har kendskab til skyldners bopælsland. På nuværende tidspunkt kender Gældsstyrelsen det formodede bopælsland på ca. 16.000 af skyldnerne med mangelfulde adresseoplysninger, jf. bilag 1, tabel 3. Heraf bor ca. 11.000 i lande, hvor Gældsstyrelsen har en række forskellige internationale aftaler til rådighed. Aftalerne dækker de fleste større gældstyper, og der er derfor gode muligheder for at anmode de udenlandske myndigheder om oplysningsbistand i forhold til skyldners adresse. De 11.000 skyldnere har en samlet gæld for ca. 1,1 mia. kr.

4.2.3. Oprydning i gældsposter med risiko for datafejl

Gældsstyrelsen udarbejder en afviklingsplan for oprydningen af den ikke-inddrivelsesparat gæld, hvor skyldner er bosiddende i udlandet. Planen understøtter en struktureret og effektiv proces for oprydningen, og forventes klar til implementering maj 2024.

4.2.4. Afskrivningsadgang

Der er etableret et projekt, som har til formål at sikre, at skyldnere bosiddende i udlandet behandles tilsvarende skyldnere bosat i Danmark i de tilfælde, hvor det må anses som formålsløst eller forbundet med uforholdsmæssige omkostninger at fortsætte inddrivelsen. Projektets fokus er på de forhold, som er særlige, når skyldner er bosiddende i udlandet. Projektet forventes at være klar med en juridisk afklaring af muligheden for afskrivningsadgang medio 2024.

Herudover har Gældsstyrelsen fokus på at anvende reglerne om bagatelgrænse for afskrivning af skyldners samlede gæld under 200 kr. i hvert inddrivelsessystem (PSRM og det ældre system DMI) og udvidet bagatelgrænse for afskrivning for skyldnere med ikke-inddrivelsesparat gæld på op til 2.000 kr., jf. gældsinddrivelseslovens § 16, stk. 1 og 2.

4.3. Identificerede udfordringer vedr. skyldnere bosiddende i Danmark med udenlandsk gæld til inddrivelse ved Gældsstyrelsen

4.3.1. Manglende håndtering af bistandsanmodninger

Gældsstyrelsen er i henhold til internationale aftaler forpligtet til at bistå udenlandske myndigheder, når de sender en bistandsanmodning. Der er pt. mere end 350 udenlandske myndigheder, som via de internationale aftaler anmoder om bistand.

Overholder Danmark ikke sine forpligtelser i forhold til de internationale aftaler, kan konsekvensen være, at Danmark får kritik fra fx EU.

4.3.2. Datafejl ved gældsposter

Der kan også ved udenlandske gældsposter være risiko for datafejl. Medio 2023 var 54.000 af de udenlandske gældsposter således ikke-inddrivelsesparate. Den nominelle værdi af disse gældsposter var cirka 300 mio. kr., jf. bilag 1, tabel 12.

4.4. Løsningsforslag vedr. skyldnere bosiddende i Danmark med udenlandsk gæld til inddrivelse ved Gældsstyrelsen

4.4.1. Fremtidig håndtering af bistandsanmodninger

I forbindelse med driften af området indmeldes eventuelle behov for yderligere systemunderstøttelse til det tidligere omtalte projektspor vedrørende systemudvikling.

Gældsstyrelsen sikrer principper for, hvornår Gældsstyrelsen vurderer, at Danmark lever op til de generelle forpligtelser i de internationale aftaler. Ni-

veaet fastsættes i såkaldte servicemål for opgaverne og vil bl.a. være baseret på tidsfrister reguleret i de internationale aftaler mv. Principperne fastlægges inden udgangen af 2023.

4.4.2. Oprydning i gældsposter med risiko for datafejl

Al ny udenlandsk gæld til inddrivelse ved Gældsstyrelsen oprettes som udgangspunkt i inddrivelsessystemet PSRM.

Primo 2023 manglede gældstyperne vedrørende udenlandske underholdsbidrag, der opkræves af Gældsstyrelsen, at blive godkendt til oprettelse i PSRM. Løsningen krævede tilkøb af systemunderstøttelse til et eksisterende opkrævningssystem fra ekstern it-udbyder. Systemændringerne blev implementeret i marts 2023, hvorefter gældsposter fra alle nye bistandsanmodninger sendes til inddrivelse i PSRM. Gældsposter fra bistandsanmodninger, som var modtaget inden overgangen, gennemgås manuelt ifm., at gældsposterne fremadrettet skal til inddrivelse i PSRM. Inden udgangen af 2023 vil alle nye gældsposter fra disse bistandsanmodninger også blive oversendt til inddrivelse i PSRM.

Gældsstyrelsen udarbejder en afviklingsplan for de ikke-inddrivelsesparate udenlandske gældsposter til inddrivelse hos Gældsstyrelsen. Planen forventes klar til implementering maj 2024.

Bilag 3

Uddrag af Gældsstyrelsens udtalelse af 3. november 2023 i den konkrete egen drift-sag:

Besvarelse af henvendelse fra Folketingets Ombudsmand af den 29. september 2023 vedr. inddrivelse af børnebidrag i udlandet

Baggrund

Gældsstyrelsen har modtaget en henvendelse fra Folketingets Ombudsmand vedrørende inddrivelse af børnebidrag, når bidragsyder er bosat i udlandet, hvor Folketingets Ombudsmand anmoder Gældsstyrelsen om at:

1. Redegøre mere generelt for de sagsbehandlingsskridt, herunder det juridiske grundlag herfor, Gældsstyrelsen skal foretage sig, når styrelsen modtager en anmodning fra Udbetaling Danmark om at opkræve et bidrag, der ikke er forskudsvis udlagt.

...

Gældsstyrelsens svar på henvendelsen

1. Gældsstyrelsens sagsbehandlingsskridt ved anmodning om inddrivelse af børnebidrag, der ikke er forskudsvist udlagte

Der gives i det følgende afsnit en juridisk gennemgang af grundlaget for inddrivelsen af børnebidrag, der ikke er forskudsvist udlagte. For en mere praksisvendt gennemgang henvises til afsnittene 3.1. og 3.2. i medsendte plan for udlandsområdet i Gældsstyrelsen.

Restanceinddrivelsesmyndigheden (Gældsstyrelsen) inddriver børnebidrag, der ikke er forskudsvist udlagte, efter reglerne i gældsinddrivelsesloven (lovbekendtgørelse nr. 6 af 7. januar 2022 om inddrivelse af gæld til det offentlige), jf. gældsinddrivelseslovens § 1, stk. 1, og gældsinddrivelsesbekendtgørelsens (bekendtgørelse nr. 1207 af 27. september 2023) § 1, stk. 1.

Udbetaling Danmark, der opkræver børnebidrag på vegne af bidragsmodtager, kan overdrage børnebidrag til inddrivelse hos Gældsstyrelsen, når betalingsfristen er overskredet og sædvanlig rykkerprocedure forgæves er gennemført, jf. gældsinddrivelseslovens § 2, stk. 3.

Udbetaling Danmark skal i den forbindelse give Gældsstyrelsen alle oplysninger, som er nødvendige for inddrivelsen, jf. gældsinddrivelsesbekendtgørelsens § 3, stk. 2. Gældsstyrelsen lægger som udgangspunkt oplysningerne fra Udbetaling Danmark til grund for inddrivelsen.

Hvis Gældsstyrelsen får kendskab til eller mistanke om, at der er fejl i oplysninger, som modtages fra Udbetaling Danmark, som kan have betydning for, om børnebidragene kan inddrives lovligt, kan Gældsstyrelsen suspendere inddrivelsen af børnebidrag, der er eller kan være berørt af fejlen, jf. gældsinddrivelseslovens § 2, stk. 6. Suspension af inddrivelsen betyder, at gældsposten stadig anses for at være under inddrivelse, men at Gældsstyrelsen ikke foretager dækning på eller aktivt inddriver på gældsposten, i det omfang fejlen efter Gældsstyrelsens skøn kan medføre ulovlig inddrivelse, jf. bestemmelsens forarbejder (de specielle bemærkninger til § 1, nr. 1 i lovforslag nr. 226 af 25. april 2018).

Alle gældsposter, der er registreret i inddrivelsessystemet DMI, er berørt af tvivl om retskraft, indtil retskraften er valideret enten via den maskinelle retskraftvurdering på baggrund af opsatte filtre (den såkaldte retracer), der typisk sker i forbindelse med at gældsposterne modtages til inddrivelse, eller via manuel retskraftvurdering, der foretages af en sagsbehandler. Gældsposter med tvivl om retskraft inddrives ikke. Herudover kan gældsposter være berørt af kendskab til eller mistanke om datafejl, som Gældsstyrelsen er blevet opmærksom på løbende eller i forbindelse med den analyse, der skete af fordringshaveres adfærd i forlængelse af legalitetsanalysen af det tidligere inddrivelsessystem EFI. Inddrivelsen kan suspenderes for gældsposter, der er berørt af datafejl, jf. gældsinddrivelseslovens § 2, stk. 6.

Gældsposter, der er registreret i inddrivelsessystemet PSRM, er valideret ved modtagelsen via opsatte filtre, der tjekker gældsposterne og dertilhørende oplysninger. Filtrene er opsat på baggrund af beskrivelser af gældsposterne og dertilhørende oplysninger fastsat i aftaler med den enkelte fordringshaver eller den, der på vegne af fordringshaver opkræver gældsposten, de såkaldte fordringshaveraftaler. Gældsposter afvises eller sendes i høring hos fordringshaver, hvis de nødvendige oplysninger ikke er medsendt eller ikke kan valideres, jf. § 4, stk. 2 i gældsinddrivelsesbekendtgørelsen. Selvom en gældspost er valideret ved modtagelsen, kan der være tilfælde, hvor fordringshaver eller Gældsstyrelsen senere bliver opmærksom på fejl i gældspostens data. Inddrivelsen kan suspenderes for gældsposter, der er berørt af mistanken om den pågældende datafejl, jf. gældsinddrivelseslovens § 2, stk. 6.

Børnebidrag, der ikke er forskudsvist udlagt, modtages i dag i inddrivelsessystemet PSRM.

Derudover kan Gældsstyrelsen være faktisk afskåret fra at inddrive børnebidrag, hvis Gældsstyrelsen mangler oplysninger om bidragspligtige eksempelvis bidragspligtiges adresse, eller hvis bidragspligtiges økonomiske forhold ikke muliggør tvangsinddrivelse, jf. nærmere nedenfor.

Gældsinddrivelsesloven indeholder ikke særlige regler for, hvordan gældsposter vedrørende ej forskudsvist udlagte børnebidrag skal inddrives. Børnebidrag har dog en prioriteret placering i dækningsrækkefølgen, jf. gældsinddrivelseslovens § 4, stk. 1, hvorefter modtagne betalinger og inddrevne beløb, anvendes til at dække først bøder, dernæst ej forskudsvist udlagte underholdsbidrag, herefter forskudsvist udlagte underholdsbidrag og dernæst andre typer gæld, hvor den ældste gæld dækkes først. Renter dækkes forud for hovedkravet.

Gældsstyrelsen kan efter gældsinddrivelsesloven inddrive gældsposter ved frivillige betalinger fra skyldner, rykkerskrivelser, modregning i udbetalinger fra det offentlige og afdragsordninger, jf. § 3, stk. 1 og 3 og § 8. Gældsstyrelsen kan endvidere tvangsinddrive gældsposter ved lønindeholdelse og foretagelse af udlæg, jf. gældsinddrivelseslovens § 10 og § 11.

Gældsstyrelsen beslutter, hvilket eller hvilke inddrivelseskridt, der skal anvendes til at inddrive gældsposter, der er under inddrivelse. Beslutningen vil bero på en vurdering af, hvilket inddrivelseskridt der er mest egnet til at inddrive gældsposter hos den enkelte skyldner. I vurderingen indgår bl.a. skyldners konkrete forhold, herunder økonomiske forhold, samt hensynet til en effektiv inddrivelse. Lønindeholdelse for gældsposter registreret i inddrivelsessystemet DMI forventes først at være et tilgængeligt inddrivelseskridt fra medio 2024, hvor lønindeholdelse for gældsposter i inddrivelsessystemet DMI forventes at være systemunderstøttet.

Er bidragspligtige bosat i udlandet, er det i udgangspunktet ikke muligt for Gældsstyrelsen at foretage tvangsinddrivelse, medmindre den bidragspligtige har aktiver i Danmark, der kan foretages udlæg i, modtager ydelser eller udbetalinger, der kan modregnes i, eller modtager A-indkomst, der kan foretages lønindeholdelse i. Gældsstyrelsen kan dog sende rykkerskrivelser til bidragspligtige bosat i udlandet.

Derudover kan Gældsstyrelsen anmode myndigheder i udlandet om bistand med at inddrive børnebidrag. Muligheden for at anmode udenlandske myndigheder vil afhænge af, om bidragspligtige har kendte kontaktoplysninger, samt at der foreligger en aftale om gensidig bistand med inddrivelsen af disse gældsposter. I tilfælde, hvor Gældsstyrelsen anmoder udenlandske myndigheder om bistand, vil den pågældende udenlandske myndighed forestå inddrivelsen i overensstemmelse med deres nationale regler og praksis.

Danmark har i forhold til underholdsbidrag tiltrådt følgende konventioner mv., der giver Gældsstyrelsen mulighed for at anmode om bistand med inddrivelsen af danske gældsposter vedrørende underholdsbidrag:

- Konvention af 23. marts 1962 mellem Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige om inddrivelse af underholdsbidrag (nordisk inddrivelseskonvention).
- Rådets forordning (EF) nr. 4/2009 af 18. december 2008 om kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelse af underholdsbidrag og samarbejde vedrørende underholdspligt (underholdspligtforordningen).
- Haagerkonventionen af 2. oktober 1973 om anerkendelse og fuldbyrdelse af afgørelser om underholdspligt (Haagerkonventionen af 1973).
- Haagerkonventionen af 15. april 1958 om anerkendelse og fuldbyrdelse af afgørelser vedrørende underholdspligt over for børn (Haagerkonventionen af 1958).
- Den af de forenede nationer vedtagne konvention af 20. juni 1956 om inddrivelse af underholdsbidrag i udlandet (FN-konventionen).

Alle konventionerne m.v. omfatter underholdsbidrag, som ikke er forskudsvist udlagt. Der er dog forskel på, hvilke bidragstyper, fx børne- og ægtefællebidrag, som er omfattet af den enkelte konvention m.v., ligesom tidspunktet for afgørelsen, som fastlægger bidraget, kan være afgørende for, hvilken konvention m.v. som kan anvendes.

Muligheden for at anmode udenlandske myndigheder om oplysninger vedrørende bidragspligtige, fx adresseoplysninger, er begrænset på underholdsbidragsområdet, da det alene er underholdspligtsforordningen, som indeholder denne form for bistand. Det danske retsforbehold gør dog, at den del af underholdspligtforordningen, som vedrører oplysningsbistand, ikke gælder for Danmark.

Bilag 4

Uddrag af Gældsstyrelsens notat af 5. februar 2024 i den konkrete egen drift-sag (fremsendt med Gældsstyrelsens mail af 14. marts 2024):

Besvarelse af henvendelse fra Folketingets Ombudsmand af den 14. december 2023 vedr. supplerende bemærkninger til Gældsstyrelsens besvarelse af 3. november 2023

Baggrund

Gældsstyrelsen modtog den 14. december 2023 en henvendelse fra Folketingets Ombudsmand med anmodning om supplerende bemærkninger til Gældsstyrelsens besvarelse fremsendt den 3. november 2023 vedrørende inddrivelsen af en konkret bidragsberettigets ikke forskudsvis udlagte børnebidrag.

Gældsstyrelsens besvarelse følger opdelingen i ombudsmandens henvendelse, så svarene på spørgsmålene, som bliver adresseret i de enkelte afsnit, er at finde i det tilsvarende afsnit i denne besvarelse.

...

Strategien for oprydning efter suspensionen af den automatiserede inddrivelse i EFI

Efter suspensionen af den automatiserede inddrivelse i EFI i september 2015 påbegyndtes en analyse af oprydningsopgaven. Der blev defineret en oprydningstrategi med afsæt i en forventning om, at alle gældsposter modtaget til inddrivelse efter november 2015 skulle håndteres maskinelt, og at den manuelle opgave derfor skulle fokusere på gældsposter modtaget til inddrivelse før suspensionen af EFI. I perioden frem mod Gældsstyrelsens etablering i 2018 og overtagelse af opgaven og videreførelse af oprydningen, havde oprydningsopgaven medført et øget behov for manuel inddrivelse af gældsposter, samt oprydning i datagrundlaget. Frem mod 2020 blev omfanget af gældsmassen med tvivl om retskraft og risiko for datafejl tydeligere, og man igangsatte en gentænkning af oprydningstrategien, som ledte til det "Størst Først-princip", som Gældsstyrelsen arbejder ud fra i dag.

For en nærmere uddybning af strategien henvises der til Gældsstyrelsens besvarelse af den 3. november 2023 omhandlende håndteringen af gældsposter, der ikke er inddrivelsesparate. (...)

Anvendelsen af adresseoplysninger fra bidragsberettigede

...

Det er Gældsstyrelsens generelle praksis, at der inden fremsendelse af en anmodning om inddrivelsesbistand til udenlandske myndigheder, som minimum er fremsendt en rykkerskrivelse til skyldner vedrørende de konkrete gældsposter. Dermed er skyldner bekendt med, at gældsposterne er til inddrivelse inden en evt. tvangsinddrivelse i udlandet, ligesom vedkommende har haft mulighed for at indfri gælden. Derudover bygger de internationale aftaler på et princip om gensidig bistand, hvor man som udgangspunkt kan forvente, at det bistandssøgende land har gennemført de relevante inddrivelseskridt overfor skyldner, inden der anmodes om inddrivelsesbistand via den internationale aftale.

Fremsendelse af rykkerskrivelse kræver, at skyldner enten er tilmeldt digital post, eller at Gældsstyrelsen har en valid adresse på skyldner. Er skyldner ikke tilmeldt digital post, eller har skyldner ikke en valid adresse, vil Gældsstyrelsen, hvor der er et aftalegrundlag om bistand fra det pågældende land, have mulighed for at forsøge at indhente en valid adresse via de udenlandske myndigheder.

Adresseoplysninger, som Gældsstyrelsen modtager fra en tredjeperson, f.eks. bidragsberettigede, har som udgangspunkt ikke en sådan validitet, at Gældsstyrelsen i henhold til nuværende praksis vil lade en sådan adresseoplysning udgøre grundlaget for et inddrivelseskridt. Dette er begrundet i, at det vil være forbundet med en risiko for udlevering af personoplysninger til uvedkommende i de tilfælde, hvor et brev, der sendes med fysisk post, sendes til en adresse, hvor bidragspligtige ikke bor, og dermed en risiko for data-brud.

Herudover er selve oplysningen om, at en konkret person har gæld til offentlige, en oplysning, der som udgangspunkt er beskyttet af den særlige tavshedspligt i skatteforvaltningsloven. Anvendelse af en adresseoplysning, der ikke er valideret, vil derfor ligeledes være forbundet med en risiko i forhold til videregivelse af fortrolige oplysninger omfattet af skattemyndighedernes særlige tavshedspligt, jf. skatteforvaltningslovens (lovbekendtgørelse nr. 835 af 3. juni 2022) § 17.

Det er derfor Gældsstyrelsens vurdering, at Gældsstyrelsen har en særlig forpligtigelse til at sikre, at den adresse, der anvendes til at sende et brev til en skyldner – her bidragspligtige – med fysisk post, har en vis validitet. Gældsstyrelsen lægger til grund, at dette vil være tilfældet, hvis adresseoplysningen er modtaget fra en myndighed, kan verificeres af skyldner selv, eller der er

særlige grunde til at anse oplysningen for valid, fx fordi omstændighederne omkring oplysningen giver en styrket formodning for, at oplysningen er valid.

Som led i Gældsstyrelsens særlige fokus på inddrivelse af underholdsbidrag med bistand fra udenlandske myndigheder vil Gældsstyrelsen vurdere nærmere, om Gældsstyrelsens generelle praksis for fremsendelse af anmodninger om inddrivelsesbistand kan lempes når Gældsstyrelsen ikke har kendskab til bidragspligtiges konkrete adresse, men alene har en stærk formodning om, hvilket land den bidragspligtige opholder sig i.

Gældsstyrelsen vil ligeledes vurdere nærmere, om Gældsstyrelsens nuværende praksis, hvorefter udenlandske myndigheder kun anmodes om oplysningsbistand, hvis der er hjemmel i en aftale eller konvention, bør ændres, herunder om den særlige tavshedspligt i skatteforvaltningslovens § 17 og de almindelige persondataretlige regler er til hinder for en sådan ændring. Gældsstyrelsen vil samtidig vurdere, om praksis bør udvides til at omfatte adresseforespørgsler til relevante danske ambassader.

...

Gældsstyrelsens plan for styrkelse af inddrivelsen på udlandsområdet

Gældsstyrelsen har, som Folketingets Ombudsmand tidligere er orienteret om, i 2023 udarbejdet en generel plan med en række initiativer til at styrke inddrivelsen på udlandsområdet. Som det fremgår af planen, har Gældsstyrelsen bl.a. fokus på at øge antallet af bistandsanmodninger. Gældsstyrelsen har derudover i forlængelse af planen fokus på at afsøge de forskellige muligheder, der er for at finde adresse- og kontaktoplysninger på skyldnere, der står registreret som værende udrejst af Danmark. I det omfang mængden af skyldnere med kendte kontaktoplysninger øges, vil der ligeledes være mulighed for at øge udsendelsen af rykkere.

Gældsstyrelsen vil, som tidligere anført, vurdere nærmere, om Gældsstyrelsen fremadrettet kan lempe sin praksis vedr. anmodninger om inddrivelsesbistand til udenlandske myndigheder, når Gældsstyrelsen ikke har kendskab til bidragspligtiges konkrete adresse. Gældsstyrelsen vil ligeledes vurdere nærmere, om Gældsstyrelsen kan anmode udenlandske myndigheder om oplysningsbistand, hvis der ikke er en international aftale eller konvention med de pågældende udenlandske myndigheder herom. Gældsstyrelsen vil samtidig vurdere, om praksis bør udvides til at omfatte adresseforespørgsler til relevante danske ambassader.

Bilag 5

Skatteministeriets brev af 30. august 2024:

Under henvisning til Folketingets Ombudsmands breve af 5. december 2023, 12. december 2023, 7. maj 2024 og 11. juni 2024 er der til dette brev vedlagt Gældsstyrelsens opfølgende status for underholdsbidrag under inddrivelse i udlandet samt svar på udvalgte spørgsmål fra ombudsmanden vedrørende udlandsområdet, forældelseslovens § 8 og inddrivelse af ikke-forskudsvis udlagte underholdsbidrag.

Skatteministeriet kan henholde sig til Gældsstyrelsens redegørelse for status i Gældsstyrelsens notater. Skatteministeriet ønsker samtidig at knytte følgende kommentarer hertil.

Fsva. inddrivelse af underholdsbidrag hos skyldnere, der er bosat i udlandet, er det relevant at understrege, at det generelt er vanskeligt at inddrive gæld fra skyldnere bosiddende i udlandet, da Gældsstyrelsen ofte ikke kan inddrive gælden ved tvang, herunder lønindeholde eller foretage udlæg. Hertil udfordres inddrivelsen yderligere af, at Gældsstyrelsen mangler adresseoplysninger på en stor del af de udrejste skyldnere. Inddrivelsen er således forbundet med et betydeligt manuelt arbejde. Folketinget er løbende blevet orienteret om udfordringerne forbundet med inddrivelse af gæld hos skyldnere, der er bosat i udlandet. Dette er fx sket ved samråd og halvårsmøder med aftalekredsen på gældsområdet. Orienteringerne har primært taget afsæt i mediesager om i udlandet bosatte skyldnere med SU-gæld, men udfordringerne med manglende mulighed for lønindeholdelse og udlæg samt manglende kendskab til adresseoplysninger er i overvejende grad sammenlignelige med underholdsbidragsområdet. Der er vedlagt eksempler på orienteringerne, *jf. vedlagte talepapir til samråd den 23. februar 2023, status for Folketingets partier bag gældsaftalen, besvarelser af SAU alm. del spørgsmål 39 og 45 samt besvarelse af UUI alm. del spørgsmål 446.*

Når det er sagt, har Skatteministeriet taget ombudsmandens kritik af området til efterretning. I lyset heraf bestilte departementet i december 2022 en plan for styrkelse af udlandsområdet hos Gældsstyrelsen. En samlet plan for udlandsområdet var klar i november 2023 og understøtter, at Gældsstyrelsen arbejder mere målrettet på området. Det er forventningen, at en fremadrettet systemunderstøttelse af bl.a. manuelt noterede adresser vil optimere de manuelle opgaver forbundet med inddrivelse hos skyldnere i udlandet.

I Folketingets Ombudsmands brev af 11. juni 2024 er der bedt om oplysninger om, hvilke initiativer der er taget for at etablere internationale aftaler om oplysningsbistand. I den forbindelse kan det fx nævnes, at Skatteministeriets departement er sekretariat for en arbejdsgruppe med de øvrige nordiske lande, hvor Gældsstyrelsen deltager. Sekretariatet har til formål at afsøge muligheden for at indgå en nordisk aftale om gensidig bistand med inddrivelse af visse fordringstyper, herunder SU-gæld. Dette arbejde pågår aktuelt. I øvrigt kan det bemærkes, at der allerede foreligger aftaler om bl.a. oplysningsbistand på området. På den baggrund har Skatteministeriet taget kontakt til Social-, Bolig- og Ældreministeriet med henblik på at undersøge muligheden for at sætte Haagerkonvention af 2007 i kraft i Danmark, da denne bl.a. kan gøre det muligt at anmode om adresseoplysninger i de lande, der har tiltrådt konventionen.

Skatteministeriets departement har generelt mulighed for at indgå bilaterale internationale aftaler, hvor der fx opnås gensidig bistand inden for det skatteretlige område, ligesom det også afsøges i den nordiske arbejdsgruppe. En sådan forhandling kræver dog et gensidigt ønske herom, og i denne sammenhæng er det ikke alene Danmark, som sætter tempoet for det internationale arbejde.

Fsva. problemstillingen med mulig forældelse af underholdsbidrag efter forældelseslovens § 8, 1. pkt., er der pågået et tværministerielt analysearbejde mellem især Udbetaling Danmark og Gældsstyrelsen. Arbejdet har været tæt fulgt af Social-, Bolig- og Ældreministeriet, Skatteministeriet og Beskæftigelsesministeriet. Pr. 31. maj 2024 kan forældelse udelukkes for underholdsbidrag for ca. 14 mia. kr., mens der pågår yderligere analyser af underholdsbidrag for ca. 3 mia. kr. Det er forventningen, at kun en mindre del af denne restpopulation kan være forældet. Det bemærkes, at kun en mindre andel af underholdsbidragene, der indgår i analysearbejdet, er ikke-forskudsvis udlagte. Det vil sige, at bidragsmodtager i overvejende grad har modtaget de penge, de er berettiget til, fordi staten har lagt ud.

Skatteministeriet anerkender, at afklaringen af problemstillingen har været langstrakt, og at det har taget længere tid end oprindeligt forventet. P.t. forventes analysen at være afsluttet i efteråret 2024. Det skyldes, at det er en kompleks sag, der går på tværs af flere styrelser og ministerier, samt at analysearbejdet har været omfattende og har krævet indhentelse af data fra flere myndigheder. Skatteministeriet følger fortsat Gældsstyrelsens analysearbejde tæt.

Social-, Bolig- og Ældreministeriet, Skatteministeriet og Beskæftigelsesministeriet har orienteret Folketinget om problemstillingen i breve af den 8. februar 2024 og den 3. juli 2024. Brevene er vedlagt til orientering.

Der er ydermere på Social-, Bolig- og Ældreministeriets ressort vedtaget lovgivning, som fra og med den 15. juni 2024 sikrer, at forældelseslovens § 8, 1. pkt., ikke længere finder anvendelse på underholdsbidrag, som Udbetaling Danmark er anmodet om at opkræve, forudsat at der ikke inden anmodningen er indtrådt forældelse efter § 8, 1. pkt. Lovændringen medfører, at de underholdsbidrag, der herefter kommer til inddrivelse, ikke er forældede som følge af forældelseslovens § 8, 1. pkt. Da der allerede gælder særlige forældelsesregler i gældsinddrivelseslovens § 18 a, som fraviger forældelseslovens regler, vil forældelseslovens § 8, 1. pkt., heller ikke kunne føre til forældelse, mens underholdsbidrag er under inddrivelse.

Fsva. inddrivelse af ikke-forskudsvis udlagte børnebidrag bemærkes, at Gældsstyrelsen rapporterer om en positiv udvikling på området som helhed, idet gælden er faldende, provenuet er stigende, oprydningen i de ikke-inddrivelsesparate gældsposter er i overvejende grad afsluttet, og al ny gæld sendes til inddrivelse i PSRM, hvor skyldnere kan underlægges lønindeholdelse, som er et meget effektivt inddrivelsesmiddel. Samtidig er antallet af fremsendte bistandsanmodninger til udlandet stigende. Gældsstyrelsen har et særligt fokus på denne type af underholdsbidrag, og Skatteministeriet følger udviklingen på området tæt.

Såfremt ombudsmanden har yderligere spørgsmål, står Skatteministeriet til rådighed for yderligere opfølgning.

Bilag 6

Gældsstyrelsens status af 22. august 2024 (fremsendt med Skatteministeriets mail af 30. august 2024):

Status til Folketingets Ombudsmand om underholdsbidrag under inddrivelse i udlandet samt udvalgte spørgsmål vedrørende udlandsområdet

Gældsstyrelsen fremsendte den 3. november 2023 en udtalelse til Folketingets Ombudsmand med status for styrelsens arbejde med fremsendelse af anmodninger om inddrivelse af underholdsbidrag til udenlandske myndigheder og en plan for udlandsområdet.

I forlængelse af udtalelsen modtog Gældsstyrelsen den 12. december 2023 en henvendelse fra ombudsmanden, hvor ombudsmanden anmodede styrelsen om en status i august 2024 for så vidt angår underholdsbidrag under inddrivelse i udlandet, fremsendelse af bistandsanmodninger og andre udvalgte spørgsmål vedrørende udlandsområdet.

Den 31. januar 2024 fremsendte Gældsstyrelsen en orientering til ombudsmanden med en redegørelse om problemstillingen vedrørende forældelseslovens § 8, 1. pkt. Ombudsmanden kvitterede herfor den 7. maj 2024 og bad om en ny status herfor sammen med de øvrige spørgsmål om inddrivelse af underholdsbidrag i udlandet.

Den 14. marts 2024 besvarede Gældsstyrelsen ombudsmandens henvendelse af 14. december 2023 vedrørende en konkret egen drift-sag.

Den 11. juni 2024 modtog Gældsstyrelsen en ny henvendelse fra ombudsmanden med supplerende spørgsmål til styrelsens processer for inddrivelse af danske bidragskrav i udlandet, herunder spørgsmål til ombudsmandens konkrete egen drift-sag.

Gældsstyrelsen giver på den baggrund indledningsvis en kort generel status for udlandsområdet og efterfølgende svar på de rejste spørgsmål i ombudsmandens henvendelser, grupperet i emner. Som *bilag 1* vedlægges tabeller til understøttelse af Gældsstyrelsens besvarelse af ombudsmandens henvendelser.

Spørgsmål relateret til ombudsmandens konkrete egen drift-sag er særskilt besvaret og vedlægges som *bilag 2*.

En generel beskrivelse af grundlaget for Gældsstyrelsens inddrivelse samt inddrivelsesprocesserne vedlægges som *bilag 3*. *Bilag 3* besvarer blandt andet ombudsmandens spørgsmål om, hvilke oplysninger om grundlaget for den gæld, der er til inddrivelse ved Gældsstyrelsen, som er nødvendige, for at styrelsen kan iværksætte inddrivelsesindsatser, samt hvordan Gældsstyrelsen generelt sikrer sig et overblik over foretagne eller nødvendige sagskridt mv. Derudover indeholder bilaget en beskrivelse af problemstillingen vedrørende forældelseslovens § 8, 1. pkt., samt en aktuel status på afklaringsen heraf.

Generel status for udlandsområdet

Udlandsområdet er et kompliceret område, og inddrivelse hos skyldnere i udlandet, på tværs af landegrænser, er udfordrende. Gældsstyrelsen arbejder fokuseret på at få styrket området og udarbejdede i 2023 en konkret plan til at understøtte udlandsområdet. I planen identificerede Gældsstyrelsen en række generelle udfordringer og initiativer, der skulle understøtte en mere effektiv sagsbehandling og inddrivelse på udlandsområdet.

Der er fremdrift i de igangsatte initiativer, og de i planen fastsatte driftsmål for 2024 er på den baggrund justeret op. Det fastsatte mål om at fremsende minimum 700 anmodninger om inddrivelsesbistand til de udenlandske myndigheder er tidligere på året opjusteret til 1.000 anmodninger. På baggrund af de nuværende opgørelser forventes det, at antallet af anmodninger om inddrivelsesbistand for hele året kommer til at overstige 1.200. Det fastsatte mål om at anmode om oplysningsbistand, herunder adresseoplysninger, på 750 skyldnere er opjusteret, og det forventes, at antallet af skyldnere, hvor der anmodes om oplysningsbistand, kommer op på ca. 4.500 i 2024.

Gældsstyrelsen har fokus på skyldnere med høj gæld. Initiativet er en udvidelse af det initiativ, som tidligere var benævnt "Top 100-skyldnerne", og omfatter i 2024 skyldnere, der er bosiddende i udlandet og hver især har en samlet gæld på over 1 mio. kr., svarende til ca. 2.500 skyldnere. Formålet med initiativet er at sikre, at Gældsstyrelsen, hvis muligt, har en igangværende inddrivelsesindsats som fx bobehandling, udlæg, lønindeholdelse eller bistandsanmodning på de pågældende skyldnere.

Gældsstyrelsen har tillige særligt fokus på skyldnere bosiddende i udlandet og med gæld vedrørende ikke-forskudsvis udlagte underholdsbidrag.

Status for inddrivelse af gæld vedrørende underholdsbidrag

Ombudsmanden ønsker oplyst, hvor mange skyldnere af underholdsbidrag, som Gældsstyrelsen har til inddrivelse, der bor i udlandet, samt størrelsen på

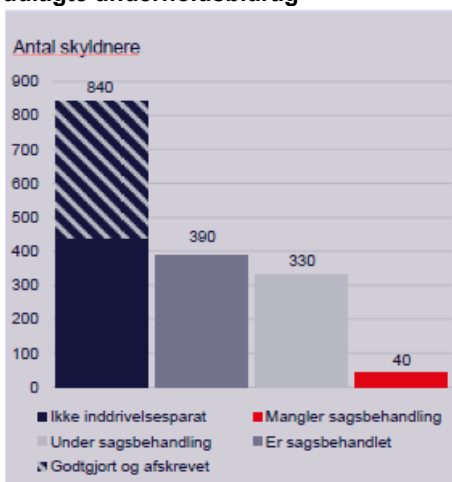
disse krav, herunder hvor stor en andel af disse gældsposter, der ikke er forskudsvis udlagt af det offentlige.

Den 31. december 2023 var der 12.300 skyldnere bosiddende i udlandet og med gæld vedrørende underholdsbidrag med en samlet gæld til inddrivelse på nominelt 2.592 mio. kr., hvoraf 1.600 skyldnere havde gæld vedrørende ikke-forskudsvis udlagte underholdsbidrag med en samlet gæld til inddrivelse på nominelt 104 mio. kr., *jf. bilag 1, tabel 1 og figur 1.*

Figur 1: Skyldnere bosiddende i udlandet med gæld vedrørende underholdsbidrag

Figur 2: Status for skyldnere med gæld vedrørende ikke-forskudsvis udlagte underholdsbidrag

Anm.: Figur 1 viser antal skyldnere, som er bosiddende i udlandet og har gæld vedrørende underholdsbidrag, fordelt på henholdsvis skyldnere, som udelukkende har gæld vedrørende forskudsvis udlagte underholdsbidrag, og skyldnere, der har ikke-forskudsvis udlagte underholdsbidrag. Opgjort pr. 31. december 2023. Figur 2 viser de 1.600 skyldnere med ikke-forskudsvis udlagte underholdsbidrag, nedbrudt på status for sagsbehandling pr. 30. juni 2024.

Kilde: Gældsstyrelsen

Af de 1.600 skyldnere med gæld vedrørende ikke-forskudsvis udlagte underholdsbidrag var der den 31. december 2023 840 skyldnere, hvis gæld ikke var inddrivelsesparat og derfor ikke var klar til sagsbehandling og vurdering, *jf. figur 2 ovenfor samt tabel 3 i bilag 1.* I første halvår af 2024 fik ca. 400 af de 840 skyldnere afskrevet deres gæld vedrørende ikke-forskudsvis udlagte underholdsbidrag som følge af godtgørelsessagen, hvor bidragsmodtager blev godtgjort for afskrivningen.

Af de 760 skyldnere, der havde inddrivelsesparat gæld vedrørende ikke-forskudsvis udlagte underholdsbidrag den 31. december 2023, har Gældsstyrelsen den 30. juni 2024 afsluttet sagsbehandlingen i forhold til 390 af disse skyldnere, *jf. figur 2.* Sagsbehandlingen har resulteret i følgende:

- Der er 80 skyldnere, som er omfattet af en national inddrivelsesindsats som lønindeholdelse, afdragsordning, udlæg eller bobehandling.

- Der er sendt bistandsanmodninger på 110 skyldnere, og anmodningerne omfatter gæld vedrørende ikke-forskudsvis udlagte underholdsbidrag samt eventuel forskudsvis udlagte underholdsbidrag.
- Der er gennemgået 200 skyldnere, hvor det er konstateret, at de hverken kan omfattes af ovenstående nationale inddrivelsesindsatser eller opfylder kriterierne for, at der kan sendes en bistandsanmodning. Manglende opfyldelse af kriterierne for at sende en bistandsanmodning skyldes i langt de fleste tilfælde, at det ikke er lykkedes Gældsstyrelsen at finde en adresse på skyldner, eller at der mangler en international aftale eller konvention, hvorefter gælden kan fremsendes til inddrivelse i udlandet. Der er i denne gruppe enkelte skyldnere, som enten er døde, flyttet retur til Danmark eller ikke længere har gæld vedrørende ikke-forskudsvis udlagte underholdsbidrag.

Af de resterende 370 skyldnere har Gældsstyrelsen den 30. juni 2024 haft 330 skyldnere under sagsbehandling, *jf. figur 2*. Sagsbehandlingen omfatter eventuelle forsøg på at fremskaffe en adresse på skyldner, indhentning og afstemning af dokumentation fra Udbetaling Danmark og/eller Familieretshuset samt vurdering af mulige inddrivelsesindsatser.

Pr. 30. juni 2024 mangler Gældsstyrelsen at påbegynde sagsbehandling på 40 skyldnere bosiddende i udlandet og med gæld vedrørende ikke-forskudsvis udlagte underholdsbidrag, *jf. figur 2*.

Gældsstyrelsen sikrer løbende opfølgning på nye skyldnere i udlandet med gæld vedrørende ikke-forskudsvis udlagte underholdsbidrag samt på skyldnere med gæld vedrørende ikke-forskudsvis udlagte underholdsbidrag, som bliver gjort inddrivelsesparate.

Nationale inddrivelsesindsatser over for skyldnere, der er bosiddende i udlandet og har gæld vedrørende underholdsbidrag

Ombudsmanden ønsker oplyst, hvor mange skyldnere af underholdsbidrag der bor i udlandet – og størrelsen af krav samlet set – hvor det som udgangspunkt ikke vurderes muligt for Gældsstyrelsen at tvangsinddrive ved hjælp af nationale inddrivesskridt, opgjort på ikke-forskudsvis udlagte bidrag og forskudsvis udlagte bidrag. Ombudsmanden ønsker endvidere oplyst, hvor mange af disse skyldnere der får tilsendt rykkere.

Hvis en skyldner, der er bosat i udlandet, kan indgå i nationale inddrivelsesindsatser, forsøger Gældsstyrelsen som det første at inddrive gælden herved. De mest almindelige nationale inddrivelsesindsatser, herunder tvangsinddrivesskridt, som Gældsstyrelsen anvender i den forbindelse, er rykkere, modregning i eventuelle udbetalinger fra det offentlige, lønindeholdelse

og udlæg. Dertil sikrer Gældsstyrelsen, at der fremsendes minimum én rykker årligt til skyldnere med inddrivelsesparat gæld og bosiddende i udlandet, såfremt Gældsstyrelsen har mulige kendte kontaktoplysninger¹.

På grund af skyldners konkrete forhold, herunder fx manglende dansk A-indkomst eller ingen udlægseggede aktiver i Danmark, kan Gældsstyrelsen ikke foretage tvangsinddrivelse over for 9.600 ud af de 12.300 skyldnere, der er bosiddende i udlandet og har gæld vedrørende underholdsbidrag, *jf. bilag 1, tabel 4*. Ud af disse 9.600 skyldnere har Gældsstyrelsen mulige kendte kontaktoplysninger² på 3.200 skyldnere. Gældsstyrelsen har i 2023³ fremsendt en rykker til 2.700⁴ af disse skyldnere. At der ikke er blevet fremsendt rykkere på de resterende 500 skyldnere, skyldes blandt andet, at skyldners gæld har været ikke-inddrivelsesparat, eller at afsendelsen af rykkeren er fejlet, fx fordi skyldners adresse alligevel ikke har været valid.

Gældsstyrelsen har i 2023 i forhold til de 6.400 skyldnere, hvor der ikke er mulige kendte kontaktoplysninger, fremsendt 200 rykkere på baggrund af manuelt noterede adresseoplysninger.

For skyldnere bosiddende i udlandet med gæld vedrørende ikke-forskudsvis udlagte underholdsbidrag kan der ikke foretages tvangsinddrivelse over for 1.200 ud af de 1.600 skyldnere, *jf. bilag 1, tabel 4*. Ud af disse 1.200 skyldnere har Gældsstyrelsen mulige kendte kontaktoplysninger på 400 skyldnere. Gældsstyrelsen har i 2023 fremsendt en rykker til samtlige af disse skyldnere *jf. bilag 1, tabel 4*.

Hvis Gældsstyrelsen ikke kan anvende tvangsinddrivelse over for skyldner, og gælden ikke via de øvrige nationale inddrivelsesindsatser bliver indfriet, kan Gældsstyrelsen, hvis betingelserne i en international aftale eller konvention på området er opfyldt, anmode en udenlandsk myndighed om bistand.

¹ Ved mulige kendte kontaktoplysninger forstås enten en systemmæssigt kendt fysisk adresse eller en digital postkasse, hvis skyldner er tilmeldt Digital Post.

² Det er alene mulige kendte kontaktoplysninger, da det kan vise sig, at den systemmæssigt kendte fysiske adresse alligevel ikke er korrekt, fx hvis skyldner har angivet en forkert adresse i CPR-registret, eller hvis skyldner har fået ny adresse i udlandet og ikke har registreret sin nye udenlandske adresse i CPR-registret.

³ Data er opgjort pr. 31. december 2023. Der er ikke data med for 2024, da Gældsstyrelsen sikrer udsendelse af rykkere i 2. halvår af 2024.

⁴ Gældsstyrelsen kan fremsende rykkere til skyldnere med mulige kendte kontaktoplysninger, jf. definition i note 1, og til skyldnere, hvor Gældsstyrelsen manuelt har noteret en verificeret adresse i inddrivelsessystemerne.

Anmodning om oplysningsbistand

Ombudsmanden ønsker oplyst, for hvor mange af skyldnerne – og for hvor stor en andel af de samlede krav – Gældsstyrelsen har anmodet udenlandske myndigheder om oplysningsbistand, opgjort på ikke-forskudsvis udlagte bidrag og forskudsvis udlagte bidrag, herunder hvor mange bistandsanmodninger styrelsen har afsendt i 2024.

Når Gældsstyrelsen mangler en adresse på skyldner, vurderes muligheden for at anmode om oplysningsbistand ud fra skyldners samlede gældsposter. I det omfang skyldner har gældsposter, som vurderes omfattet af anvendelsesområdet for en international aftale eller konvention, som Danmark og det anmodede land har tiltrådt, og der efter aftalen og/eller konventionens rammer kan anmodes om oplysningsbistand hos myndighederne i form af fx adresseoplysninger, sendes en anmodning. Modtagne adresseoplysninger vil herefter kunne anvendes i sagsbehandlingen af hele skyldners gældsmasse. Det bliver på den baggrund ikke opgjort, hvor megen gæld en anmodning om oplysningsbistand vedrører, da oplysningen vedrører skyldner og ikke de enkelte gældsposter.

Gældsstyrelsen har i 2023 i forhold til skyldnere, der pr. 31. december 2023 havde gæld vedrørende underholdsbidrag, fremsendt i alt 190 anmodninger om oplysningsbistand til de udenlandske myndigheder og de danske ambassader i udlandet, *jf. bilag 1, tabel 5*. Anmodningerne har resulteret i, at Gældsstyrelsen pr. 30. juni 2024 har modtaget 41 nye udenlandske adresseoplysninger.

I 1. halvår 2024 har Gældsstyrelsen fremsendt 230 anmodninger om oplysningsbistand til de udenlandske myndigheder og de danske ambassader i udlandet på skyldnere med gæld vedrørende underholdsbidrag, *jf. bilag 1, tabel 5*. Anmodningerne har resulteret i, at Gældsstyrelsen pr. 30. juni 2024 har modtaget 86 nye udenlandske adresseoplysninger.

Gældsstyrelsen anvender de modtagne adresser til både den nationale inddrivelse, fx fremsendelse af manuelle rykkere, og til internationale inddrivelsesindsatser, herunder fremsendelse af anmodninger om inddrivelsesbistand. Alle skyldnere, hvor Gældsstyrelsen manuelt modtager en valid adresse på skyldner, omfattes umiddelbart efter modtagelse af adressen af et inddrivelsesskridt. Der vil ofte være tale om, at der i første omgang fremsendes en rykker til skyldner.

Ombudsmanden ønsker oplyst, hvor mange skyldnere bosat i udlandet og med gæld vedrørende ikke-forskudsvis udlagte underholdsbidrag Gældsstyrelsen mangler adresser på, opgjort såvel antalsmæssigt som procentmæssigt, samt gældens størrelse for denne gruppe skyldnere.

Gældsstyrelsen mangler en systemmæssigt kendt fysisk adresse på 1.000 skyldnere, svarende til 63 pct. af alle skyldnere, der er bosiddende i udlandet og har gæld vedrørende ikke-forskudsvis udlagte underholdsbidrag. Denne gruppe har en samlet gæld til inddrivelse på nominelt 58 mio. kr., *jf. bilag 1, tabel 2.*

Manuelt noterede adresser indgår ikke i opgørelsen, idet disse ikke kan udsøges – se eventuelt uddybning i afsnittet *Alternative adresser og anden systemunderstøttelse af udlandsområdet*. Hvorvidt Gældsstyrelsen kan finde skyldners adresse, eventuelt via en anmodning om oplysningsbistand, fastlægges først ved gennemgang af den enkelte skyldner.

Anvendelse af privat aktør og andre foranstaltninger for at finde skyldners adresse i udlandet

Ombudsmanden ønsker oplyst, om anvendelse af privat aktør er en fremgangsmåde, der fortsat anvendes, og, hvis ikke, hvorfor fremgangsmåden er ophørt, og hvilke foranstaltninger der er trådt i stedet. Endvidere bedes Gældsstyrelsen redegøre for, om styrelsen de seneste år på nogen måde har søgt fx at bekræfte formodede kontaktoplysninger eller at anvende sådanne oplysninger til at tilvejebringe yderligere, men mere valide oplysninger e.l. Desuden bedes Gældsstyrelsen redegøre for, hvad styrelsen har gjort for at tilvejebringe tilstrækkelige kontaktoplysninger om skyldnere med henblik på at kunne opfylde sine opgaver med inddrivelse af ikke-forskudsvis udlagte underholdsbidrag.

I forhold til anvendelsen af privat aktør henvises der til Gældsstyrelsens besvarelse, fremsendt den 14. marts 2024, på en henvendelse fra ombudsmanden i en konkret egen drift-sag – se nærmere afsnittet *Handlinger ift. at få oplysninger om skyldners adresse*.

Det er Gældsstyrelsens vurdering, at ressourceanvendelsen og gevinster ved at anvende en privat aktør ikke står mål med hinanden, og at der derfor skal søges andre alternative løsninger. Gældsstyrelsen har igangsat flere initiativer for at finde eller få bekræftet formodede⁵ adresseoplysninger på skyldnere, der er bosiddende i udlandet, med henblik på at foretage inddrivelse, herunder fremsende anmodninger om inddrivelsesbistand til de udenlandske myndigheder.

⁵ En formodet adresseoplysning på skyldner kan være en adresse, som Gældsstyrelsen får kendskab til via andre myndigheder, men hvor der er usikkerhed om, hvorvidt det er en valideret adresse, og om skyldner opholder sig på den formodede adresse.

For det første er Gældsstyrelsen ved at kigge ind i mulighederne for at indhente oplysninger fra udenlandske, offentligt tilgængelige registre, eventuelt via ressourcer med et særligt lokalt kendskab i udvalgte lande. Det bemærkes i denne sammenhæng, at Gældsstyrelsen er i gang med at afklare det juridiske grundlag for udveksling af adresseoplysninger med myndigheder i udlandet. En sådan afklaring vil omfatte de tilfælde, hvor en international aftale eller konvention ikke giver adgang til oplysningsbistand, samt forholdet til EU's databeskyttelsesforordning.

For det andet forsøger Gældsstyrelsen at anmode danske ambassader i udlandet om bistand til at indhente adresseoplysninger i de tilfælde, hvor skyldners gæld ikke er omfattet af en international aftale eller konvention, der eksplicit indeholder regler om samarbejde om udveksling af adresseoplysninger. Initiativet har indtil nu ikke vist den store effekt, da ambassaderne kun i et begrænset omfang har kunnet bistå med en adresse på skyldner. Ud af 86 fremsendte anmodninger har Gældsstyrelsen kun modtaget adresser på fire skyldnere.

For det tredje er Gældsstyrelsen i løbende dialog og erfaringsudveksling med fordringshavere med henblik på at styrke samarbejdet og udvekslingen af oplysninger om borgere og virksomheder. Konkret indebærer initiativet at afdække mulighederne for at bruge relevante datakilder ved fx fordringshaver til at fremfinde adresseoplysninger på skyldnere. I forhold til eksempelvis Skattestyrelsen ses der konkret ind i indholdet og muligheden for at anvende såkaldte DAC-oplysninger⁶.

For det fjerde overvejer Gældsstyrelsen at *insource* opgaven med adresseoplysninger i offentlige registre ved ansættelse af studentermedhjælpere.

Anmodning om inddrivelsesbistand

Ombudsmanden ønsker oplyst, for hvor mange af skyldnerne – og for hvor stor en andel af de samlede krav – Gældsstyrelsen har anmodet udenlandske myndigheder om bistand til inddrivelsen, opgjort på ikke-forskudsvis udlagte bidrag og forskudsvis udlagte bidrag, herunder hvor mange bistandsanmodninger styrelsen har afsendt i 2024.

Internationale aftaler og konventioner kan, når betingelserne herfor er opfyldte, give Gældsstyrelsen mulighed for at anmode de udenlandske myndigheder om bistand til gældsinddrivelse i det land, hvor inddrivelsen skal ske.

⁶ De forskellige DAC-direktiver (Direktiv om Administrativt Samarbejde) omhandler udveksling af oplysninger og administrativt samarbejde på skatteområdet i EU.

Gældsstyrelsen skal inden fremsendelsen af en anmodning om inddrivelsesbistand som minimum have sendt en rykker til skyldner, så skyldner bliver gjort bekendt med, at denne har gæld til inddrivelse ved Gældsstyrelsen.

Gældsstyrelsen fremsendte i 2023 og 1. halvår 2024 henholdsvis 90 og 160⁷ anmodninger om inddrivelsesbistand til de udenlandske myndigheder på skyldnere med gæld vedrørende underholdsbidrag, *jf. bilag 1, tabel 6*.

For skyldnere med gæld vedrørende ikke-forskudsvis udlagte underholdsbidrag har Gældsstyrelsen i 1. halvår 2024 sendt 100 anmodninger om inddrivelsesbistand til de udenlandske myndigheder. Den fremsendte gæld på de 100 anmodninger udgjorde på fremsendelsestidspunktet 7,4 mio. kr., *jf. bilag 1, tabel 6*.

Der er forhold, som enten forlænger sagsbehandlingstiden ved fremsendelse af bistandsanmodninger til de udenlandske myndigheder, eller som begrænser fremsendelsen af bistandsanmodninger.

For det første skal Gældsstyrelsen som dokumentation for kravets eksistens hos fordringshaver indhente en bidragsafgørelse, som skal vedlægges anmodningen om inddrivelsesbistand til de udenlandske myndigheder. I praksis har indhentningen af bidragsafgørelsen ved fordringshaver og Gældsstyrelsens gennemgang og vurdering af bidragsafgørelsen vist sig at tage længere tid end forventet.

Ud over indhentning af selve bidragsafgørelserne og afstemningen til de registrerede gældsposter stiller visse internationale aftaler og konventioner krav om at medsende anden dokumentation. Her kan fx nævnes Haagerkonventionen af 1973⁸, hvorefter der stilles krav om fuldmagt fra fordringshaver, eller underholdspligtforordningen⁹, hvorefter der stilles krav om, at nogle af bilagene til selve anmodningsblanketten om inddrivelsesbistand skal udfyldes af Familieretshuset.

Gældsstyrelsen er i dialog med både Udbetaling Danmark (fordringshaver) og Familieretshuset og har optimeret samarbejdet ved indhentning af relevant dokumentation.

⁷ Pr. den 14. august 2024 var antallet af anmodninger om inddrivelsesbistand til udenlandske myndigheder på skyldnere med gæld vedrørende underholdsbidrag steget til ca. 200.

⁸ Konvention af 2. oktober 1973 om anerkendelse og fuldbyrdelse af afgørelser om underholdspligt.

⁹ Rådets forordning (EF) nr. 4/2009 af 18. december 2008 om kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser af underholdsbidrag og samarbejde vedrørende underholdspligt.

Behovet for ovenstående dokumentation opstår først i forbindelse med den internationale inddrivelse. Det er blandt andet på baggrund af bidragsafgørelsen, at Gældsstyrelsen vurderer, efter hvilken international aftale en anmodning om inddrivelsesbistand skal fremsendes.

For det andet kan Gældsstyrelsen suspendere inddrivelsen, hvis Gældsstyrelsen får kendskab til eller mistanke om, at der er fejl i oplysninger, som er modtaget fra fordringshaver, og som kan have betydning for, om der kan ske lovlig inddrivelse, *jf. gældsinddrivelseslovens*¹⁰ § 2, stk. 6. Gældsstyrelsen har under henvisning hertil suspenderet en række gældsposter vedrørende underholdsbidrag fra inddrivelse. Særligt andelen, hvor det ikke kan udelukkes, at underholdsbidragene er forældede efter forældelseslovens § 8, 1. pkt., har betydning for mængden af gældsposter, som kan indgå i en inddrivelsesindsats. Gældsstyrelsen har dog i løbet af 1. halvår 2024 udelukket forældelse efter forældelseslovens § 8, 1. pkt., for en stor del af underholdsbidragene, ligesom suspensionen er hævet for en større gruppe af krav, *jf. vedlagte bilag 3*.

Ombudsmanden beder Gældsstyrelsen redegøre for resultatet af undersøgelsen vedrørende forældelseslovens § 8, herunder hvilke tiltag det giver Gældsstyrelsen anledning til at foretage. Videre hvornår Gældsstyrelsen blev opmærksom på problemstillingen og oplysninger om, hvor mange gældsposter vedrørende underholdsbidrag der præventivt er undtaget fra inddrivelse med denne begrundelse, opgjort på ikke-forskudsvis udlagte bidrag og forskudsvis udlagte bidrag.

Der henvises til vedlagte *bilag 3*, hvori Gældsstyrelsen giver en generel status for arbejdet med forældelseslovens § 8, 1. pkt.

Ombudsmanden beder Gældsstyrelsen redegøre for, hvorvidt Gældsstyrelsen har gjort tilstrækkeligt for at få nødvendige oplysninger fra fx Udbetaling Danmark om grundlaget for gælden vedrørende ikke-forskudsvis udlagte underholdsbidrag, samt hvad der er grundlaget for, at Gældsstyrelsen, uafhængigt af problemstillingen i forhold til forældelseslovens § 8, 1. pkt., kan iværksætte inddrivelsesindsatser, fx sende rykkerskrivelser, hvis Gældsstyrelsen ikke er i besiddelse af de omtalte oplysninger om grundlaget for gælden.

Der henvises til vedlagte *bilag 3*, hvori Gældsstyrelsen giver en generel beskrivelse af grundlaget for Gældsstyrelsens inddrivelse samt inddrivelsesprocesserne.

¹⁰ Lovbekendtgørelse nr. 6 af 7. januar 2022 om inddrivelse af gæld til det offentlige.

Internationale aftaler

Ombudsmanden beder Gældsstyrelsen redegøre for, at styrelsen kun vil forhøre sig hos en udenlandsk myndighed i et andet EU-land om skyldners adresse, hvis der foreligger en international aftale.

Gældsstyrelsens samarbejde med udenlandske myndigheder er baseret på internationale aftaler og konventioner, der regulerer de forhold, der kan samarbejdes om, herunder hvornår et andet land kan anmodes om bistand, og hvornår et andet land er forpligtet til at yde bistand. Det er Gældsstyrelsens vurdering, at de internationale aftaler og konventioner udgør det retlige grundlag for, at styrelsen kan anmode om bistand og bistå udenlandske myndigheder. Det er Gældsstyrelsens nuværende vurdering, at styrelsen ikke vil have det fornødne grundlag til at anmode udenlandske myndigheder om bistand, der ligger ud over de indgåede internationale aftaler og tiltrådte konventioner, ligesom de udenlandske myndigheder ikke vil være forpligtede til at yde sådan bistand. Det er desuden Gældsstyrelsens vurdering, at det er et grundlæggende vilkår for samarbejdet med udenlandske myndigheder, at de enkelte landes myndigheder respekterer, at samarbejdet sker på grundlag af de indgåede aftaler og tiltrådte konventioner.

Gældsstyrelsens nuværende praksis er derfor, at en indgået aftale eller en tiltrådt konvention skal omfatte bistand til adresseforespørgsler, for at styrelsen har det fornødne grundlag for at kunne forespørge en udenlandsk myndighed om adresseoplysninger.

Gældsstyrelsen modtager ikke anmodninger om oplysningsbistand fra de udenlandske myndigheder, uden at Gældsstyrelsen i medfør af en international aftale eller konvention er forpligtiget til at besvare anmodningen. Hvis ikke der foreligger en international aftale eller konvention om gensidig oplysningsbistand, yder Gældsstyrelsen ikke den anmodede oplysningsbistand.

Ombudsmanden beder Gældsstyrelsen uddybe, om det er korrekt forstået, at Danmark i det væsentlige har tilstrækkelige internationale aftaler for så vidt angår inddrivelsesbistand, men at mulighederne for via internationale aftaler at anmode om oplysningsbistand er mere begrænsede. Ombudsmanden beder Gældsstyrelsen uddybe, om hans forståelse er korrekt, herunder i hvilket omfang de nuværende internationale aftaler giver styrelsen praktisk mulighed for at få relevant oplysningsbistand. Ombudsmanden ønsker oplyst, om de eksisterende aftaler omfatter de lande, hvor der må antages at være flest skyldnere og/eller store gældsposter, eller om der efter styrelsens opfattelse savnes aftaler med væsentlige lande set i forhold hertil.

Ombudsmanden har forstået det korrekt. Inden for underholdsbidragsområdet er der internationale aftaler og konventioner for så vidt angår inddrivelsesbistand, men p.t. har Danmark ikke mulighed for via internationale aftaler eller konventioner at anmode om oplysningsbistand.

Underholdspligtforordningen indeholder en mulighed for at anmode om oplysningsbistand, herunder adresseoplysning på skyldner. På grund af retsforbeholdet gælder forordningen ikke for Danmark, men gennem en såkaldt parallelaftale mellem Det Europæiske Fællesskab og Danmark gælder forordningen mellem Danmark og de øvrige EU-medlemsstater, bortset fra forordningens kapitel III om lovvalg og kapitel VII om samarbejde mellem centralmyndigheder, herunder samarbejde om oplysningsbistand. Der henvises til § 1 i lov om anerkendelse og fuldbyrdelse af visse udenlandske retsafgørelser m.v. på det civil- og handelsretlige område, jf. lovbekendtgørelse nr. 1282 af 14. november 2018 § 1, stk. 2.

En tilsvarende mulighed for oplysningsbistand findes i Haagerkonventionen af 23. november 2007 om international inddrivelse af børnebidrag og andre former for underholdsbidrag til familiemedlemmer (Haagerkonventionen af 2007). Efter lov nr. 275 af 27. marts 2017 om Haagerkonventionen af 2007 kan social- og boligministeren sætte loven i kraft, men dette er endnu ikke sket. Skatteministeriet har taget kontakt til Social-, Bolig- og Ældreministeriet med henblik på at undersøge muligheden for at sætte den i kraft.

Gældsstyrelsen har således p.t. ikke mulighed for at anmode de udenlandske myndigheder om oplysningsbistand, herunder adresseoplysninger, i henhold til de internationale aftaler og konventioner på underholdsbidragsområdet.

Gældsstyrelsen ser altid på muligheden for at anmode om oplysningsbistand ud fra et skyldnerperspektiv, jf. bilag 3. Har skyldner anden gæld til inddrivelse end underholdsbidrag, fx skatte- eller afgiftsgæld, som kan danne grundlag for en anmodning om oplysningsbistand til en udenlandsk myndighed i medfør af en anden international aftale eller konvention, kan Gældsstyrelsen anvende denne aftale/konvention til at anmode om oplysningsbistand. Ved skatte- og afgiftsgæld er der andre og bedre muligheder i de internationale aftaler og konventioner for at anmode om oplysningsbistand.

Ud af de ca. 1.600 skyldnere med gæld vedrørende ikke-forskudsvis udlagte underholdsbidrag har 500 skyldnere også anden gæld til inddrivelse, jf. bilag 1, tabel 2, som, hvis betingelserne i medfør af en international aftale eller konvention er opfyldt, kan danne grundlag for en anmodning om oplysningsbistand til en udenlandsk myndighed.

I de tilfælde, hvor Gældsstyrelsen ikke efter en international aftale eller konvention kan anmode om oplysningsbistand, har Gældsstyrelsen i forhold til

nogle af skyldnerne forsøgt at indhente adresseoplysninger ved danske ambassader i udlandet.

I forhold til mulighederne for at anmode om inddrivelsesbistand har Gældsstyrelsen udarbejdet oversigter over top 10-lande rangeret efter, hvor skyldnere med størst gæld henholdsvis flest skyldnere med gæld vedrørende ikke-forskudsvis udlagte underholdsbidrag er bosiddende, *jf. bilag 1, tabel 7 og 8*. USA er det eneste land i begge top 10-opgørelser, hvor Danmark mangler mulighed for at kunne anmode om inddrivelsesbistand i henhold til en international aftale om gensidig inddrivelsesbistand på underholdsbidragsområdet. Gælden vedrørende ikke-forskudsvis udlagt underholdsbidrag udgjorde for skyldnere bosiddende i USA pr. 31. december 2023 5 mio. kr. fordelt på 30 skyldnere. Sættes Haagerkonventionen af 2007 i kraft, vil der blive etableret gensidig inddrivelsesbistand mellem USA og Danmark.

Ombudsmanden ønsker oplyst, hvilke initiativer Gældsstyrelsen eller Skatteministeriet i øvrigt har taget for at etablere internationale aftaler, for at styrelsen kan opfylde sine lovpålagte opgaver med inddrivelse af ikke-forskudsvis udlagte underholdsbidrag, herunder om styrelsen har en målsætning om at indgå yderligere aftaler osv.

Som beskrevet ovenfor har Skatteministeriet taget kontakt til Social-, Bolig- og Ældreministeriet med henblik på at undersøge muligheden for at få lov om implementering af Haagerkonventionen fra 2017 sat i kraft, således at Haagerkonventionen fra 2007 får virkning i Danmark, og reglerne om mulighed for at anmode om oplysningsbistand kan tages i anvendelse.

Det bemærkes, at indgåelsen af nye internationale aftaler og konventioner generelt er en langstrakt proces. Skatteministeriet har fx gennem flere år forsøgt at indgå både bilaterale aftaler og EU-aftaler i forhold til inddrivelse af SU-gæld i udlandet.

Alternative adresser og anden systemunderstøttelse af udlandsområdet

Ombudsmanden ønsker det oplyste om, at det er problematisk for Gældsstyrelsen at etablere kontakt til skyldnere, som er bosiddende i udlandet, og som ikke har meldt deres udenlandske adresse til CPR-registret, uddybet. Videre ønskes oplyst, hvilken betydning de manglende adresseoplysninger fra CPR-registret har for andre inddrivelseskridt, fx anmodninger til udenlandske myndigheder om bistand til inddrivelse af gæld i udlandet, samt om oplysningsbistand i en række tilfælde vil være en forudsætning for at kunne udsende rykkere eller anmode om inddrivelsesbistand. Endelig ønskes oplyst, hvornår problemet med anvendelse af alternative adresser er opstået, hvilke initiativer styrelsen har taget for at rette op på forholdet, og om styrelsen i

disse situationer manuelt udsender rykkere eller foretager anden relevant sagsbehandling ved hjælp af manuelle processer.

Gældsstyrelsens inddrivelsessystemer indhenter og anvender automatisk skyldners adresseoplysninger fra CPR-registret, såfremt skyldner ikke er tilmeldt Digital Post. Er skyldner ikke tilmeldt Digital Post, og har skyldner ikke registreret sin udenlandske adresse i CPR-registret, er det vanskeligt at kontakte skyldner. De manglende adresseoplysninger fra CPR-registeret medfører manuel sagsbehandling hos Gældsstyrelsen for at finde skyldners udenlandske adresse. Det er ressourcekrævende at finde oplysninger om det land, hvor skyldner opholder sig, og dermed få viden om, til hvilke udenlandske myndigheder Gældsstyrelsen skal henvende sig for at anmode om en udenlandsk adresse på skyldner. Gældsstyrelsen kan ikke fremsende en anmodning om inddrivelsesbistand, hvis Gældsstyrelsen ikke forinden som minimum har sendt en rykker til skyldner.

Får Gældsstyrelsen kendskab til skyldners udenlandske adresse, noterer Gældsstyrelsen manuelt adressen i inddrivelsessystemerne. Gældsstyrelsen har ikke mulighed for at registrere den udenlandske adresse i CPR-registret, ligesom den ikke vil fremgå af Gældsstyrelsens opgørelser over systemmæssigt kendte fysiske adresser.

Gældsstyrelsens inddrivelsessystemer understøtter ikke anvendelsen af manuelt noterede adresser til automatiserede maskinelle udsendelser. Det medfører øget sagsbehandlingstid, da det manuelt skal sikres, at der fx udsendes rykkere til de pågældende skyldnere. I forhold til selve fremsendelsen af anmodninger om inddrivelsesbistand er det en manuel proces, og her er det uden betydning, om der er tale om en systemmæssigt kendt fysisk adresse eller en manuelt noteret adresse.

De systemmæssige udfordringer og i forlængelse heraf mulige løsninger med anvendelsen af manuelt noterede adresser vil blive afdækket fra juni 2024 og frem, hvor der er afsat ressourcer til udvikling og systemunderstøttelse. Det har i de nuværende inddrivelsessystemer ikke på noget tidspunkt været muligt at anvende en manuelt noteret adresse til maskinelle indsatser.

Ombudsmanden beder om en status vedrørende arbejdet med den systemmæssige understøttelse af koordineringen med udenlandske myndigheder og en vurdering af en tidshorisont for, hvornår processerne i forhold til inddrivelse af underholdsbidrag i udlandet bliver tilstrækkeligt effektive.

Ressourcerne til etablering af systemunderstøttelse i Gældsstyrelsen er de seneste år blandt andet anvendt til at sikre implementering af lovtiltag på gældsområdet. Som en konsekvens heraf løses fx opgaverne i forbindelse

med den internationale inddrivelse af underholdsbidrag på nuværende tidspunkt meget manuelt og med begrænset systemunderstøttelse.

Ud over udviklingen i forbindelse med registrering af adresser vil yderligere udviklingstiltag og systemmæssig understøttelse inden for udlandsområdet, herunder også koordinering med udenlandske myndigheder, blive kvalificeret i efteråret 2024 og frem, så disse kan indgå i Gældsstyrelsens samlede it-prioritering. Efterhånden som der kommer systemunderstøttelse af udlandsområdet, forventer Gældsstyrelsen at kunne optimere de manuelle processer og dermed sikre en mere effektiv opgaveløsning vedrørende den internationale inddrivelse.

Prioritering af Gældsstyrelsens inddrivelse

Ombudsmanden ønsker Gældsstyrelsens foretagne prioritering uddybet, herunder hvornår det blev besluttet at prioritere andre opgaver og dermed også nedprioritere inddrivelsen af bidragskrav i udlandet. Videre ønskes en redegørelse for Gældsstyrelsens overvejelser om, hvordan denne prioritering stemmer overens med styrelsens lovbestemte opgave med at bistå bidragsberettigede med inddrivelse af ikke-forskudsvis udlagte underholdsbidrag. Endelig bedes Gældsstyrelsen forholde sig til, hvordan hensynet til de berørte familier mv. indgår i prioriteringen af inddrivelsen af gæld i udlandet, overvejelser om nye tiltag i forhold til inddrivelsen og de berørte familier mv., herunder i lyset af at indsatsen på området i en årrække, som ombudsmanden forstår det, bevidst har været nedprioriteret.

Som udgangspunkt har Gældsstyrelsen en forpligtigelse til at inddrive mest mulig gæld under hensyntagen til lovgivningen, almindelige forvaltningsretlige principper, tildelte ressourcer og understøttelse fra inddrivelsessystemerne. Gældsstyrelsen prioriterer, hvordan gælden inddrives. Prioriteringen skal være begrundet i saglige kriterier, der er i overensstemmelse med lovgivningen og almindelige forvaltningsretlige principper.

Det følger af gældsinddriveslovens § 2, stk. 1, 2. pkt., at det er Gældsstyrelsens opgave at inddrive gæld til det offentlige, jf. gældsinddriveslovens § 1, stk. 1 og 2. Det gælder både danske krav og udenlandske krav. Gældsinddrivesloven er baseret på et saldoprincip, hvorefter det er skyldnerens samlede gæld, der indgår i de enkelte inddrivelsesindsatser, i det omfang der er hjemmel til at inddrive fordringerne ved den pågældende indsats. Skyldners forhold, herunder økonomiske forhold, er afgørende for, hvilke inddrivelsesindsatser der kan anvendes til at inddrive gælden. Efter gældsinddrivesloven er forpligtigelsen til at inddrive fordringer den samme, uanset hvilken fordringshaver der inddrives for. Forpligtigelsen til at inddrive fordringer, der er overdraget til inddrivelse, indebærer også en forpligtigelse til at sikre

inddrivelse, inden fordringerne forældes, herunder at sikre afbrydelse af forældelse, i det omfang fordringernes forældelse kan afbrydes.

I gældsinddrivelseslovens § 4, stk. 1, er fastsat en dækningsrækkefølge, hvorefter skyldners gæld dækkes i en bestemt rækkefølge. Efter gældsinddrivelseslovens § 4, stk. 1, dækkes således først bøder og tvangsbøder, dernæst underholdsbidrag, private før offentlige, herefter dækkes andre fordringer. Dækningsrækkefølgen tager bl.a. hensyn til, at ikke-forskudsvis udlagte underholdsbidrag inddrives for bidragsmodtager, hvorfor skyldner ikke skal kunne nedbringe andre krav end bøder og tvangsbøder forud for krav på ikke-forskudsvis udlagte underholdsbidrag.

Gældsstyrelsen har siden nedlukningen af det gamle inddrivelsessystem EFI og som led i genopretningen af gældsinddrivelsen prioriteret den nationale inddrivelse, da den offentlige gæld i Danmark udgør langt den største del af gælden til inddrivelse. Genopretning af den nationale inddrivelse er en grundlæggende forudsætning for Gældsstyrelsens virke og iagttagelse af styrelsens mål om en korrekt og effektiv inddrivelse for at sikre et højt inddrivelsesprovenu samt for at hjælpe borgere og virksomheder med at betale deres gæld til det offentlige. Dertil kommer, at oplysninger på skyldnere og de inddrivelsesværktøjer, som er til rådighed for national inddrivelse, gør, at gælden til det offentlige hurtigt kan sættes i indsats.

Den nationale inddrivelse er forudsætningen for, at der kan ske inddrivelse i udlandet, idet Gældsstyrelsen, inden gælden sendes til udlandet med henblik på inddrivelse, selv forsøger at inddrive ved brug af de nationale inddrivelsesindsatser. Gældsstyrelsen har prioriteret inddrivelse i udlandet de seneste år, hvilket blandt andet kommer til udtryk i den udlandsplan, der tidligere er sendt til ombudsmanden.

Gældsstyrelsen inddriver som altovervejende hovedregel ud fra et skyldnerperspektiv, uanset om skyldner er bosiddende i Danmark eller i udlandet, og hvilken type gæld der er tale om, *jf. bilag 3*.

På udlandsområdet har Gældsstyrelsen dog særligt fokus på skyldnere med gæld vedrørende ikke-forskudsvis udlagte underholdsbidrag. Gæld vedrørende ikke-forskudsvis udlagte underholdsbidrag adskiller sig markant fra anden gæld, som Gældsstyrelsen inddriver. Dette skyldes, at disse bidrag har karakter af forsørgelse, og at bidragene inddrives for en privatperson. Det kan således have stor betydning for den enkeltes levevilkår, om bidragene inddrives. Ved denne kategori af fordringshavere er der derfor et helt særligt hensyn, som ikke gør sig gældende for øvrige fordringshavere, som typisk er offentlige myndigheder og institutioner eller private virksomheder og institutioner, hvor inddrivelse af gælden ikke har samme essentielle betydning for den enkelte.

Gældsstyrelsens fortsatte fokus på udlandsområdet

Gældsstyrelsen arbejder målrettet efter udlandsplanen, og der er god fremdrift i de igangsatte initiativer, der bidrager til en mere effektiv sagsbehandling og inddrivelse på udlandsområdet. Driftsmålene for 2023 blev opfyldt, og de fastsatte mål for 2024 er justeret op. Gældsstyrelsen forventer således, at antallet af fremsendte anmodninger til udlandet som minimum modsvarer antallet af modtagne anmodninger fra de udenlandske myndigheder.

Selv om udgangspunktet er, at Gældsstyrelsen ikke igangsætter inddrivelse ud fra udvalgte fordringstyper eller skyldnersegmenter, vil Gældsstyrelsen i 2024 og fremadrettet fortsat have fokus på de i udlandet bosiddende skyldnere med størst gæld og med gæld vedrørende ikke-forskudsvis udlagte underholdsbidrag.

Gældsstyrelsen vil de næste seks måneder fortsat tilrettelægge sit arbejde efter planen for udlandsområdet og de initiativer, der skal styrke inddrivelsen. Der vil også i de kommende år blive opsat konkrete driftsmål på området, ligesom Gældsstyrelsen har fokus på at følge fremdriften på området. Fra juni 2024 og frem er der afsat ressourcer til udvikling af systemunderstøttelsen. Den systemmæssige anvendelse af manuelt noterede adresser er det første område, der skal systemunderstøttes. Herefter skal øvrige udviklingsbehov for udlandsområdet kvalificeres og indgå i Gældsstyrelsens samlede it-prioritering.

Gældsstyrelsen vil gerne tilbyde et opfølgende møde med ombudsmanden med henblik på gennemgang af besvarelsen. Gældsstyrelsen vil tage kontakt herom efter oversendelse af besvarelsen.

Bilag 7

Bilag 1 til Gældsstyrelsens status af 22. august 2024:

Tabeller vedr. skyldnere bosiddende i udlandet med gæld vedr. underholdsbidrag til inddrivelse ved Gældsstyrelsen

Tabel 1: Skyldnere bosiddende i udlandet med gæld vedrørende underholdsbidrag til inddrivelse ved Gældsstyrelsen

	Antal skyldnere	Gæld (mio. kr.)
Underholdsbidrag	12.300	2.592
- Heraf ikke-forskudivis udlagte	1.600	104

Anm: Antal skyldnere og gæld, hvor skyldnere er bosiddende i udlandet og har gæld vedrørende underholdsbidrag. Opgjort pr. 31. december 2023. Antal skyldnere er afrundet til nærmeste hundrede og gæld til nærmeste 1 mio. kr.

Kilde: Gældsstyrelsen

Tabel 2: Skyldnere bosiddende i udlandet med gæld vedrørende ikke-forskudivis udlagte underholdsbidrag – Opgørelse over skyldnere uden kendte kontaktoplysninger

	Antal skyldnere	Ikke-forskudivis udlagte underholdsbidrag /Gæld (mio. kr.)	Antal skyldnere, der har anden gæld til inddrivelse
Underholdsbidrag, ikke-forskudivis udlagte	1.600	106	500
- Har ikke systemmæssig kendt fysisk adresse	1.000	58	500
- Har ikke Digital Post	1.100	56	500
- Har ikke kendte kontaktoplysninger	800	39	500

Anm: Antal skyldnere bosiddende i udlandet med gæld vedrørende ikke-forskudivis udlagte underholdsbidrag med specifikation af ikke kendte kontakt oplysninger. Med anden gæld menes der gæld, der ikke er underholdsbidrag. Med anden gæld menes der gæld til fordringshavere. Det vil sige gebyrer og lign., opstået på baggrund af inddrivelsen, ikke er inkluderet. Skyldner kan både have ikke digital post og ikke systemmæssig

kendt adresse og kan derfor fremgå af flere af underkategorierne. Antal skyldnere er afrundet til nærmeste hundrede og gæld til nærmeste 1 mio. kr. Opgjort pr. 31. december 2023. Gæld er BNP-korrigeret. Kilde til BNP-beregning er Økonomisk redegørelse maj 2024.

Kilde: Gældsstyrelsen

Tabel 3: Status for gennemgang af skyldnere bosiddende i udlandet med gæld vedrørende ikke-forskudsvis udlagte underholdsbidrag med henblik på anmodning om inddrivelsesbistand

	Antal skyldnere
Fremsendt anmodning om inddrivelsesbistand 2024*	100
Fremsendt anmodning om inddrivelsesbistand 2023	10
Omfattet af national inddrivelse**	80
Opfylder ikke kriterierne for anmodning om inddrivelsesbistand***	200
Er sagsbehandlet i alt	390
Efterspurgt dokumentation – afventer svar fra Udbetaling Danmark	100
Dokumentation modtaget – under vurdering for bistandsanmodning	230
Under sagsbehandling i alt	330
Afventer sagsbehandling	40
Har ikke inddrivelsesparate ikke-forskudsvis udlagte underholdsbidrag	840
(Heraf har fået den ikke-inddrivelsesparate gæld godtgjort og afskrevet)	(400)
Skyldnere i alt	1.600

Anm: Opgørelse over status for gennemgang af skyldnere bosiddende i udlandet med gæld vedrørende ikke-forskudsvis udlagte underholdsbidrag med henblik på fremsendelse af anmodning om inddrivelsesbistand til udenlandske myndigheder, hvor skyldnere var bosiddende i udlandet pr. 31. december 2023. Status for gennemgang er opgjort til og med den 30. juni 2024. Antal skyldnere er afrundet til nærmest tiere.

* Pr. 14. august 2024 var antallet anmodninger om inddrivelsesbistand til udenlandske myndigheder på skyldnere med gæld vedrørende ikke forskudsvis udlagte underholdsbidrag steget til ca. 125.

**Skyldner er eller har været omfattet af lønindeholdelse, afdragsordning, udlæg eller bobehandling i perioden fra d. 1. juli 2023 til og med 30. juni 2024.

***Kan fx være manglende international aftale, eller når det ikke har været muligt at indhente adresseoplysning på skyldner.

Kilde: Gældsstyrelsen

Tabel 4: Skyldnere bosiddende i udlandet med gæld vedrørende underholdsbidrag, hvor der ikke er mulighed for tvangsinddrivelse

	Antal skyldnere	Fremsendt rykker i 2023	Gæld (mio. kr.)
Underholdsbidrag	9.600	2.900	1.961
- Heraf ikke-forskuvis udlagte	1.200	400	68
<i>Heraf skyldnere med mulige kendte kontaktoplysninger</i>			
Underholdsbidrag	3.200	2.700	
- Heraf ikke-forskuvis udlagte	400	400	
<i>Heraf skyldnere med ikke kendte kontaktoplys-</i>			
Underholdsbidrag	6.400	200	
- Heraf ikke-forskuvis udlagte	700	0	

Anm: Antal skyldnere og gæld, hvor skyldnere er bosiddende i udlandet og har gæld vedrørende underholdsbidrag. Skyldnerne har ikke mulighed for enten bobehandling, lønindeholdelse eller udlæg, hvor aktiver kan dække hele gælden vedrørende underholdsbidrag. De likvide aktiver består af sum af indestående og værdipapirer oplyst på årsopgørelsen pr. 31. december 2023. Værdien er et billede af denne dato og kan være faldet/støget siden. Opgørelsen tager ikke højde for, om skyldners gæld er inddrivelsesparat.

Ved mulige kendte kontaktoplysninger forstås enten en systemmæssig kendt fysisk adresse eller en digital postkasse, hvis skyldner er tilmeldt Digital Post. Det er alene mulige kendte kontaktoplysninger, da det kan vise sig, at den systemmæssige kendte fysiske adresse alligevel ikke er korrekt, fx hvis skyldner har angivet en forkert adresse i CPR-registret, eller hvis skyldner har fået ny adresse i udlandet og ikke har registreret sin nye udenlandske adresse i CPR-registret. Gældsstyrelsen kan fremsende rykkere til skyldnere med mulige kendte kontaktoplysninger og til skyldnere, hvor Gældsstyrelsen manuelt har noteret en verificeret adresse i inddrivelsessystemerne. Skyldners tilmelding til Digital Post er udsøgt pr. 10. juli 2024. Øvrige tal er opgjort pr. 31. december 2023. Antal skyldnere er afrundet til hele hundrede. Sumafvigelse skyldes afrunding.

Kilde: Gældsstyrelsen

Tabel 5: Antal anmodninger om oplysningsbistand fremsendt til enten de udenlandske myndigheder eller de danske ambassader i udlandet i 2023 og 2024, hvor skyldner har gæld vedrørende underholdsbidrag

	Antal skyldnere
<i>Fremsendt i 2023:</i>	
Underholdsbidrag	190
- Heraf ikke-forskudsvis udlagte	180
<i>Fremsendt i 2024 til og med 30. juni:</i>	
Underholdsbidrag	230
- Heraf ikke-forskudsvis udlagte	140

Anm: Opgjort til og med den 30. juni 2024. Antal skyldnere er afrundet til nærmeste tiere. Når Gældsstyrelsen mangler en adresse på skyldner, vurderes muligheden for at anmode om oplysningsbistand ud fra skyldners samlede gældsposter. I det omfang, skyldner har gældsposter, hvorefter der kan anmodes om oplysningsbistand, sendes en anmodning, og de modtagne adresseoplysninger anvendes herefter til sagsbehandlingen af hele skyldners gældsmasse. Det bliver på den baggrund ikke opgjort, hvor meget gæld en anmodning om oplysningsbistand vedrører, da oplysningen vedrører skyldner og ikke de enkelte gældsposter.

Kilde: Gældsstyrelsen

Tabel 6: Antal anmodninger om inddrivelsesbistand fremsendt i 2023 og 2024 til de udenlandske myndigheder, hvor skyldner har gæld vedrørende underholdsbidrag

	Antal skyldnere	Gæld omfattet (i mio. kr.)
<i>Fremsendt i 2023:</i>		
Underholdsbidrag	90	13,8
- Heraf ikke-forskudsvis udlagte	10	0,6
<i>Fremsendt i 2024 til og med 30 juni:</i>		
Underholdsbidrag *	160	42,0
- Heraf ikke-forskudsvis udlagte **	100	7,4

Anm: Gæld omfattet af anmodningerne om inddrivelsesbistand er opgjort ved at fremfinde de tilknyttede fordringer til sagen i DMI/PSRM og herefter finde gælden på gældsposterne ultimo måneden for oprettelse af sagen. Opgjort til og med den 30. juni 2024. Antal skyldnere er afrundet til nærmest tiere.

* Pr. 14. august 2024 var antallet anmodninger om inddrivelsesbistand til udenlandske myndigheder på skyldnere med gæld vedrørende underholdsbidrag steget til ca. 200.

** Pr. 14. august 2024 var antallet anmodninger om inddrivelsesbistand til udenlandske myndigheder på skyldnere med gæld vedrørende ikke-forskudsvis udlagte underholdsbidrag steget til ca. 125.

Kilde Gældsstyrelsen

Tabel 7: Top 10-lande rangeret efter summen af gæld vedrørende ikke-forskudsvis udlagte underholdsbidrag, hvor skyldner er bosiddende i udlandet den 31. december 2023

	Antal skyldnere	Gæld (mio. kr.)	Inddrivelses-aftale
Sverige	110	10	Ja
USA	30	5	Nej**
Schweiz	10	4	Ja
Polen	15	4	Ja
Storbritannien	50	4	Ja
Norge	55	2	Ja
Frankrig	20	2	Ja
Tyskland	30	2	Ja
Grønland*	60	2	Ja
Spanien	35	2	Ja
Total for top 10-lande	415	37	
<i>Ukendt land</i>	<i>910</i>	<i>48</i>	

Anm: Opgjort til og med den 31. december 2023. Skyldnerne er fordelt ud fra det systemmæssige angivne land. Opgjort gæld indeholder kun gæld vedrørende ikke-forskudsvis udlagte underholdsbidrag. Antal skyldnere er afrundet til nærmeste femmere og gæld til nærmeste 1 mio. kr.

*Grønland er en del af rigsfællesskabet. Lovgivningen, der giver Grønland kompetence til at inddrive danske underholdsbidrag, er dansk lovgivning. Under henvisning hertil kan danske underholdsbidrag umiddelbart indrives i Grønland.

** USA har tiltrådt Haagerkonventionen af 2007, men da konventionen endnu ikke er trådt i kraft i Danmark, har Gældsstyrelsen ikke mulighed for at anvende aftalen.

Kilde: Gældsstyrelsen

Tabel 8: Top 10-lande rangeret efter antal skyldnere, hvor skyldner har gæld vedrørende ikke-forskudsvis udlagte underholdsbidrag og er bosiddende i udlandet den 31. december 2023

	Antal skyldnere	Gæld (mio. kr.)	Inddrivelses-aftale
Sverige	110	10	Ja
Grønland*	60	2	Ja
Norge	55	2	Ja
Storbritannien	50	4	Ja
Spanien	35	2	Ja
USA	30	5	Nej **
Tyskland	30	2	Ja
Island	30	1	Ja
Færøerne*	30	2	Ja
Frankrig	20	2	Ja
Total for top 10-lande	450	32	
<i>Ukendt land</i>	<i>910</i>	<i>48</i>	

Anm: Opgjort til og med den 31. december 2023. Skyldnerne er fordelt ud fra det systemmæssige angivne land. Opgjort gæld indeholder kun gæld vedrørende ikke-forskudsvis udlagte underholdsbidrag. Skyldnere er afrundet til nærmeste femmere og gæld til nærmeste 1 mio. kr. Gæld er BNP-korrigeret. Kilde til BNP-beregningen er Økonomisk Redegørelse for december 2023.

*Grønland og Færøerne er en del af rigsfællesskabet. Lovgivningen, der giver Grønland og Færøerne kompetence til at inddrive danske underholdsbidrag, er dansk lovgivning. Under henvisning hertil kan danske underholdsbidrag umiddelbart inddrives i Grønland og på Færøerne.

** USA har tiltrådt Haagerkonventionen af 2007, men da konventionen endnu ikke er trådt i kraft i Danmark, har Gældsstyrelsen ikke mulighed for at anvende aftalen.

Kilde: Gældsstyrelsen

Bilag 8

Bilag 3 til Gældsstyrelsens status af 22. august 2024:

Generelt om inddrivelse af gæld til det offentlige

I dette bilag vil Gældsstyrelsen gennemgå de overordnede processer for inddrivelse af gæld til det offentlige, herunder grundlaget for inddrivelsen og de nødvendige oplysninger i den forbindelse. Afslutningsvis gennemgås status på problematikken vedr. forældelseslovens § 8, 1. pkt.

Overordnede processer for inddrivelsen

Når Gældsstyrelsen iværksætter inddrivelse af gæld, sker det som altovervejende hovedregel ud fra et skyldnerperspektiv. Det betyder, at det er den enkelte skyldners forhold og ikke den enkelte fordringstype, der er afgørende for valget af inddrivelsesindsats.

Inddrivelse af gæld sker som udgangspunkt via de generelle inddrivelsesindsatser i inddrivelsessystemerne PSRM og DMI. Da ikke-forskudsvis udlagte underholdsbidrag ligger højt i dækningsrækkefølgen, jf. gældsinddrivelseslovens¹ § 4, bliver denne fordringstype som hovedregel dækket efter bøder, men forud for forskudsvis udlagte underholdsbidrag og anden gæld til det offentlige.

Inddrivelsesindsatser i PSRM

Inddrivelsesindsatserne i PSRM igangsættes som nævnt ovenfor ud fra et skyldnerperspektiv og er som anført ikke målrettet særlige fordringstyper. I PSRM segmenteres skyldnerne automatisk på baggrund af deres forhold (deres samlede gæld, aktiver, betalingsevne mv.) og betingelserne for de enkelte indsatser. Dette sikrer, at skyldnerne omfattes af den inddrivelsesindsats, som de opfylder betingelserne for, fx lønindeholdelse, rykkere, afdragsordning, udlæg eller modregning. Hvis en skyldner eksempelvis har betalingsevne og samtidig har A-indkomst, markeres skyldneren automatisk klar til at indgå i lønindeholdelsesindsats. En skyldner med betalingsevne uden A-indkomst markeres klar til at modtage en rykker med henblik på at indgå i en afdragsordning.

I PSRM monitoreres skyldnerne løbende, så relevante indsatser kan igangsættes på skyldneren, når de opfylder betingelserne herfor. Lønindeholdel-

¹ Lovbekendtgørelse nr. 6 af 7. januar 2022 om inddrivelse af gæld til det offentlige.

sesindsatsen og modregning kan igangsættes både maskinelt (som hovedregel) og manuelt, hvorimod fx udlægsindsatsen altid håndteres manuelt. Henvendelser fra skyldnere på baggrund af indsatserne håndteres ligeledes manuelt.

Inddrivelsesindsatser i DMI

I modsætning til PSRM er indsatserne mere manuelt drevet i DMI. De primære indsatser er rykkere, afdragsordninger, udlæg og modregning. Der implementeres funktionalitet til brug for lønindeholdelse i DMI ved udgangen af 3. kvartal 2024.

Der anvendes ligeledes frivillige afdragsordninger, som ikke fastsættes med udgangspunkt i inddrivelsesbekendtgørelsens² § 11, men i dialog med skyldner.

Fælles for inddrivelsesindsatserne i PSRM og DMI

Fælles for begge systemer gælder, at skyldnere, der ikke opfylder betingelserne for at komme i indsats, i udgangspunktet modtager en rykker med en gældsopgørelse en gang om året.

Udvalgte skyldnere vil desuden blive visiteret til udlæg. Udlæg er en ressourcerekrævende indsats, der primært anvendes over for skyldnere med stort udlægspotentiale/aktiver. Der igangsættes både generelle og målrettede udlægsaktiviteter, fx initiativer målrettet virksomheder eller personskyldnere med høj formue og høj gæld. Der anvendes ligeledes universalforfølgning³ i systemerne, fx konkurs.

Der foretages tillige både automatisk og manuel modregning i udbetalinger fra det offentlige, fx overskydende skat. Dette gælder både skyldnere i indsats (fx lønindeholdelse) og skyldnere, der ikke er i indsats.

Endelig foretages en løbende monitorering af skyldnermassen. Dette sker blandt andet med henblik på at sikre overblik over skyldnermassen, herunder vurdering af, hvilke inddrivelsesinitiativer der skal sættes i gang, og hvornår det skal ske.

Skyldnere bosiddende i udlandet kan komme i betragtning til international inddrivelse, hvis gælden ikke er indfriet via nationale inddrivelsesindsatser, og hvis der findes en international aftale, hvorefter de konkrete fordringstyper kan sendes til inddrivelse i udlandet.

² Bekendtgørelse nr. 1207 af 27. september 2023 om inddrivelse af gæld til det offentlige.

³ Kreditorforfølgning, som retter sig mod hele skyldners formue.

Dokumentation af sagsbehandlingen

Når der på skyldnerniveau oprettes inddrivelsesindsatser i PSRM og DMI, oprettes der en sag i systemet, som indeholder de fordringer, som er omfattet af den pågældende indsats, fx i forhold til udsendelse af en rykker. Når fordringer omfattet af indsatsen er betalt/inddrevet, bliver sagen automatisk lukket og sagen registreret som værende afsluttet.

I forhold til skyldnere med gæld i både PSRM og DMI journaliseres sagsakter vedrørende den enkelte skyldner i det system, hvor sagen håndteres. Dette gælder såvel den automatisk genererede dokumentation, fx breve med varsel om lønindeholdelse, som de manuelle handlinger, fx behandling af budget i forbindelse med vurdering af betalingsevne og noter mv. I det omfang Gældsstyrelsen enten modtager eller sender en bistandsanmodning til de udenlandske myndigheder, grupperes og gemmes al korrespondance vedrørende den pågældende bistandsanmodning i Gældsstyrelsens journaliseringssystem.

Andre informationer vedrørende den enkelte skyldner, fx oplysninger om alternativ adresse, vil ligeledes blive manuelt noteret i DMI og/eller PSRM.

Grundlaget og nødvendige oplysninger for inddrivelsen

Det følger af gældsinddrivelseslovens § 2, stk. 2, at fordringshaver har ansvaret for at beregne og opgøre fordringer og udsende opkrævninger mv., samt at restanceinddrivelsesmyndigheden som udgangspunkt kan lægge til grund, at fordringer, der er overdraget til inddrivelse, er opkrævet over for skyldner, og at fordringerne er opgjort korrekt og eksisterer. Det fremgår af gældsinddrivelseslovens § 2, stk. 3, 1. pkt., at fordringshaver kan overdrage fordringer til inddrivelse, når betalingsfristen er overskredet, og sædvanlig rykkerprocedure er gennemført. Af forarbejderne til gældsinddrivelseslovens § 9 a, stk. 2, og § 10, stk. 2, 2. pkt., fremgår, at restanceinddrivelsesmyndigheden kan lægge til grund, at betalingsfristen er overskredet, når en fordring er modtaget til inddrivelse, jf. Folketingstidende 2017-18, tillæg A, L 226 som fremsat, side 24-25.

Af gældsinddrivelseslovens § 2, stk. 2, 3. pkt., fremgår, at indsigelser fra skyldner om fordringernes eksistens og størrelse skal afklares af fordringshaver, og at sådanne indsigelser som udgangspunkt ikke tillægges opsættende virkning for inddrivelsen. Det vil kun være i tilfælde, hvor der er en begrundet formodning for, at fordringerne er opgjort forkert eller ikke eksisterer, at indsigelser kan tillægges opsættende virkning. Se fx Østre Landsrets kendelse af 9. marts 2017 (offentliggjort som SKM2017.329.ØLR), hvor der kunne foretages inddrivelse af parkeringsafgiften, uanset at der var gjort indsigelse mod afgiftens berettigelse, og selv om landsretten fandt, at parkeringsafgiften var pålagt med urette.

Det ligger således uden for restanceinddrivelsesmyndighedens kompetence at forholde sig til grundlaget for de fordringer, der er overdraget til inddrivelse, herunder de afgørelser, som fordringerne måtte være opkrævet i henhold til. Gældsstyrelsen modtager således generelt ikke grundlaget for fordringerne, idet dette ikke er nødvendigt for inddrivelsen af fordringerne. Det ville således også være i strid med princippet om dataminimering, ligesom det ville kunne være i strid med fordringshavers tavshedspligt, hvis Gældsstyrelsen generelt modtog grundlaget for fordringerne, da grundlaget typisk vil indeholde oplysninger, der er irrelevante for inddrivelsen, og i forhold til hvilke Gældsstyrelsen derfor må anses for uvedkommende.

Restanceinddrivelsesmyndigheden har alene brug for en række nærmere oplysninger om fordringer, der er overdraget til inddrivelse, for at restanceinddrivelsesmyndigheden kan sikre en korrekt inddrivelse. Det er bl.a. oplysninger om skyldner, hovedstol, renter og forfaldstidspunkt, jf. gældsinddrivelsesbekendtgørelsens § 3, stk. 2.

Gældsinddrivelsesloven indeholder ikke en forpligtigelse for restanceinddrivelsesmyndigheden til at kontrollere, om de oplysninger, der er medsendt fordringer, der overdrages til inddrivelse, er korrekte. For at understøtte en korrekt inddrivelse og fordringshavers overdragelse af fordringer til inddrivelse er der dog i det nye inddrivelsessystem, PSRM, opsat en række såkaldte filtre på baggrund af de aftaler, der er indgået med de fordringshavere, der overdrager fordringer til inddrivelse i dette inddrivelsessystem. Filtrene tjekker, om de fordringer og dertilhørende data, der sendes til inddrivelse, har logiske og tilsyneladende korrekte data. Hvis fordringernes data ikke er logiske og tilsyneladende korrekte, blokeres de i filteret. Fordringer afvises fra registrering i restanceinddrivelsesmyndighedens modtagelsessystem, hvis ikke nødvendige oplysninger er medsendt, jf. gældsinddrivelseslovens § 3, stk. 3.

Uanset disse filtre kan der være tilfælde, hvor fordringer med datafejl registreres i modtagelsessystemet og dermed i inddrivelsessystemet, og hvor restanceinddrivelsesmyndigheden eller fordringshaver senere selv opdager, at der er en fejl i data. Gældsstyrelsen kan i sådanne tilfælde efter en konkret vurdering af bl.a. karakteren af fejlen suspendere inddrivelsen for de fordringer, der er berørt af kendskabet til eller mistanken om datafejlen, indtil fordringshaver har gennemført en undersøgelse af de fordringer, der er berørt af datafejlen, jf. gældsinddrivelseslovens § 2, stk. 6.

Særligt vedr. forældelseslovens § 8, 1. pkt.

Som oplyst i tidligere udtalelse, jf. udtalelse af 31. januar 2024, har både Udbetaling Danmark og Gældsstyrelsen i forbindelse med opkrævnings- og inddrivelsesadministrationen af forældelse ikke haft tilstrækkelig opmærksom-

hed på forældelseslovens § 8, 1. pkt. Gældsstyrelsen og Udbetaling Danmark blev i oktober 2022 opmærksomme på problemstillingen og har siden arbejdet intensivt sammen med henblik på at afklare tvivl om forældelse.

For at afklare, om underholdsbidrag kan være forældede efter forældelseslovens § 8, 1. pkt., herunder at fastlægge det nøjagtige begyndelsestidspunkt for forældelsesfristen efter forældelseslovens § 8, 1. pkt., er det som udgangspunkt nødvendigt at tilvejebringe oplysninger om, hvornår det første bidrag kunne kræves betalt i henhold til aftalen eller afgørelsen.

Gældsstyrelsen kan som udgangspunkt, som tidligere anført ovenfor, gennemføre inddrivelsen uden kendskab til de afgørelser, der ligger til grund for den gæld, der overdrages til inddrivelse. I forhold til afklaring af forældelse efter forældelseslovens § 8, 1. pkt., har det dog vist sig, at netop indholdet af de bagvedliggende afgørelser kan være afgørende i forhold til at afklare det tidligste forældelsestidspunkt, hvis der i en 10-årig periode ikke er sket betaling af et eller flere underholdsbidrag i henhold til denne aftale.

Det har imidlertid vist sig meget udfordrende at tilvejebringe disse oplysninger fra afgørelser og aftaler om underholdsbidrag, idet oplysningerne ikke er tilgængelige som strukturerede datapunkter, der kan indgå i en analyse. Gældsstyrelsen har derfor sammen med Udbetaling Danmark foretaget et omfattende arbejde for at afklare tvivl om forældelse efter forældelseslovens § 8, 1. pkt. Der er bl.a. foretaget juridiske afklaringer, omfattende analyser og samkøring af data hos Udbetaling Danmark og Gældsstyrelsen, afklaring af hvilken praksis kommunerne har haft, da de varetog opgaven med at opkræve og inddrive underholdsbidrag, analyser af mulighederne for anvendelse af data fra fx CPR-registeret og stikprøver i de forskellige undergrupper. Herudover har Gældsstyrelsen og Udbetaling Danmark samarbejdet med Rigsarkivet med henblik på at indsamle de oprindelige afgørelser. Gældsstyrelsen afventer p.t. godkendelse fra Datatilsynet, før disse data kan blive udleveret.

De foreløbige resultater af analysearbejdet viser, at forældelse efter forældelseslovens § 8, 1. pkt., kan udelukkes for underholdsbidrag for ca. 14 mia. kr. ud af samlet ca. 17 mia. kr. For en mindre del af populationen, svarende til ca. 1,6 mia. kr., er der en lav sandsynlighed for, at der kan være fordringer, der er forældede. For den resterende del af populationen, svarende til ca. 1,3 mia. kr., er inddrivelsen suspenderet, indtil der er foretaget yderligere undersøgelser. Det bemærkes, at en del af restgruppen omfatter gæld fra skyldnere, hvor Gældsstyrelsen ikke har kendskab til skyldners adresse. For så vidt angår de ikke-forskudsvis udlagte underholdsbidrag er der den 30. juni 2024 gæld for 13 mio. kr., der er suspenderet for inddrivelse.

Gældsstyrelsen har i forbindelse med arbejdet med at afklare problemstillingen haft et særligt fokus på at sikre inddrivelsen af ikke-forskudsvis udlagte underholdsbidrag, herunder inddrivelsen hos skyldnere i udlandet. I Gældsstyrelsens vurdering af behovet for at suspendere inddrivelsen for underholdsbidrag, jf. gældsinddrivelseslovens § 2, stk. 6, har hensynet til den økonomiske betydning for bidragsmodtagere indgået med en særlig vægt, og der er ikke sket suspension af inddrivelsen for populationen af fordringer, hvor det er udelukket, at der kan være indtrådt forældelse efter forældelseslovens § 8, 1. pkt., efter fordringerne er modtaget til inddrivelse, og hvor der er en lav sandsynlighed for, at der kan være enkelte krav, der er forældede under opkrævning.

Gældsstyrelsen samarbejder fortsat med Udbetaling Danmark om oprydningen i de underholdsbidrag, hvor forældelse efter forældelseslovens § 8, 1. pkt., ikke kan udelukkes endnu. Den fremadrettede oprydning vil primært ske maskinelt via analyser af tilgængelige data med henblik på at udelukke forældelse, men det vil også blive aktuelt med manuel oprydning. Særligt de ikke-forskudsvis udlagte underholdsbidrag vil blive prioriteret i den manuelle oprydning. Det er forventningen, at analysearbejdet afsluttes i løbet af efteråret 2024.

Med henblik på at bistå de skyldnere, der måtte være i tvivl om, hvorvidt der er inddrevet på gæld, der er forældet efter forældelseslovens § 8, 1. pkt., er der i sommeren 2024 lagt vejledning på Gældsstyrelsens hjemmeside med oplysning om, hvordan skyldner bør forholde sig til fordringer, der er forældet efter forældelseslovens § 8, 1. pkt. [[link udeladt](#)].

Bilag 9

Skatteministeriets udtalelse af 17. september 2024:

Under henvisning til Folketingets Ombudsmands brev af den 6. september 2024 svarer Skatteministeriet i dette brev på ombudsmandens opfølgende spørgsmål til Skatteministeriets besvarelser vedrørende inddrivelse af underholdsbidrag fremsendt den 30. august 2024.

Det er korrekt forstået, at der i slutningen af 2022 blev igangsat et arbejde med at udarbejde en samlet plan for udlandsområdet, og at initiativerne beskrevet heri blev igangsat herefter. Dog bemærkes, at der også forud for udarbejdelsen af udlandsplanen var iværksat initiativer på udlandsområdet.

I 2018 blev der eksempelvis iværksat en plan for at styrke inddrivelsen af SU-gæld i udlandet, og der blev i den forbindelse oprettet en særlig enhed i Gældsstyrelsen, som skulle medvirke til at samle og styrke inddrivelsen i udlandet. Som tidligere beskrevet har Gældsstyrelsen i hhv. 2009-2013 og i 2019-2023 haft aftaler med private aktører med henblik på at få bistand til at inddrive visse typer gæld samt indhentning af adresseoplysninger, ligesom Gældsstyrelsen i 2021 forsøgte at udbyde opgaven med henblik på at få bistand til inddrivelsen i flere lande. I 2018 blev det ligeledes lovbestemt, at skyldnere, der har gæld under inddrivelse på mindst 100 kr., og som fraflytter Danmark, skal oplyse deres adresse i udlandet inden udrejsen.

Skatteministeriet anerkender, at de ovennævnte initiativer ikke har været tilstrækkelige til at bringe inddrivelsen af underholdsbidrag i udlandet til et tilfredsstillende niveau, hvorfor der nu er iværksat en række yderligere initiativer i planen for udlandsområdet, der skal styrke inddrivelsen af underholdsbidrag i udlandet.

For så vidt angår lov nr. 275 af 27. marts 2017 om Haagerkonventionen af 2007 kan jeg oplyse, at Gældsstyrelsen på et møde i juni 2024 med Social- og Boligministeriet som led i samarbejdet om § 8-problemstillingen fik oplyst, at en ikrafttrædelse af den pågældende lov, ville muliggøre, at Gældsstyrelsen kan indhente adresseoplysninger fra udenlandske myndigheder i de omfattede lande. På baggrund heraf tog Skatteministeriets departement herefter i august 2024 kontakt til Social- og Boligministeriet for at undersøge muligheden for at sætte konventionen i kraft i Danmark.